

MURAT ÇAKIR

DERLEMELER 2022

MAKALE VE KÖŞE YAZILARI

COPYLEFT

BİLGİ PAYLAŞIMLA ÇOĞALIR!

Tüm yazı, makale ve çeviriler, ticari amaçla
kullanılmama şartıyla, istenildiği gibi
indirilebilir, basılabilir ve dağıtılabilirler.

İçindekiler

Neyin ne olduğunu söyleyerek	5
“Tilki kurnazlığı”	7
Eskalasyon sarmalı	9
Yeşillerin gerçek yüzü	13
Akıl uykuya daldığında...	15
İliştirilmiş sosyalizm	17
Şahinlerin Ukrayna sevdası	19
NATO medyası, dezenformasyon ve propaganda	21
Savaşa karşı, ama nasıl?	23
Hem saldırı hem savunma...	25
Askeri-sınai kompleksin zaferi	29
“Sacrificium intellectus”	31
Putin Batıyı birleştirdi mi?	33
İnanç ve şüphecilik	35
Savaşın etkileri ve Alman burjuvazisi	37
Antikomünizmin vebalı nefesi	39
Alman emperyalizminin kundakçılığı	41
Savaş neden devam etmeli?	44
Mutasyon	46
Yeşilin zehri, zehrin yeşili...	48
Savaş yorgunluğu mu?	50
NATO'nun yayılmasının nedenleri, hedefleri	52
Savaş nasıl durdurulabilir?	57
Ukrayna bahane mi?	59
Savaş neden değil, sonuçtur	61
Hegemonya mücadelesi	63
NATO Zirvesi'nden yeni savaş konsepti çıktı	65
Natoculaştırabildiklerimizden misiniz?	68
Savaşın yan etkileri	70
Savaş ilânı	72
Boyun eğdiremediklerinize dair...	74

„Halk ayaklanmaları“?!!	76
Alman emperyalizminin öncülük talebi	78
Avrupacıların sancıları	80
Hevesler ve gerçekler	82
»Avrupa Siyasi Birliği« ya da işbirlikçiliğin fiyatı	84
Dezenformasyon ve tek seslilik	86
Kof sembol siyaseti	88
Açık bloklaşma	90
Savaş komuta merkezi	92
Manipülasyon algoritmaları	96
Alman burjuvazisinin Çin ikilemi	98
Futbol: Sadece bir oyun değil!	100
Alternatif arayışları	102
Almanya'nın sessizliğinin anlamı	106
Topyekûn ideolojik savaş	108
Münferit hadise(ler)	110
2022'nin ardından Avrupa	112
Yeni(den) sömürge hevesleri	114
Sistemik kriz	116

Neyin ne olduğunu söyleyerek

2 Ocak 2022

Geride bıraktığımız iki yılı aşkın Pandemi süreci, asıl krizin “Corona-Krizi” olmadığını, aksine Pandemi ile dünya çapında şiddetlenen derin kapitalist kriz olduğunu kanıtladı. Dünyanın hemen her köşesinde egemen sınıflar, sınıfsal özlerine uygun biçimde Pandemiyi ve Pandeminin yol açtığı sonuçları sosyal ve demokratik hakların daha da budanması, krizlerin yarattığı yükleri çalışan sınıfların üstlenmesi ve sermayenin, bu durumda özellikle uluslararası ilaç tekellerinin kârlarına kâr katması için kullandılar, kullanmaya devam ediyorlar. Geniş kitleler güvencesiz çalıştırma, işsizlik ve yoksulluk sarmalı ile boğuşurken, tekeller sadece kârlarını artırmakla kalmadı, kamu bütçelerinden devasa desteklerle Pandemi sonuçlarını hafifletebildiler.

Kapitalist üretim tarzının ve emperyalist yayılcılığın yapısal sonuçları olarak kalıcılaşan çoklu kriz ortamlarının yarattığı belirsizlik ve güvencesizlik süreçleri toplumsal sınıfları farklı biçimlerde baygınlığa itti. Bu baygınlık geniş halk kitlelerini, öncülük rolünü üstlenebilecek güçlerin zayıflığı nedeniyle de teslimiyet ve yılgınlık psikolojisi ile ırkçı-faşist, milliyetçi-bağnaz dinci yaklaşımların esareti altına sokarken, egemenleri daha otoriter, daha baskıcı, daha militarist yanıtla yöneltilti.

Kapitalist krizler emperyalizmi, özellikle Alman emperyalizmini her zaman hem içeride hem de dışarıda daha saldırganlaştırır. Bunun en yakın örneğini Alman emperyalizminin – bu sefer daha rafine davranabilen Scholz hükümeti ile – Rusya Federasyonu ve Çin Halk Cumhuriyeti’nin ABD ve NATO birlikleri ile kuşatılmasına ısrarlı biçimde katılmak istemesinde görmekteyiz. NATO’nun Doğu Avrupa’ya genişlemesi, Karadeniz’in NATO denizi hâline getirilme çabaları, artan askeri tatbikatlar ve nükleer füzelerin “Moskova’ya beş dakikalık mesafeye” konuşlandırılmaları bu artan saldırganlığın kanıtlarıdır.

Artan saldırganlığın ideolojik temelini, karşı devrimden otuz yıl sonrasında bile, hâlâ antikomünizm oluşturmaktadır. Komünist partiler tüm güçsüzlüklerine ve hatalarına rağmen hâlâ egemen sınıfların uykularını kaçırmakta, ellerindeki tüm şiddet tekeline rağmen antikomünist propagandayı sürdürmelerine neden olmaktadır. Üniversiteleri, burjuva medyası, sözüm ona sivil toplum kuruluşları ve hükümetlerce finanse edilen enstitüleriyle rövanşizmi körüklemekte, tarihi yeniden yazmaya, Alman faşizmi ile Sovyetler Birliği’ni aynılaştırma yalanını yaymaya devam etmektedirler.

Nükleer silahlanmayı, emperyalist yayılcılığı ve işgalleri “insan haklarını koruma ve demokrasiyi tesis etme” demagojisiyle gerekçelendirirken, otoriter rejimleri ve diktatörlükleri desteklemeye, Ukrayna’daki faşizan rejimi saldırganlıkları için kullanmaya ve her türlü kapitalizm eleştirisini ve Filistin halkı ile dayanışmayı “antisemitizm” olarak karalamaya devam etmektedirler.

Tüm bunların temel nedeni egemenliklerini kaybetme korkusudur. Savaşsız ve sömürsüz bir dünyanın olanaklı olduğu, üretim araçlarının toplumsallaştırılması ve işçi sınıfı iktidarının devrimle kurulmasıyla tüm insanlığın Güneşli Dünyaya olan yolculuğunun başlayacağı gerçeği ve bu uğurda verilen mücadelenin bugün ve burada özgürleştirici, kurtuluşçu ve eşitleyici etkileri olacağı hâlâ söyleniyor olmasıdır onları korkutan.

Ellerindeki tüm ekonomik, mali, askeri ve bürokratik güce, her türlü baskı ve şiddet mekanizmasına, ehlileştirebildikleri sendikal harekete ve devasa medya aygıtına rağmen en ufak bir

sosyalizm esintisi paniğe kapılmalarına neden olmaktadır. Burjuvazi, kimi “solcunun” unuttuğu gerçeği, “neyin ne olduğunu söylemenin en devrimci eylem” olduğunu çok iyi bilmektedir. Korkusu ondandır. O yüzden tüm gücüyle antikomünizm silahına sarılmaktadır.

Geride bıraktığımız yıl da bunu teyit etmiştir. Demem odur ki sevgili okur, enseyi karartmanın, umudu yitirmenin tek bir maddi nedeni yoktur. Yeter ki neyin ne olduğunu söyleyenler bunu söylemekten ve değişim için mücadele etmekten vazgeçmesin.

“Tilki kurnazlığı”

9 Ocak 2022

Almanya'nın Transatlantikçi şahin Dışişleri Bakanı Annalena Baerbock geride bıraktığımız hafta ABD'li meslektaşları Antony Blinken'i ziyaret etti. Görüşme sonrasında yapılan basın toplantısı savaş çığırtaını iki bakanın nasıl aynı telden ve olayları ters yüz eden bir anlatımla konuştuklarına sahne oldu. Ziyaretin tam da ABD ile Rusya Federasyonu arasındaki Ukrayna görüşmelerine rastlamasının Almanya'daki burjuva basınında kaygıyla not edilmesi Blinken'i rahatsız etmiş olacak ki, “Avrupa'nın güvenlik çıkarlarını gözetmeden Rusya ile anlaşmayız” açıklamasını yapmayı gerekli gördü.

Blinken her ne kadar “ABD hükümeti olarak Avrupa hakkında Avrupalılara danışmadan karar almayacaklarını” söylemiş olsa da Biden yönetiminin önceliğinin ABD sermayesinin çıkarları olduğu ve şimdiye kadar olduğu gibi, bundan sonra da Avrupa ile ilgili kararlarını “Avrupa'ya rağmen” alacağı biliniyor. Ancak ABD açısından Avrupalı müttefiklerini, burada özellikle Almanya'yı Rusya karşıtı pozisyonda tutmak da hayli önem taşıyor. Washington bunun için Alman kamuoyunun gönlünü olumlu söylemlerle hoş tutmaya çalışıyor. Ama diğer taraftan, Şansölye Scholz dış politikada, ama bilhassa Rusya ile ilişkiler konusunda “son söz” hakkını elinde tuttuğundan, Baerbock üzerinden de baskı uygulamak istiyor.

ABD zaten Baerbock ile Rusya konusunda aynı dili konuşan bir partnere sahip. Baerbock “Rusya enerjiyi silah olarak kullanmaya kalkarsa, bunun sonuçlarına katlanır” tehdidini yaparken, Blinken “Rusya'nın tavuk kümesini tehdit olarak gösteren tilki kurnazlığına izin vermeyeceğiz” diyerek aynı çentiğe vurduklarını gösteriyorlar. “Rus saldırganlığı” konusunda aynı borazanı çalan iki bakan, ABD ve Almanya'nın gerek Ukrayna konusunda gerek Avrupa'nın güvenliği (!) hakkında gerekse de enerji konusunda hemfikir olduklarını vurguluyorlar.

Ancak Alman emperyalizmi enerji taşıyıcıları, özellikle doğal gaz tedariki konusunda önemli bir ikilem içerisinde. Tüketiciler için doğal gaz fiyatlarının aşırı pahalılaşması nedeniyle kamuoyu baskısı altında olan Scholz hükümeti, inşasına Almanya'nın milyarlarca Euro ile katıldığı Nord Stream 2 boru hattının kullanımı konusunda henüz bir karar verebilmiş değil. ABD ise kendi tekellerinin likit gaz için rakip olan Rus doğal gazının Almanya'ya aktarılmasını durdurmak istiyor. Blinken o nedenle “Nord Stream 2 Rusya'ya karşı Avrupa'nın elindeki maniveldir” anımsatmasını yapıyor.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin artan doğal gaz ihtiyacını karşılayabileceğine inanan Moskova ise, Avrupa'daki güncel doğal gaz darlığını giderebilecek ve dolaysız olarak sadece Almanya'ya aktarım yapacak olan boru hattının dolu olduğunu söyleyerek, kullanıma açılması için baskıyı artırıyor. Güncel doğal gaz darlığının 2021'de ABD'nden tedarik edilen likit doğal gazın yaklaşık 20 milyar metreküp azalmasıyla da bağlantılı olduğunu gören Scholz hükümeti açısından Nord Stream 2 doğal gaz boru hattı önemli bir mesele teşkil ediyor. Gene de verili güç ilişkileri sonucunda bu boru hattının kullanıma açılmamasına karar verilebilir. Gerçi bu durumda, zaten yoksullaşma tedirginliği yaşayan doğal gaz tüketicisi halk daha yüksek fiyatlar ödemek zorunda kalacaktır, ama bu Transatlantikçi şahinlerin hiç umurunda değil.

Onların umurlarında olan, özelde Almanya, genelde Avrupa kamuoyunu daha militarist, daha yayılcı, daha saldırgan ve daha fazla savaş politikalarına ikna etmek, bu uğurda toplumsal rıza üretmektir. O nedenle “Rus saldırganlığı” masalını tekrarlamakta, olayları ters yüz ederek anlatmaya

devam etmekte ve Soğuk Savaş döneminin geleneksel düşman resmine başvurarak asıl tilki kurnazlığını kendileri yapmakta, “nükleer katılım istiyoruz” yaygarasını kopartmaktadırlar. Her ne kadar burjuva basınında kendisine “Batı ittifakının gücü panzerler ve roketlerle ölçülür” anımsatması yapılsa da Baerbock, Washington ziyaretinde ısrarlı Rusya düşmanı söylemi ve savaş çığırtkanlığı ile bu iş için biçilmiş kaftan olduğunu bir kez daha kanıtladı.

Eskalasyon sarmalı

Savaş aygıtı NATO'nun genişleme ve çatışma politikasına dair

Ocak 2022

Geride bıraktığımız otuz yılı aşkın süreç emperyalizmin derinleşen kapitalist krizlere giderek artan saldırganlıkla – hem ülkelerin içinde hem de dünya çapında – yanıt verdiğini gösterdi. Ama aynı şekilde bugün tek kutuplu emperyalist-kapitalist dünya düzeninin de zayıflamakta olduğuna tanık olmaktayız. Çok kutuplu bir dünya düzeninin oluşmakta olması, Rusya Federasyonu ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin emperyalist egemenlik yapılarının boyunduruğundan kurtulmaya çalışmaları ve kalıcılaşan çoklu kriz ortamlarının çözümsüzlüğünün egemen sınıflar arasında yarattığı baygınlık, emperyalist saldırganlığı daha da körüklemektedir.

Bu bağlamda özellikle Batıdaki karar verici mekanizmalarda ilginç bir gerçeklik algısı söz konusudur: Emperyalist güçlerin üstünlüğünün maddi temelini oluşturan ekonomik, askeri ve politik güç potansiyellerinin zayıflaması sürerken, Batılı ülkeler, siyasetçileri, emperyalist burjuvazisi ve medyasıyla dünyanın geri kalanına 1989/1990 karşı devriminin sağladığı bir kibir ile yaklaşmaktadırlar. Günümüz dünyasının gerçekleri ile uyumsuz olan bu gerçeklik algısı emperyalist güçlerin karar verme mekanizmalarında tek kutuplu dünya hegemonyasının hâlâ sürmekte olduğu inancını hâkim kılmaktadır. Emperyalist saldırganlığın artmasının nedenlerinden birisi de bu inançtır.

Gene de emperyalist güçlerin zayıflamakta olan üstünlüklerinin farkında olmadıklarını söylemek yanlış olacaktır. Özellikle ABD emperyalizmi Batının üstünlüğünün zayıflayan maddi temelini, “değerlere dayanan dış politika” argümanı ile “uygarlaştırıcı hegemonya” oluşturarak telafi etmeye çalışmaktadır. Biden'in geçenlerde Filipinler, Kolombiya veya Tonga gibi ülkelerin katıldığı “Demokrasi Konferansı” bu çabanın yakın bir örneğidir. Bu “uygarlaştırıcı hegemonyanın” (veya “medeniyet kuruculuğunun”) temel görevi, Rusya Federasyonu ve Çin Halk Cumhuriyeti'ni izole ederek hegemonik güçler olmalarını engelleyecek biçimde Batılı sayılmayan çok sayıda ülkeyi kendi cephesine çekmektir. Batılı sayılmayan ülkelere yönelik bu tür “değerlere dayanan dış politikanın” bir diğer görevi de küresel egemenlik savaşının “vatan cephesi” olarak emperyalist ülkelerdeki nüfusun rızasını almaktır.

İhtilaf körükleyici adımlar

Önceki yazılarımızda da açarak belirttiğimiz baygınlık hâli ve inanca dönüşmüş tuhaf gerçeklik algısı aynı zamanda emperyalist hegemonyanın maddi temelini, bilhassa askeri alanı güçlendirme niyetini artırmaktadır. Emperyalist güçlerin bu niyetinin en önemli göstergesi, NATO üyesi ülkelerin savunma (!) bütçelerini yurt içi GSMH'nin yüzde ikisine yükseltme kararıdır – ki hâlihazırda NATO üyelerinin toplam savunma bütçeleri Rusya Federasyonu'nunkinin 16 katına ulaşmış durumdadır. Artan sayıda askeri tatbikatlar ve Rus tarafının bunlara kendi tatbikatlarıyla yanıt vermesi, ticari-siyasi yaptırımlar, medya üzerinden yürütülen propaganda savaşları ve NATO'nun diğer ülkelerin, özellikle Rusya Federasyonu'nun meşru güvenlik çıkarlarını “saldırgan tehdidi” olarak nitelendirmesi, ihtilaf körükleyen adımların başında gelmektedir.

Ancak kanımızca ihtilaf körükleyici en önemli adım NATO'nun Doğu Avrupa'ya genişlemesi ve bu bağlamda NATO üyesi olmayan Ukrayna'da ve Karadeniz'de askeri tatbikatlar gerçekleştirmesidir. NATO Doğu Avrupa'ya genişlemesini, Doğu Avrupa'daki ülkelerin bu yöndeki istemleri ile gerekçelendirmektedir. Elbette bu, Paris Şartına dayandırılan doğru bir argüman, ama gerçek resmin

de sadece bir kısmını doğrulayan bir argümandır. Diğer bir doğru, NATO'nun bu ülkelerin kamuoylarını etkilemek için sürdürdüğü girişimler, Ukrayna'da olduğu gibi "renkli" darbelerin ve faşist güçlerin desteklenmesi, Belarus, Moldova ve eski Yugoslavya ülkelerinde Batı yanlısı siyasi aktörlerin teşvik edilmesi veya Doğu Avrupa ülkelerindeki kabine toplantılarına ABD büyükelçilerinin bizzat katılarak, alınan kararları doğrudan belirlemeleridir.

NATO, Doğu Avrupa'ya genişlemeyi "Avrupa'nın istikrarı ve güvenliği için zorunlu bir adım" olarak gerekçelendirmektedir. Halbuki her türlü istikrarı ve güvenliği tehlikeye sokan bizzat savaş aygıtı NATO'dur. NATO hibrid savaş teknikleri, düşmanlaştırıcı ajitasyonu, askeri tatbikatları ve ördüğü görünen-görülmeyen duvarlarla Avrupa'da güvencesizliği ve savaş tehlikesini artırmaktadır. Çünkü güvencesizlik ve savaş tehlikesi NATO'nun yaşam iksiri, varoluş gerekçesidir. Bunlar olmasa günümüz dünyasının gerçeklerinin yarattığı merkez kaç kuvvetleri NATO'nun etki alanını darmaduman edecektir.

Aslına bakılırsa Avrupa'da ve dolayısıyla dünya çapında istikrar ve güvenliği kapitalizm koşulları altında dahi bir nebze olsun korumak mümkündür. Bunun için yapılması gereken önce NATO'nun bir daha kurulmamak üzere lağvedilmesi ve ardından içerisinde Rusya Federasyonu ve eski Sovyet cumhuriyetlerinin de yer alacağı bir kolektif karşılıklı güvenlik sisteminin kurulmasıdır. Böylesi bir sistem, BM Şartı'na ve uluslararası hukuka uymayı zorunlu kılacağından, karşılıklı güvenliği koruyabilir. Ancak bu emperyalist-kapitalist dünya düzeninin doğasına aykırıdır ve yakın gelecek için pek olanaklı görülmemektedir.

Peki, Rusya ne istiyor?

NATO'nun Doğu Avrupa'ya genişlemesi, sınırında farklı boyutlarda askeri tatbikatlar gerçekleştirmesi ve Rusya sınırına NATO birliklerinin yığılması karşısında tehdit altına sokulduğu görüşünde olan Putin yönetimi gerginliği azaltmak için farklı girişimlerde bulunuyor. Bu girişimlerden en önemlisi Putin'in NATO'dan istediği "güvenlik garantisidir". Aslına bakılırsa Putin yönetimi NATO'nun varlığını hiçbir şekilde sorgulamıyor, ama kendisine karşı tehdit olarak gördüğü adımları durdurmasını istiyor. Telgraf stilinde toparlayacak olursak, Putin yönetiminin istemlerini kısaca şöyle sıralayabiliriz:

NATO'nun Doğu Avrupa'ya genişlemesinin durdurulması; Rusya Federasyonu'na komşu NATO üyesi olan ve olmayan ülkelere Rus topraklarını hedef alan silah sistemlerinin yerleştirilmemesi; Eski Sovyetler Birliği cumhuriyetlerine NATO birliklerinin konuşlandırılmaması; NATO-Rusya Federasyonu sınırındaki askeri tatbikatların durdurulması; Baltık Denizi ve Karadeniz'de olası sürtüşmeleri engellemek için iki tarafın deniz ve hava kuvvetleri arasında yaklaşma koordinasyonunun sağlanması; NATO-Rusya Federasyonu Diyalogunun yenilenmesi ve kısa ve orta menzilli nükleer silahların konuşlandırılmasına dair bir moratoryumun imzalanması.

Rus tarafının BM Şartına ve uluslararası hukuka öncelik veren ve karşılıklı iş birliğini gerekli gören bu talepleri bilindiği gibi ne ABD ne de NATO ve AB tarafından dikkate alınmamaktadır. Aksine bu talepler "Rusya NATO'nun işlerine karışamaz" veya "Putin Batıyı bölmek istiyor" gibi gerekçelerle reddediliyor. Dahası talepler " Rus saldırganlığı" resmini oluşturan argümanlara dönüştürülüyor.

Alman emperyalizminin rolü

Almanya'da kısa süre önce işbaşına gelen Scholz hükümeti, emperyalist güçlerin Rusya Federasyonu ve Çin Halk Cumhuriyeti'ne yönelik stratejilerinde önemli rol üstlenmeye aday gibi görünüyor. Hükümet partilerinin imzaladığı ve bir militarist küresel strateji anlamına gelen Koalisyon Sözleşmesi, ki bu sözleşmeyi geçen sayıda etrafıca irdelemiştik, Alman emperyalizminin nasıl bir rol üstlenmek istediğine işaret ediyor. Burada özellikle Transatlantikçi saldırganlığın bayraktarlığını yapan Yeşiller partisinin meşum görevlere hazırlandığını söyleyebiliriz. Çünkü yumuşak karnı enerji ve hammadde tedariki olan Almanya ekonomisinin güncel durumu, Scholz hükümetini Rusya Federasyonu ve Çin Halk Cumhuriyeti ile olan ilişkiler konusunda üstesinden gelmesi zor görünen bir ikilem ile karşı karşıya bırakıyor.

Bu ikilemi şöyle açıklayabiliriz: Scholz hükümeti, sermayenin yeni siyasi temsilciği olarak Alman emperyalizmini AB çatısı altında belirleyici “küresel oyuncu” seviyesine yükseltebilmek ve iktisadi, ticari, siyasi ve stratejik sermaye çıkarlarını askeri gücüyle koruyabilecek düzeye getirmek için saldırgan ve yayılcı militarizme geniş toplumsal rıza üretmek zorunda. Bunun içinse sorgulanmayan bir düşman resmine gereksinimi var. Emperyalist boyunduruk altına girmeyi reddeden ve kendi çıkarlarını kollamaya çalışan Rusya Federasyonu ve Çin Halk Cumhuriyeti ideal birer düşman resmi oluşturmaya adaydılar. Belarus-Polonya ihtilafı, Ukrayna krizi, Nord Stream 2 doğal gaz boru hattı, “renkli” rejim değişikliği çabaları, Kırım ve Tayvan sorunları, Uygurlara yönelik politikalar ve Hong Kong gibi mevzuular bu resmin oluşturulması için yeterince cephaneye sahiptiler.

Ancak diğer taraftan bu iki büyük ülke Alman emperyalizmi için enerji ve hammadde tedariki, iktisadi ve ticari ilişkiler açısından yaşamsal stratejik öneme sahiptirler. Şansölye Scholz hem bundan dolayı hem de Alman ekonomisinin olası gerginlik artışından en fazla etkilenecek taraf olması nedeniyle ikircikli davranıyor, Merkel hükümetinin dengeleri gözeten politikalarını sürdürme yatkınlığı gösteriyor.

İşte tam bu noktada Yeşillere düşen görevin önemini görebiliriz: Scholz’un ikircikli tavırlarından ve dış politikada “son söz” hakkını elinde tutmak istemesinden rahatsız olan ABD, Scholz hükümetini Yeşil kanadından baskı altına alıyor. Son gelişmelere bakarak Yeşillerin eski eş başkanı ve şimdiki Dışişleri Bakanı Annalena Baerbock’un, Rusya ve Çin karşıtı söylemleri ve “nükleer katılım isterük” lafazanlığı ile bu iş için biçilmiş kaftan olarak görüldüğünü söyleyebiliriz.

Kısa süre önce ABD’li meslektaşısı Antony Blinken’i ziyaret eden Baerbock, Washington’da yaptığı konuşmada Rusya Federasyonu ve Çin Halk Cumhuriyeti’ne karşı saldırgan bir politika izlenmesi gerektiğini vurgulayarak, Biden yönetimi ile aynı dili konuştuğunu bir kez daha kanıtladı. Gerek Baerbock gerekse de Blinken ortaklaşa düzenledikleri basın toplantısında aynı aymazlıkta gerçekleri ters yüz ederek, “Rus saldırganlığı” masalını tekrarlayıp, Pekin’e “haddini bildiririz” tehditlerini savurdular.

Baerbock’un söylediklerinin Scholz hükümetinin resmi pozisyonu olacağını söylemek için henüz erken. Kaldı ki AB’nin, ABD ve Rusya Federasyonu arasında Cenevre’de yürütülen Ukrayna görüşmelerinin kedi masasına oturtulmasından ve “Normandiya formatının” boşa düşürülmesinden Brüksel de Berlin kadar rahatsız. Yedi yıllık “Normandiya formatının” başarısız kalması nihâyetinde Avrupa’nın sadece NATO bağlamında yanında olmasına izin veren ABD’nin işini kolaylaştırıyor. Bu nedenle Berlin baskısını Brüksel üzerinden kurmaya çalışıyor.

Ankara’nın müdahil olma isteği

Almanya’daki burjuva basını AB’nin ikincil pozisyona düşürülmesini “Putin’in başarısı” olarak değerlendirirken, yorumlarda Türkiye’nin rolüne de dikkat çekiliyor. Gerek Berlin gerekse de Brüksel yıl başında Putin ile telefon görüşmesi yapan Erdoğan’ın “iki ülkenin ortaklığını yoğunlaştırmak istiyoruz” açıklamasını belirli bir kaygıyla izliyor. NATO üyesi Türkiye’nin Ukrayna krizine “arabulucu” olarak müdahil olmak istemesi, “ABD’nin AB’ni zayıflatan bir diğer adımı” olarak değerlendiriliyor.

Sahiden de Ankara’nın ikili oynadığı söylenebilir. Bir taraftan Rusya Federasyonu ile “iyi ilişkiler” isteyen Ankara, diğer taraftan Ukrayna ile NATO’nun işine gelen bir silahlanma iş birliğini sürdürüyor. Bununla birlikte AB yerine NATO’ya öncelik verdiğini gösteriyor. Örneğin Çavuşoğlu, “Bazı ülkeler AB’ni NATO’nun alternatifiyimş gibi gösteriyorlar. Bu yapıcı ve gerçekçi değildir. Temel ilkimiz Transatlantik güvenliğin bölünmezliğidir” açıklamasını yaparak, Ankara’nın ağırlığını “NATO 2030” stratejik konseptinin güçlendirilmesine verdiğini söylüyor.

Ancak bu ikili oyunun faşist MHP destekli AKP-Saray-Rejimine getirisi olacağını söylemek zor. Çünkü NATO’nun Ukrayna konusundaki gerginliği artırma kararını alması, Türkiye’yi çok çabuk Rusya Federasyonu ile karşı karşıya getirebilir. Bu ise basit bir telefon görüşmesiyle çözülemeyecek sorunlara yol açar. Ama Putin yönetimi şu an için Türkiye’nin Ukrayna ile yürüttüğü silahlanma projelerini ve askeri iş birliğini büyük bir sorun olarak değerlendirmiyor. Çünkü Moskova’nın asıl engellemek istediği, Ukrayna’nın NATO’ya üye edilmesi. O açıdan Türkiye-Ukrayna askeri iş birliğinin, Ukrayna’nın NATO’ya üyeliğini hedeflemediği müddetçe, Moskova’nın itirazıyla karşılaşmayacağı

söylenbilir. Neticede kendi müttefikleriyle arası limoni olan NATO üyesi Türkiye ile ilişkilerin sürdürülmesi Putin yönetiminin işine gelmektedir.

Sonuç itibarıyla, sadece Doğa Avrupa'da değil, dünya çapında hızlanan bir eskalasyon sarmalı ile karşı karşıyayız. İlân edilmemiş olan emperyalist Üçüncü Dünya Paylaşım Savaşının nükleer felakete yol açabilecek bir sıcak savaşa dönüşme tehlikesi giderek artmaktadır. Emperyalist-kapitalist dünya düzeninin yapısal sorunları, çoklu kaos ortamına dönüşen çoklu krizler, emperyalist ülkeler arası çelişkilerin keskinleşmesi, Batı'nın zayıflamakta olan hegemonyasını çeper bölgelerdeki çatışmaları ve ihtilafları körükleyerek koruma çabaları ve nihâyetinde savaş aygıtı NATO'nun genişleme ve çatışma politikaları, insanlığın ezici çoğunluğunun aleyhine olan bu gelişmenin tetikleyicisidirler. Bu bağlamda ezici çoğunluğun lehine mücadele etmesi gereken karşıt güçlerin zayıflığı da tehlikeyi artıran bir diğer temel neden olarak karşımızda durmaktadır.

Yeşillerin gerçek yüzü

16 Ocak 2022

Scholz hükümeti ve özellikle Yeşiller hakkında kaleme aldığımız eleştiriler nedeniyle bazı tepkiler geldi. Tepkileri, “16 yıl iktidarda kalan muhafazakâr bir Şansölyenin ardından bir sosyal demokrat geldi ve ekolojik-sol Yeşiller partisi iktidar ortağı oldu. Göçmenler bakan ve devlet müsteşarı seviyesine geldiler, daha ne istiyorsun?” biçiminde özetlemek mümkün. O nedenle “Bilal’e anlatır” gibi, Yeşilleri neden eleştirdiğimizi, gerçek yüzlerini tanıtarak anlatmamız farz oldu.

Bir kere Scholz hükümetini “sosyal, demokrat ve iklim korumacısı” olarak nitelendirmek için tek bir neden olmadığını belirtmeliyiz. SPD ve Yeşiller, FDP ile imzaladıkları “Koalisyon Sözleşmesi” ve şimdiye kadarki pratikleri ile bunu bizzat kanıtlamaktadırlar. İkincisi, Yeşiller, bırakın “ekolojik ve sol” olmayı, artık savaş kışkırtıcısı ve en saf hâlinde neoliberal zehrin yayıcısı bir parti hâline gelmişlerdir. Partinin bugüne kadarki gelişimine kısaca bakarak neden böyle yazdığımızı anlatalım.

40 yıl önce nükleer santral karşıtı ve barış hareketlerinin bağrından “Yeni Sol Hareket” tanımlamasıyla doğarak kurulan Yeşiller partisi, 1989/1990 karşı devriminin sonuçlarının, salt yaşamın her alanını değil, ilerici toplumsal güçlerin beyinlerinin de muhafazakâr-neoliberal bir “Rollback” tarafından nasıl esir alındığının canlı örneğidir. 1998 yılında iktidara gelen SPD-Yeşiller hükümetinin Yugoslavya Savaşının tetikleyicisi ve katılımcısı olarak muhafazakâr partilerin bile yeltenmeye cesaret edemedikleri biçimde Ren Kapitalizminin sosyal devlet anlayışını yok etmesine ve Alman emperyalizminin militarist yayılmacı politikasına ivme kazandırmasına en fazla Yeşiller katkıda bulunmuşlardır. Aynı şekilde muhalefet olduklarında dahi bu yayılmacı politikalara toplumsal rıza üretilmesindeki katkıları ise sahiden emsalsizdir.

O açıdan Yeşilleri, aynı sosyal demokratlar gibi, neoliberalizmin cisimleşmiş, ideolojik ve politik parçası olarak nitelendirmek gerekmektedir. Günümüzün Yeşiller partisi kuruluş harcında bulunan “Bir daha asla savaş! Bir daha asla faşizm!” şiarını emperyalist müdahale savaşları için “insan haklarını ve demokrasiyi koruma” gerekçesine dönüştürmüş; “herkese açık sınırlar” taleplerini “ekonomik faydalarına göre ülkeye alınacak göçmenler” politikasına indirgemiş; feminist hareketin eşitlenme istemlerini “tekellerin yönetim kurullarında daha fazla kadın temsili” hâline getirerek içini boşaltmış ve kapitalizmin insanı ve doğayı aynı şekilde sömürüp yok eden bir üretim tarzı olduğu gerçeğinin karşısına, tekellerin lehine sosyal adaletsizliği betona döken bir “Yeşil kapitalizm” iddiasını çıkartmıştır.

Scholz hükümetindeki Yeşil aktörlere baktığımızda, Dışişleri Bakanı olarak Rusya Federasyonu ve Çin Halk Cumhuriyeti düşmanı söylemleri, nükleer katılım taraftarı ve ısrarlı Transatlantikçi saldırgan politika savunucusu Annalena Baerbock’u; iklim ve çevre korunması adına otomotiv ve enerji tekelleri yararına olan adımları atmaya kararlı bir İktisat ve İklim Korunması Bakanı olarak Robert Habeck’i veya enflasyon artışı altında inleyen çalışan sınıflar ile sayıları 13 milyonu aşan yoksulları önemsemeyen et fiyatlarının artırılmasını isteyen, büyük tarım tekellerinin temsilciliğine soyunan bir Tarım Bakanı olarak da Cem Özdemir’i görmekteyiz. Faşist terör örgütü NSU dosyalarının kamuoyundan gizlenmesine karar veren Hessen’li Yeşillere veya “genç göçmen gruplarının kriminal enerjileri son derece ürkütücüdür ve bu nedenle kararlı bir mücadele ile durdurulmalıdır” diyerek, ırkçı-faşist yaklaşımlara destek çıkan Baden-Württemberg Eyalet Başbakanı Winfried Kretschmann’a değinmiyoruz bile.

Kısacası bir sermaye partisi olarak Yeşiller kadim düşmanımız burjuvazinin saflarında yerini almış ve her türlü eşitlikçi, özgürlükçü ve kurtuluşçu düşüncenin karşısında duran antikomünist bir siyasi formasyondur. Kim ki barış ve ekolojik koruma taraftarı ise, Yeşiller partisinin gerçek yüzünü ifşa etmelidir.

Akıl uykuya daldığında...

23 Ocak 2022

Francisco Goya 1799 yılında çizdiği resimlerden birine “Akıl uykuya daldığında canavarlar uyanır” biçiminde Türkçeye çevrilebilecek bir başlık koymuştu. Tarihçiler Goya’nın bu resmiyle ancak aklın ve bilgeliğin insanlığı “aptallık, cehalet ve ahlaksızlıktan” koruduğu mesajını vermek istediğini yazmaktadırlar. Bilginin paylaşılmasının ve bilgeliğin aptallık, cehalet ve ahlaksızlığın yarattığı canavarlarla baş edebileceği de şüphe götürmüyor zaten. Burada yanlış anlaşılmamak için cümle içinde kullandığımız “ahlaksızlıktan” hurafelere dayalı ve patriarkal ahlak anlayışının yokluğunu kastetmediğimizi not edelim.

Günümüz dünyasına, bilhassa egemen siyasete baktığımızda Goya’nın hâlâ ne denli haklı olduğunu görebiliriz. Türkiyeli okura bilim düşmanlığının egemen siyasetin sürdürülebilmesi için nasıl kullanıldığını anlatmamıza gerek yok herhalde. Ancak aynı tespit uluslararası egemen siyaset için de geçerlidir. Akli ve bilimi insana ve doğaya yarayan, savaşı ve sömürsüz bir gelecek perspektifi lehine kullanmak yerine, kâr mantığının, küçük bir azınlığın çıkarlarına öncelik vermenin ve bunun için tüm insanlığı tehlikeye sokan bir anlayışın hakimiyeti günümüz egemen siyasetinin en belirgin emaresidir. Aynı şekilde bu gerçeğin kapitalist üretim tarzının ve emperyalist-kapitalist dünya düzeninin yapısallıklarına dayandığını da vurgulamaya gerek yok.

Maalesef barıştan yana olan, egemen siyasete eleştirel yaklaşan, hatta başka bir dünya, sosyalizm tahayyülüne sahip kesimlerde de zaman-zaman aklın uykuya daldığına tanık olmaktadır. Ne demek istediğimizi Almanya barış hareketinde belirginleşen bir ayrışma çizgisi üzerinden açmaya çalışalım.

Geleneksel etkinliği zayıflamış olan Almanya barış hareketi irili-ufaklı girişimler, kurumlar ve örgütlerden oluşmaktadır. Farklı toplumsal kesimlerden oluşması da geride bıraktığımız on yıllardaki toplumsal etkinliğini sağlamıştır. Ancak şimdi İsrail-Filistin sorunu ile Rusya Federasyonu ve Çin Halk Cumhuriyeti’ne yönelik yaklaşımların kalın bir ayrışma çizgisi yarattığını görmekteyiz. Özellikle Rusya ve Çin konusunda kimi sosyalistlerin dahi, “ama onlar da emperyalist ve suçsuz değiller” pozisyonuna geldiklerine tanık oluyoruz.

Halbuki Rusya ve Çin’deki rejimleri nasıl değerlendirdiğimizden bağımsız, akla dayalı bir yaklaşımın barışçıl ve iyi komşuluk ilişkilerini önceleyen bir politikayı savunması gerekmez mi? Önce gerçeklere bakalım: ABD, NATO ve AB giderek daha fazla silahlanmakta, Doğu Avrupa’ya nükleer füzeler ve Hint-Pasifik Bölgesine deniz kuvvetlerini konuşlandırmakta, Baltık Denizi ile Karadeniz’i militaristleştirmekte ve Rusya ve Çin’i kuşatmak istemektedirler. Bunun için Ukrayna krizi kaşınmakta, silahsızlanma sözleşmeleri tek taraflı olarak feshedilmekte ve büyük bir medyatik propaganda savaşı yürütülmektedir.

Rusya ve Çin bu gelişmeye hem kendi savunmalarını güçlendirerek hem de uluslararası hukuka ve BM Şartı’na dayanan ilişkiler kurulmasını talep ederek yanıt vermektedirler. Batılı ülkelerin savunma bütçeleri 16 kat fazla olmasına rağmen, iki ülke de aynı ABD ve NATO gibi, nükleer cephaneye sahiptirler. Aynı zamanda BM Güvenlik Konseyi üyesi olarak belirli bir etki alanına sahiptirler. Böylesi, aklın uykuda olduğu, “uyurgezerlerin, hayaletlerin ve canavarların” gezindiği bir ortamda, en ufak bir askeri çatışmanın dünyayı cehenneme dönüştürecek bir nükleer savaşı tetikleme potansiyelini taşıdığı burjuva gözlemciler tarafından bile kabul edilmektedir.

İşte tüm bu nedenlerden dolayı Batı'nın saldırgan politikalarına karşı çıkmak ve Rusya ve Çin ile barışçıl ve karşılıklı güvene dayanan ilişkiler kurulmasını talep etmek, akla, mantığa ve bilime en uygun anlayıştır, hatta insanlığın geleceği için herkesin savunması gereken bir zorunluluktur diyebiliriz. "Ama Rusya ve Çin..." ile başlayan her cümle ise önünde sonunda emperyalist saldırganlığa hizmet etmek anlamına gelmektedir. Uyanık kalmak, aklın ve bilimin gereğidir – herkes için...

İliştirilmiş sosyalizm

30 Ocak 2022

2007’de büyük umutlarla kurulan ve komünistlerden sosyalistlere, farklı mücadele alanlarındaki aktivistlerden sendikacılara ve barış hareketi temsilcilerine kadar geniş bir yelpazeyi çatısı altında toplayan Alman Die Linke partisinde sular durulmuyor. Nitekim Demokratik Almanya Cumhuriyeti’nin Modrow hükümetinde Ekonomi Bakanı olarak görev yapan Christa Luft’un partiden istifasının ardından tartışmalar yeniden alevlendi. Zaten bizzat Hans Modrow parti yönetimine yazdığı bir mektupta partinin elindeki “son şanstın” bahsediyordu. Son gelişmeler bu “son şansın” da heba edileceğine işaret ediyor.

Almanya’daki farklı sol-sosyalist güçleri ilk kez ülke çapında bir araya getirerek başlangıçta önemli seçim başarıları elde eden partinin en azından “kendisini kartal zanneden tavuk gibi” dolaştığı günler çoktan geride kaldı. 2021 seçimlerinde baraj altında kalan, ama üç seçim bölgesini kazanarak Federal Parlamento’ya girme hakkını elde eden parti, bugün salt kendisiyle uğraşan, gündelik politikalarıyla kendi parti programını çiğneyen ve boğazına kadar parlamenter kretenizme batmış bir görünüm sergiliyor.

Halbuki hâlâ yürürlükte olan ve “milyarlarca insanın yaşam perspektifini kâr çıkarlarının belirlediği ve ülkelerin umutlarının ve geleceğinin sömürü, savaşlar ve emperyalizmle yok edilmeye çalışıldığı bir dünyada yaşıyoruz” tespitini yapan Erfurt Programı, partinin “demokrasi, özgürlük, eşitlik, adalet ve enternasyonalizm için; barış, doğanın korunması ve kurtuluş için; sermaye egemenliğine karşı kapitalizmi aşmak amacıyla mücadele ettiğini” söylüyordu. Nihâyetinde bu program Die Linke’yi barışın ve sosyalizmin partisi olarak farklı toplumsal kesimler için umut hâline getirmişti.

Partinin kurucu üyelerinden birisi olarak henüz kuruluş aşamasında Die Linke’nin bir sınıf partisi olmadığını, ancak reformist sol parti sıfatıyla Almanya ve Avrupa’daki barış hareketine, sosyal ve demokratik hakların gelişimine katkıda bulunabilecek, dolayısıyla antiemperyalist ve antifaşist pozisyonlarıyla “başka bir dünya” mücadelesine destek çıkacak bir siyasi formasyon olabileceğini iddia ediyorduk. Ne yazık ki sadece birkaç sene içerisinde bu iddiamızın büyük bir yanığı olduğunu kabul etmek zorunda kaldık.

Christa Luft istifasıyla tutarlı bir tavır aldı. Die Linke içerisinde hiçbir etkinliği kalmayan Hans Modrow ve partinin İhtiyarlar Meclisi ise “Partiyi temel hedefleri hasta yatağında kapitalizme yardımcı olmak isteyenlere bırakmamalıyız. Biz bu sistemi iyileştirmek değil, aşmak istiyoruz” diyerek hâlâ umut taşıdıklarını gösterdiler. Ancak bu umutların da boşa çıkacağını görmek için müneccim olmaya gerek yok. ABD ve NATO’nun savaş politikalarını onaylayan, karşı devrime direnen sosyalist Küba’yı “diktatörlük” diye nitelendiren, enternasyonalizmi “insan haklarına” indirgeyen, tekeli burjuvazinin ülkenin genlerine yerleştirdiği antikomünizmi paylaşan ve parti aparatını elinde tutan hükümet sosyalistlerinin bu umutları boşa çıkaracak basireti (!) göstereceklerinden şüphe duymamak lazım.

Karl Marx ve Friedrich Engels sosyalist toplumun barışçıl parlamenter araçlarla inşa edilebileceği inancını “bu sosyalist hareketin, zaman kaybına yol açacak ve gerici güçlere gelişip güçlenme olanakları verecek uğursuz bir illüzyondur” diye değerlendirmişlerdi. Sahiden de parlamenter kretenizm sosyalist harekete bulaşan ve tedavisi mümkün olmayan bir hastalık olarak tarihte defalarca karşımıza çıkmıştır.

Günümüzde ise bu hastalığın Almanya'daki reformist toplumsal ve siyasi solunu esaret altına aldığını görmekteyiz. Tarihimizde yeterince kretenist illüzyonistlere, fırsatçı ve faydacı savaş taraftarlarına, "kartal olmaya özenen tavuk" kadar dahi olamayan teslimiyetçilere ve hükümet ortağı olabilmek için varoluşunu yalanlayan "tatlı su solcularına" rastlamak zorunda kaldık. Maalesef emperyalizme iliştilmiş bir sosyalizme tarihin meşum bir tekrarı olarak bir kez daha tanık olmaktadır.

Şahinlerin Ukrayna sevdası

6 Şubat 2022

Scholz hükümeti, SPD'de Rusya politikaları konusunda çıkan derin görüş farklılıkları nedeniyle beklenildiği gibi Ukrayna'ya silah satışıyla ilgili olarak ikircikli davranışını sürdürüyor. Zaten ABD ve Rusya Federasyonu arasında sürdürülen Ukrayna görüşmelerinde “kedi masasına” oturtularak seyirci kalmasından dolayı burjuva medyasının baskısı altında olan Federal Kabine, AB'nin “ihtilafın diplomatik yollardan çözülmesi için ortak girişimde bulunmasını” isteyerek, Ukrayna'ya silah gönderilmesini reddediyor. Berlin, Moskova ile küçümsenemeyecek düzeyde olan iktisadi ilişkilerin olası yaptırımlarla zora gireceğini ve özellikle doğal gaz darboğazının sürdüğü bir dönemde toplumsal hiddete maruz kalacağını bildiğinden çekimser davranmak zorunda.

Ancak Transatlantikçi saldırgan tayfa Rusya politikalarında gerginliğin artırılması için bastırıyor. Örneğin Scholz hükümetinin Alman faşizminin Ukrayna'daki katliamlarını gerekçe göstermesini eleştiren Münih Güvenlik Konferansı yeni yöneticisi Christoph Heusgen bunu “iki yüzlülük” diye nitelendirerek, “tarihimiz nedeniyle İsrail'e modern denizaltılar satıyoruz, neden Ukrayna'ya da satmayalım ki” diye soruyor. Uzun bir süre Merkel hükümetinin dış politika danışmanlığını yapan Heusgen, silah ihracatının genelde kısıtlanmamasını talep eden şahinlerden birisi olarak tanınıyor.

Anımsanacağı gibi, Yugoslavya Savaşını gerekçelendirmek için “Auschwitz tekrarlanması” demagojisini kullanan Alman şahinleri, bir kez daha tarihsel gerçekleri tersyüz ederek Alman tekelci burjuvazisinin tarihsel sorumluluğunu lehlerine enstrümentalize ediyorlar. Daha Merkel döneminde Transatlantikçi saldırganlık çizgisine gelen burjuva medyası da aynı telden çalarak, “tarihsel sorumluluğumuzun bir gereği olarak Ukrayna'ya silah yardımında bulunmalıyız” safatasını dile getiriyor. Medyatik kanıt olarak da “savaş çıkacak” paniğini yayan Ukraynalı faşistlerin silahlandırarak, “Rus işgaline” hazırladıkları sivillerin fotoğraflarını yayıyorlar. Ukrayna'daki ırkçı-faşist gruplara yapılan destekleri “demokratlara yardım” başlığı altında lanse eden burjuva medyası ne savaş karşıtı Ukraynalıların istemlerini ne de Ukraynalı Rusların sorunlarını konu dahi etmiyor. Aynı şekilde Putin yönetiminin diplomatik çözüm istemesini ve “işgal hazırlığımız yok” açıklamasını “Putin'in yalanları” diye nitelendiriyorlar.

Putin yönetimi, her ne kadar diplomatik görüşmelerde mevzi kazanabilmek için ordusunun gücünü gösteriyor olsa da Ukrayna bağlamında gerilimin artmasının ve olası bir savaşın ciddi siyasi ve iktisadi sonuçları olacağını, henüz belirlenemeyen yüksek bir bedel gerektirebileceğini çok iyi biliyor. O nedenle Putin yönetiminin asli hedef olarak NATO'nun Doğu Avrupa'ya genişlemesini engellemek ve Batı'yı bölmek için gerginliği belirli bir düzeyde yönetmeye devam edeceğinden hareket edebiliriz. Ancak, Alman hükümetinin finanse ettiği bazı stratejistlerin de doğru tespit ettikleri gibi, Ukrayna'yı işgal etmeye kalkışmayacağını da öngörebiliriz.

Ukrayna yönetimi ise çalınan savaş tamtamlarından son derece hoşnut görünüyor. ABD emperyalizmi ile sıkı bir iş birliğinde olan gerici Selensky hükümeti hem “görmüyor musunuz, Rusya işgale hazırlanıyor” yaygarasıyla Almanya ve AB'ne baskı uyguluyor hem de ırkçı-faşist grupları destekleyip, Ukrayna milliyetçiliğini körükleyerek zayıflayan toplumsal desteğini yeniden güçlendirmeye çalışıyor. Almanyalı Transatlantikçiler de Selensky'e bu yönde çanak tutuyorlar.

Transatlantikçi şahinlerin Ukrayna sevdası fazlasıyla göstermelik. Savaş kışkırtıcılığı yaparak Almanya'nın askeri-sınai kompleksinin çıkarlarını savunuyor ve ABD emperyalizminin yordakçılığını yapıyorlar. Ancak görünen o ki, toplumsal ve iktisadi gerçekler Scholz hükümetini çekingen davranmaya devam ettirecekler. Her ne kadar "barışçıl politikalarından" bahsedemesek de emperyalist-kapitalist dünya düzeninin yapısal sorunları ve karşı karşıya kalınan devasa meydan okumalar Ukrayna ihtilafının – şimdilik – bu gerginlik düzeyinde süreceğine işaret ediyorlar.

NATO medyası, dezenformasyon ve propaganda

20 Şubat 2022

Karl Marx, “Basının birincil özgürlüğü, iktisadi teşekkül olmamasıdır” der. 21. Yüzyıl koşulları altında böylesi bir basın özgürlüğünü tahayyül etmek dahi neredeyse olanaksız. Halbuki daha otuz yıl öncesinde en azından burjuva medyasında “bağımsız gazetecilik” ilkelerine göre çalışan, hükümetlerin ve siyasetçilerin açıklamalarına her zaman belirli bir şüpheyle yaklaşan ve haberlerini teyit etmeksizin yayınlamayan gazeteciler tanıyorduk. Bugün ise, bırakın basın ahlak ve ilkelerine uyanları görmeyi, sermaye fraksiyonları arasında “tarafsız” kalmaya çalışan gazetecileri dahi merceklerle arar olduk.

Elbette “tarafsızlık” izafi bir tanımlama. Çünkü her basın-yayın kuruluşu belirli bir trendi ve akımı temsil etmektedir ve aynı zamanda ya egemenlerin ya da ezilen-sömürülen sınıfların çıkarlarının “tarafıdır”. Özgür basın – burjuva medyası ayrımını yaptığımızda, özgür basının – tüm siyasi görüş farklılıklarına rağmen – her daim ezilen ve sömürülenlerin tarafında yer aldıklarını, yani “tarafsız” olmadıklarını vurgulamalıyız. Ancak bu vurgulama aynı zamanda bir sorumluluk anlamına da gelmektedir: her defasında burjuva basınının yalanlarını ifşa etme ve “alttakilerin” sesi olma sorumluluğu! Bu sorumluluk özellikle savaş tehlikesinin arttığı dönemlerde daha da ağır bir yükümlülüğe dönüşür.

Günümüzün burjuva medyası, bilhassa Avrupa’daki devlet ve özel medya kuruluşlarının istisnasız tümü artık birer NATO medyası hâline gelmişlerdir. Temel görevleri farklı sermaye gruplarının çıkarlarını kollamak için yürütülen ve başlatılmak istenen her türlü savaşa dezenformasyon ve propaganda araçlarıyla toplumsal rıza sağlanmasına destek çıkmak, gerçeklerin üstünü “alternatif gerçeklerle” örtmek ve yalanlar yayarak algı yaratmaktır.

Güncel Ukrayna krizi bağlamında NATO medyasının bu görevi nasıl “layıkıyla” yerine getirdiğini görebiliriz. Örneğin her medya organının devletlerin gizli servislerinin sızdırdığı haberlerin belirli bir şüpheyle ele alınması gerektiğini bilmesine rağmen, geçen hafta CIA’nin – Moskova’da görev yapan Batılı medya temsilcilerinin dahi teyit etmedikleri, hatta yalanladıkları – “Rusya Çarşamba Ukrayna’yı işgal edecek” haberi burjuva basınında manşetlerden verildi. Aynı şekilde Ukraynalı faşistlerin tahta Kalaşnikoflarla bazı sivil görünümülere iç savaş talimi yaptırılmaları, fotoğraflarla “Ukrayna halkı işgale direnmeye hazırlanıyor” başlıklarıyla yayılmaya devam edildi. Gene bu hafta içinde Rusya’nın kendi kendine “işgal için gerekçe hazırladığı” yalanı yayılarak, kendi askerleri öldürtüp savaş başlatacağı propagandası yapıldı.

Propagandanın doğrudan birinci ağızdan, yani başta ABD Başkanı Biden olmak üzere, NATO Genel Sekreteri, AB Dış Politika Sorumlusu veya çeşitli dışişleri bakanlarıncaya tekrar edilmesi ve medyada sürekli ısıtılıp verilmesine rağmen, herhangi bir inandırıcılığı olmadı. Tam aksine, geçen Cuma günü Alman devlet televizyonunda yayınlanan bir araştırmaya göre Alman toplumunun ezici bir çoğunluğu Ukrayna’nın NATO’ya üye edilmesine karşı çıkıyor. Alman toplumunun yüzde 81’i bu tavrıyla Rusya ile savaş çıkabilecek derecede gerginliğin artırılmasına toplumsal rıza vermeyeceğini kanıtlamış oldu.

Ancak NATO medyası bu gerçeğe rağmen dezenformasyon bombardımanına ve emperyalizmin bugüne dek defalarca savaş çıkartmak için uyguladığı propaganda tekniklerini kullanmaya devam

ediyor. O açıdan, başka bir anketin de gösterdiği gibi, Avrupalıların büyük bir çoğunluğunun yaygın medyaya güvensizlik duymalarında ne denli haklı olduklarını söyleyebiliriz.

Elbette Türkiye'deki okura "yandaş medyaya" güvenmeme konusunda bir şeyler anlatmaya gerek yok. Ancak özgür basındaki meslektaşlarımıza bir anımsatmada bulunmamıza izin verilsin: NATO medyasının haberlerini her daim şüpheyle ele almak, yorumlarının hangi sermaye kesimlerinin çıkarlarını kolladığına dikkat etmek ve propagandalarına alet olmamaya çalışmak kendi yükümlülüğümüzdedir. Bu yükümlülük özgür basını özgür basın yapan en temel koşuldur.

Savaşa karşı, ama nasıl?

27 Şubat 2022

Küresel hegemonya mücadelesi Rusya'nın Ukrayna'ya saldırmasıyla yeni bir döneme girdi. Emperyalist-kapitalist dünya düzeni çoklu kriz ortamlarının meydan okumaları karşısındaki baygınlığı içerisinde çoklu savaş ortamlarına giriş yaptı. Artık savaşlar Avrupa'da da emperyalist jeopolitikanın doğrudan devamı olarak yeniden gündemde. Ama önce okura bir itirafta bulunmalıyız: Daha önceleri Rusya'nın gerilimi belirli bir seviyede devam ettirme kararlığından bahsederken, Ukrayna'ya karşı bir askeri saldırıya kalkışmayacağını tahmin ediyorduk. Bu konuda yanıldığımızı itiraf etmeliyiz.

Ancak Rusya'nın, uluslararası hukuku çiğneyen bu adımının da bir sonuç olduğunu söylemeliyiz. Rusya'nın saldırısı, Batılı emperyalist güçlerin son otuz yılda tırmandırdıkları eskalasyon sarmalının bir sonucudur. Sadece Yugoslavya, Libya, Suriye ve Afganistan örnekleri ile NATO'nun Doğu Avrupa'ya genişlemesini anmak bu bağlamda yeterli olacaktır.

O açıdan Ukrayna'da savaş hemen durdurulmalı ve barışçıl çözüm için diyalog başlatılmalıdır talepleri son derece haklı, ama yeterli değildir. Aynı cümlede savunulması gereken talepler "NATO'nun saldırgan politikası durdurulmalı, savaş aygıtı NATO lağvedilmeli, nükleer silahsızlanmanın önü açılmalı, BM Şartı belirleyici olmalı ve ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı dünya çapında geçerli ilke hâline getirilmelidir" diye sıralanabilir. Bu taleplerin günümüz koşulları altında yerine getirilmeyeceği çok açık. Bu nedenle barış ve sosyalizm güçleri Karl Liebknecht'in "asıl düşman kendi ülkemizdedir" şiarını bayraklaştırarak, dünya barışını tesis etmek ve savaşlara karşı çıkmak için, en başta kendi ülkelerimizde olmak üzere, kapitalizme, emperyalist politikalara ve egemen sınıflara karşı mücadeleyi örmek zorundadırlar.

Kâğıda kolayca yazılabilenleri yaşama geçirmek kolay değil – bilhassa toplumsal ve siyasal solun egemen siyasete eklemlendiği Almanya'da. Gene de savaş çıkırtkanlarının çoğaldığı, militarizmin ve silahlanmanın ivme kazandığı, sermaye fraksiyonlarının dünya gücü olma hedefinde fikir birliğinde oldukları Almanya'da – küçük de olsa – böylesi bir mücadelenin örülebileceği alanlar mevcuttur.

Bir kere her şeye rağmen Almanya'daki toplumun ezici çoğunluğu savaş karşıtıdır. İkincisi, aralarındaki çelişkileri aşamayan emperyalist burjuvazi, elindeki tüm üstünlüğe rağmen istediği gibi davranmamaktadır. Üçüncüsü, Almanya gibi ülkeler 2008'de patlak veren ve hâlâ devam eden ekonomik-mali krizin yüklerini aşırı dış ticaret fazlasıyla yoksul ülkelerin sırtına yükleseler de çoklu kriz ortamlarını hâlâ aşamamışlardır. Bununla bağlantılı olarak dördüncüsü, sermayenin, kendisini enflasyonla gösteren ve dünya çapında belirgin olan sosyo-ekolojik krizi ülkeler içindeki çelişkileri derinleştirmektedir. Pandemi koşulları bu gerçeği ayyuka çıkarmıştır. Nihâyetinde beşincisi, ABD'nin hegemon olarak zayıflamasıyla bağlantılı olarak emperyalizmin, krizlerin yurt içinde yarattığı sonuçları dışa yönelik askeri adımlarla hafifletmeye çalışan işbirlikçi rejimler üzerindeki kontrolü zayıflamaktadır.

Diğer yandan emperyalist stratejileri benimsemiş olan Rusya'nın kendi etki alanlarını askeri gücüyle sonuna kadar koruma kararlılığının yolunu bizzat Batı döşemiştir. Bir taraftan vekalet savaşları, etnik ve dini çatışmaların körüklenmesi, işgaller, "renkli devrimler" ve rejim değişiklikleri, diğer taraftan ise yaptırımlar, borçlandırılmalar, gümrük duvarları, uluslararası tahkim ve mali kurumlarla oluşturulan baskıyla etki alanlarını genişleten emperyalist güçler, kuşatma stratejisiyle Rusya'yı (ve

Çin'i köşeye sıkıştırmışlardır. Ancak köşeye sıkıştırılan bir "kedi" değil, nükleer cephaneli bir "boz ayı" olunca, gösterdiği reaksiyon da ona göre olmuştur.

Ama bunlar Rusya'yı haklı çıkarmamaktadır. Rusya, emperyalist cephedeki savaşta yeni bir muhabere alanı açmıştır. Kriz süreçlerinin katalizörü olan bu savaş büyük bir nükleer savaş potansiyeli taşımaktadır. Ezilen ve sömürülenlerin bu gelişmeyi tersine çevirmek için ellerinde tek silah bulunmaktadır: Enternasyonalist ruh ile kendi egemenlerini alaşağı etme mücadelesi!

Hem saldırı hem savunma...

Küresel hegemonya savaşının yeni muharebe alanı Ukrayna ve savaşın tarihsel bağlantıları üzerine

2 Mart 2022

Zbigniew Brezezinski 1998'de Fransız Nouvel Observateur gazetesine 1979'da SSCB'ni nasıl Afganistan tuzağına düşürdüklerini şöyle anlatıyordu:

»Biz Rusları müdahaleye itmedik, ama bilinçli olarak bunu yapmasının olasılığını artırdık. Bu gizli eylemimiz harika bir fikirdi. Sonucu Rusları Afgan tuzağına sokmak oldu, ne yani, pişman olmamı mı bekliyorsunuz? (...) Sovyetler sınırı resmen geçtiklerinde Başkan Carter'e: şimdi SSCB'ne kendi Vietnam savaşını hediye etme fırsatına kavuştuk diye yazmıştım. Nihâyetinde Moskova neredeyse on yıl boyunca rejim için çekilmez bir savaş yürütmek zorunda kaldı, Sovyet imparatorluğunu önce demoralizasyona ve sonunda dağılmasına yol açan bir ihtilafı. (...) Dünya tarihinde önemli olan nedir? Taliban mı, yoksa Sovyet imparatorluğunun yıkılması mı? Birkaç İslami aşırı mı, yoksa Orta Avrupa'nın kurtuluşu ve Soğuk Savaşın bitmesi mi?«

Ukrayna, Kiev'in 2014'ten bu yana Donbass'taki halk cumhuriyetlerine karşı tek yanlı yürüttüğü savaşın ardından Rusya Federasyonu'nun askeri saldırısıyla küresel hegemonya savaşının yeni muharebe alanına dönüştü. Putin yönetimi Ukrayna'yı "aşılması hâlinde müdahale gerekçesi doğacak kırmızı çizgi" ilân etmişti. Nitekim Kiev'in Maydan Meydanı'ndaki faşist darbenin ardından Batı Ukrayna'da oluşan faşist güç yapısının boyunduruğu altına girmeyi kabul etmeyen Donetsk ve Lugansk bölgelerinde kurulan halk cumhuriyetlerinin Moskova tarafından tanınmalarının ardından yükselttikleri müdahale talebi ile Rusya Federasyonu ordusu askerî harekâtını başlattı.

Kiev hükümetinin sekiz yıl boyunca Batılı ülkelerce meşruiyeti hiçbir şekilde sorgulanmayan saldırıları, Donetsk ve Lugansk Halk Cumhuriyetlerinin kurulmasına neden olsa da bu gerçek güncel Ukrayna savaşının tek nedeni değil. Saldırığı tetikleyen asıl nedenler olarak NATO'nun Doğu Avrupa'ya genişlemesi, Rusya sınırına NATO ve AB ordu birliklerinin yerleştirilmesi, "Moskova'ya on-on beş dakikalık mesafeye" nükleer başlıklı füzelerin konuşlandırılması, ivmesi sürekli artırılan saldırgan söylem, Batılı ülkelerin yürüttükleri propaganda savaşı ve Putin yönetiminin güvenlik taleplerinin sürekli reddedilmesi olarak sıralanabilir.

Bununla birlikte Batı sadece Ukrayna'daki uğursuz gelişmeye kayıtsız kalmadı, aksine bunu teşvik etti. Kiev'in sekiz yıl boyunca sürdürdüğü saldırılar, Minsk I ve II anlaşmalarına uyulmaması, Donbass'da 13 binden fazla sivilin Kiev güçlerince öldürülmesi Putin tarafından soykırım olarak nitelendirilmişti. Moskova soykırım suçlamasını tek başına müdahale nedeni olarak gördüğünü söylüyordu. Ardından Selenskiy'nin Münih Güvenlik Konferansı'nda nükleer silah inşa edeceğini açıklaması ve bu açıklamanın Batılı temsilcilerce ayakta alkışlanması Rusya Federasyonu açısından tehdit seviyesinin artması olarak algılandı. Çünkü Ukrayna Sovyet döneminden kalan altyapısıyla ve Uran zenginleştirme santrifüjleri ile nükleer silah yapma olanaklarına sahip. Kaldı ki Kuzey Kore nükleer füzelerinin Ukraynalı uzmanların yardımıyla geliştirildikleri bilinmekte. Tehdit algısını artıran diğer nedenler Kiev hükümetinin darbe ile iktidara gelmesi ve Ukrayna'daki faşist gelişmedir. Dahası Ukraynalı faşist güçler gönüllü taburları oluşturarak Ukrayna ordusunun parçası oldular. Ağır silahlara sahip olan faşist taburlar Donbass sınırında konuşlandırılan 60 bin kişilik Ukrayna ordusunun önemli bir kesimini oluşturuyor ve halk cumhuriyetlerindeki sivillere yönelik saldırıları gerçekleştiriyorlardı.

O nedenle, olanaklı olduğunca objektif bir perspektiften bakarak, uluslararası hukuk açısından Rusya Federasyonu ordusunun hükümdar bir devlete saldırısı olarak nitelendirilebilecek askerî

harekâtının özünde kuşatılarak köşeye sıkıştırılan bir devletin meşru savunması olarak da okunabileceğini belirtebiliriz. Yani bu askerî harekât hem bir saldırıdır hem de meşru bir savunmadır – her ne kadar bu savunmanın halklar açısından aşırı sonuçları olsa da. Ancak altını çizerek belirtelim: bu tespitimiz Putin yönetimini haklı çıkarmaya yönelik değildir; aksine Slav milliyetçiliğine ve antikomünizme sarılıp, emperyalist stratejilere karar kılan bir kapitalist devlet olarak Rusya Federasyonu’na ve aynı zamanda Batılı emperyalist güçlere yönelik eleştirilerimizin temelini oluşturmaktadır.

Bu yazı kaleme alındığında savaş yedinci gününü doldurmaktaydı ve sol-sosyalist cenahta konuyla ilgili kafa karışıklıkları görülmekteydi. Aynı şekilde dünya komünist hareketi içerisinde de farklı yaklaşımlar söz konusuydu. Bu nedenle – savaş her ne kadar sonuçlanmamış ve taşıdığı tehlike potansiyeli azalmamış olsa da – güncel durumu tarihsel bağlantılarıyla irdelemek ve soğukkanlı bir yaklaşımla süreci analiz etmek gerekiyordu. Okumakta olduğunuz bu yazıyı böylesi bir deneme olarak görmeyi dileriz. Elbette analizimizi Marksist-Leninist dünya görüşümüze dayanarak yaptığımızı da vurgulamalıyız.

Retorsiyon hamlesinden eşit göz hizası beklentisine

Savaşın siyasetin aracı veya devamı olarak kullanılmasının çok farklı nedenleri vardır. Tarihte bunların çeşitli örneklerini görmekteyiz. Ancak her defasında savaşların değerlendirilmesini tarihi yazanlar yapar. Güncel savaşı tarihi yazanlara bırakmadan değerlendirmeye çalışırsak, önce BM Şartı esaslarından hareket etmeliyiz. BM Şartı’na göre Rusya Federasyonu’nun başlattığı askerî saldırı-savunma harekâtı uluslararası hukuka aykırıdır. Bununla birlikte Rusya Federasyonu Batılı emperyalist güçlerin, örneğin ABD emperyalizminin Irak’a saldırıp işgal etmesi gibi, uluslararası hukuka aykırı savaşlarını aynen takip ettiğini belirtmeliyiz. Aslına bakılırsa Rusya 2011’den sonra Batının dış politikasını belirli bir seçicilik çerçevesinde taklit etmeye başlamıştı ve Batılı emperyalist güçlerin hegemonya hedefleri önüne set çeken bir strateji izlemekteydi. Son on yılda başta ABD olmak üzere, Batılı emperyalist güçlerin boyunduruğu altına girmeyi reddeden Rusya Federasyonu nesnel olarak siyaseten, aynı Çin Halk Cumhuriyeti gibi, emperyalizm karşıtı bir etkide bulunmaktaydı.

Ancak bu reel durum ne Putin yönetiminin ne de Rus dış politikasının “antiemperyalist” olduğunu kanıtlar. Antiemperyalizm ile emperyalizm karşıtı veya emperyalist hedeflere set çeken siyaset arasında önemli farklar bulunmaktadır. Bir kere antiemperyalist politikanın temelinde kapitalizm eleştirisi ve kapitalizmi aşma hedefi yatmaktadır. Öte yandan kapitalist bir devlet de emperyalizme karşıt politikalar izleyebilir. O nedenle ne milliyetçi, antikomünist ve tarihsel gerçekleri işine geldiği gibi çarpıtan Putin yönetimi sosyalist bir hükümet sayılabilir, ne de emperyalist stratejilere karar kılan bir kapitalist devlet olarak Rusya Federasyonu sosyalizmin “örnek” ülkesi olarak gösterilebilir. Rusya Federasyonu’nda egemen olan üretim tarzı tekelci kapitalizmdir; egemen sınıf ise tekelci burjuvazidir. Ama bu gerçek diğer bir gerçeği, yani BM Şartı gereğince aynı diğer devletler gibi, hükümler devlet olma ve varlığını koruma hakkını ortadan kaldırmaz. Bu nedenle de ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesi ışığında gerek Rusya Federasyonu ve Ukrayna’nın gerekse de Donetsk ve Lugansk Halk Cumhuriyetlerinin varlıklarının savunulması doğru demokratik ve barışçıl tavrıdır. Aynı şekilde Ukrayna’nın ABD emperyalizminin vasal devleti olmasına, NATO üyesi yapılmasına, ABD, NATO ve AB’nin Rusya Federasyonu’na yönelik saldırgan politikalarına karşı çıkmak, Ukrayna hükümeti içindeki faşist güç yapısının dağıtılmasını sağlayan, halk cumhuriyetlerini tanıyan, bunlar ve komşusu Rusya Federasyonu ile barışçıl ve iyi komşuluk ilişkileri içinde olan, bloklar arasında tarafsız, nükleer silahlardan arındırılmış, demokratik bir Ukrayna talep etmek de bu tavrın tamamlayıcısı olacaktır.

Antrparantez açarsak, yani sırası gelmişken komünistlerin savaş konusundaki görüşüne yer vermek gerekir. Komünistler için bu savaşın temel nedeni emperyalizm devresindeki kapitalist sistemdir: Emperyalist güçler iktisadi, siyasi ve askerî araçlarla etki alanları, hammadde ve enerji kaynakları, piyasalar ve nakliyat yolları üzerinde hakimiyet kurmak için mücadele etmektedirler. Kapitalist rekabet mantığı devamını emperyalist savaşlarda bulur. Savaş günümüzün emperyalist-kapitalist dünya düzeninde kapitalist siyasetin askerî araçlarla devamıdır. NATO emperyalist güçlerin

en saldırgan savaş aygıtıdır ve yayılcı-militarist politikaları ile dünya çapında barışa yönelik en büyük tehdittir. Tam da bu nedenle komünistler Rusya Federasyonu ile Çin Halk Cumhuriyeti'nin NATO üyesi ve/veya NATO işbirlikçisi ülkelerle kuşatılmalarına ve köşeye sıkıştırılmalarına karşı çıkmayı, gerçek sınıfsal ve devrimci duruş sayarlar.

Böylesi bir duruş ve bu temelde geliştirilen siyasi söylem retorsiyon ustası olduğunu kanıtlayan Putin yönetiminin politikalarından bağımsız sergilenmelidir. Retorsiyonlar, yani misilleme amaçlı kısıtlayıcı önlemler (örneğin Rus diplomatlarını Persona non grata ilân eden ülkelerin diplomatlarına aynı tavrı göstermesi) son yıllarda Putin yönetiminin baş vurduğu merkezi araçlardandı. Şimdi ise Rusya Federasyonu ordusu ABD ve müttefiklerinin Yugoslavya, Irak veya Libya'ya karşı uyguladıkları askerî-politik senaryoları birebir Ukrayna'ya karşı uygulayarak, Moskova'nın Washington, Brüksel, Berlin ve Paris ile eşit göz hizasında görülme talebine tercüman olmaktadır. Bununla birlikte çizilen kırmızı çizgilerin aşılmasına net ve aynı şiddette yanıt verileceği ifade edilmektedir. Halbuki ABD ve NATO Putin yönetiminin istediği güvenlik garantilerine iyi niyetli bir yanıt verselerdi ve Ukrayna'yı NATO üyesi yapmaktan vazgeçselerdi, güncel savaş gereksiz ve gerekçesiz olacaktı. Rusya önceki Yugoslavya, Irak, Afganistan ve Libya savaşlarını sadece protesto ederek izlemek zorunda kalmıştı. Şimdi ise Batılı güçler – nükleer savaşı göze alamadıklarından – Rusya'nın konumuna düştüler. Hiç şüphesiz bu durumun sorumluları bizzat kendileridir.

Alman emperyalizminin özgün rolü

Güncel gelişmede Almanya'nın özgün bir rolü ve sorumluluğu olduğunu söylersek, yanlış yapmış olmayız. Alman emperyalizmi 1989/1990 karşı devriminin ardından Çekoslovakya'nın bölünmesini, Yugoslavya savaşını ve AB ile NATO'nun Doğu Avrupa'ya genişlemesini destekleyerek, iktisadi ve siyasi yayılma politikası izlemiş, Putin'in yönetime gelmesinden sonra da iş birliği politikasını geliştirmişti. Berlin bu çerçevede eski SSCB etki alanını öncelikle iktisadi penetrasyon yoluyla ve ticaret, teknoloji, mali ve enerji politikalarını bir bütün olarak ele alan jeoekonomi stratejisiyle kontrol altına almaya çalışıyordu. Bu jeoekonomik saldırı stratejisinin nelere yol açabildiğini 2015 Yunanistan borç krizinde görebildik.

Rusya'ya karşı hem sınırlama hem dahil etme olarak tanımlanabilecek bu stratejiyle Almanya Doğu Avrupa ülkelerine Alman ihracat sanayinin taşeron rolünü oynamayı ve enerji ve hammadde tedarikçisi olarak Rusya Federasyonu'na çevresel konumda kalmasını dayatmıştı. Ancak gerek bu yaklaşımı gerekse de Avrupa'nın Çin Halk Cumhuriyeti ile olan ilişkilerini çözülmekte olan hegemonyası için bir tehdit olarak algılayan ABD emperyalizmi, gerek Almanya ve Avrupa'yı kendi etki alanında tutmak gerekse de Berlin-Moskova hattını yıkmak için eskalasyon sarmalını tırmandırmaya başladı. Bu çerçevede Polonya, Macaristan ve Baltık ülkeleri gibi AB üyesi ülkelerle ilişkilerini derinleştirdi ve bunların baskın Almanya'ya karşı AB içindeki konumlanışlarını destekledi. Aynı zamanda Nord Stream boru hattına karşı hem kendi likit doğal gazını satabilmek hem de Berlin ve Moskova arasındaki iktisadi ilişkileri baltalamak amacıyla baskısını artırdı.

2014 Ukrayna kriziyle Almanya ve Rusya Federasyonu arasındaki ilişkiler limonileşmeye başladı. Transatlantikçi sermaye fraksiyonlarının Alman siyasetinde giderek daha fazla mevzi kazanmasıyla Rusya düşmanı söylem güçlendirildi ve Ukrayna'daki faşist gelişme doğrudan desteklendi. CDU'ya yakın Konrad-Adenauer-Vakfı gibi kurumlar aracılığıyla Ukraynalı politik elitler arasında yakın ilişkiler kurularak, Ukrayna'nın Rus etki alanından uzaklaştırılma çabaları hız kazandı. Nitekim 2021 Federal Parlamento Seçimlerinde Transatlantikçi Yeşillerin zaferle çıkması sonucu kurulan Scholz hükümeti Merkel döneminden uygulanan çifte strateji ve denge politikalarından uzaklaşmaya başladı ve 27 Şubat 2022'de gerçekleştirilen Federal Parlamento oturumunda strateji değişikliğini resmen ilân etti.

Şansölye Scholz, aynı 1914'te olduğu gibi, sadece SPD'yi değil, reformist toplumsal ve siyasi sol dahil olmak üzere, tüm siyaset arenasını militarist-yayılcı politikaların arkasına dizdi. "Rusya'yı çökerteceğiz" söylemi siyasilerin ve medya temsilcilerinin "devlet aklı" hâline getirilmiş durumda. 100 milyar Euro'luk özel silahlanma fonunun yanı sıra, savunma bütçesini yurt içi GSMH'nin yüzde ikisine çıkartmayı ve bunun için anayasal değişiklikleri gerçekleştirmeyi karar altına alan ve Doğu Avrupa'daki ordu birliklerinin sayısını artıran Alman emperyalizmi böylelikle doğrudan savaşın tarafı olmuştur. Bu

bağlamda propagandasını yürütmekte ve aslında savaşa karşı sokaklara dökülen on binlerce insanı militarist-yayılmacı politikanın destekçileriymiş gibi lanse etmeye çalışmaktadır. Sadece bu da değil, açık ırkçı yaklaşımlarla hem Hıristiyan olmayan mültecilere hem de Rus vatandaşlarına veya Rus asıllı insanlara karşı toplumsal düşmanlığı körükleyerek, aforoz politikası uygulamaktadır.

Sonuç yerine

Batılı emperyalist güçler oldum olası Rusya Federasyonu'nu – aynı ABD'li şahin politikacı Brezezinski'nin önerdiği senaryolar çerçevesinde – masif yaptırımlar, saldırganlık, silahlanmaya zorlama, kuşatma ve propaganda ile çökertmeyi ve rejim değişikliği sağlamayı amaçlamaktadırlar. Ukrayna savaşı ile de bu amaçlarını artık gizlemeye gerek görmüyorlar ve açıkça ifade edebiliyorlar. Ancak bu tavrın ne denli tehlikeler içerdiği ve hesaplanamayacak riskler ile beklenmeyen reaksiyonları tetikleyebileceği de çok açık. Putin'in nükleer cephane dahil olmak üzere, ülkenin “caydırıcı silahlarını” alarına geçirmiş olması bunu göstermektedir. Nükleer silahlarla yürütülecek bir sıcak savaş tehlikesi bugün hiç olmadığı kadar akut hâle gelmiş durumdadır.

O açıdan barış ve demokrasi taraftarları, devrimci ve komünist güçler sadece “savaşı durdurun” demekle yetinmemeli, her ülkede kendi hükümetlerini eskalasyon sarmalından uzaklaşmaları için baskı altına alacak toplumsal direnç mekanizmalarını örmelidirler. Barış ve demokrasi taraftarı insanların bugün önlerinde duran en ivedi görev, her türlü gerilime ve her türlü silahlanmaya karşı mücadele etmek, öncelikle ezilen ve sömürülen halkları olumsuz etkileyecek yaptırımların durdurulmasını ve orduların geri çekilerek barış ve ortak güvenlik görüşmelerinin başlatılmasını savunmaktır.

Komünistler açısından ise asıl düşman bellidir: bulunduğumuz ülkelerdeki egemen sınıflar! O nedenle en sağlam ve en doğru antiemperyalist duruş ve enternasyonalist dayanışma, önce kendi ülkelerimizdeki egemen sınıflara karşı mücadele etmektir. Bu gerçeği görmeden ve kabullenmeden tek taraflı olarak Rusya Federasyonu'na “dur” demek yeterli olmamakla birlikte, emperyalist stratejilerin faydalı aptalı olmak anlamına gelir.

Askeri-sınai kompleksin zaferi

6 Mart 2022

Kapitalizmin yasallığıdır: ne zaman savaşlar başlarsa bir yerlerde de şampanyalar patlatılır. Yasallık Ukrayna savaşıyla bir kez daha kanıtlandı – Alman Şansölyesi Scholz’un özel silahlanma fonu için 100 milyar Euro’luk bütçe hazırlandığını ve savunma (!) giderlerinin yurtiçi GSMH’nın yüzde ikisine çıkartılacağını açıklamasının hemen ardından Alman silah tekellerinin hisse senetleri rekor seviyelere çıkarak pahalalandılar. Örneğin Almanya’nın en büyük silah tekeli olan Rheinmetall’in hisseleri yüzde 50 değer kazanırken, dördüncü büyük tekel olan ve hava savunma sistemleri üreten Hensoldt’un hisseleri neredeyse yüzde yüz arttı. Artış dalgasından sadece Alman tekelleri değil, diğer Avrupalı silah tekelleri de faydalıyor. Burjuva medyasının ekonomi sayfaları neredeyse bütün Avrupalı silah üreticilerinin şirket merkezlerinde “olağanüstü kâr beklentilerinin” yarattığı sevinç haberleriyle dolu.

Scholz hükümeti bütçeleri artırmanın yanı sıra, silah alma prosedürlerini de kolaylaştıracağını açıkladı. Buna göre her alanda satın almalar hızlandırılarak kontrol mekanizmaları devre dışı bırakılacak. Sahiden de bu gelişme, FDP’li Federal Maliye Bakanı Lindner’in dediği gibi, “Federal devlet tarihinin en büyük ve en hızlı bütçe artışı” olacak. Ancak bu artış sadece Alman emperyalizminin strateji değişikliği anlamına gelmiyor, aynı zamanda Almanya askeri-sınai kompleksinin devlet politikaları üzerindeki etkisinin ve belirleyiciliğinin artacağına işaret ediyor. İhtilafı bölgelere silah satışı yasaklayan yönergenin iptal edilmesi ve Ukrayna’ya “ölümcül silahlar” gönderilmesi bunu kanıtıyor. O açıdan Alman devletinin iktisadi ve siyasi koordinatlarını militarist çizgiye teslim eden bu strateji değişikliğini askeri-sınai kompleksin zaferi olarak nitelendirebiliriz.

Transatlantikçi şahinlerin elde ettikleri mevzilerin, zaten AB içerisinde baskın konumda olan Alman emperyalizminin bu strateji değişiminin tüm Avrupa ülkeleri tarafından militarist-yayılmacı politikaların benimsenmesine neden olacağını söyleyebiliriz. Dahası Avrupa toplumlarındaki savaş karşıtı duruşun Ukrayna bağlamında enstrümentalize edilerek, bu politikalar için toplumsal rıza üretileceğini de öngörebiliriz. Militarist-yayılmacı politikaların desteklenmesi için gerekli olan toplumsal dönüşüm çabalarına şimdiden başlandı bile.

Rusya Federasyonu’na yönelik yaptırımların yanı sıra yürütülen boykot tedbirleri gülünç bir hâl olsa da – örneğin Rus kültür çalışanlarının işten çıkartılması veya Rus votkasının, hatta Rusya’da yetiştirilen kedi cinslerinin aforoz edilmesi gibi – ırkçılığa varan Rus düşmanlığı yaygın kamuoyu görüşü hâline getiriliyor. Almanya’nın bazı kentlerinde Rusya asıllı Almanların yaşadıkları mahallelerde açık ayrımcılık haberleri duyuluyor. Aynı şekilde zorunlu askerlik görevi ve emekli özel tim mensuplarının Kiev’e savaş desteğine koşmalarının “kahramanlık” olduğu tartışmalarıyla yaşamın her alanı militarize ediliyor, faşist gruplara meşruiyet sağlanıyor. Almanya’da yerleşik olan geleneksel antikomünizmin yardımıyla da NATO’yu ve silahlanma politikalarını eleştirenler “Putin dostu” diye karalanıyor, neredeyse “vatan haini” olarak ilân ediliyorlar. Hiç şüphe yok ki, bu cadı avı Avrupa burjuva toplumlarının tüm iğrençliğini gün yüzüne çıkartıyor.

Nihâyetinde Alman emperyalizmi aynı 1914’te olduğu gibi, bir kez daha Alman sosyal demokrasisine muhafazakârların beceremeyeceği bir militarizmi uygulamaya sokma ve yayılmacılığın “vatan cephesini” örgütleme görevini verdi. Scholz hükümeti de reformist toplumsal ve siyasi solu dahil olmak üzere bütün siyasi-medyatik arenayı yeni stratejinin arkasına dizerek, bu görevini “layıkıyla”

yerine getirdiğini kanıtlıyor. Burada bilhassa reformist solun aşırı NATO'culuğu ile meşum bir rol üstlendiğini de vurgulamamız gerekiyor. Kaiser II. Wilhelm 1914'te "Artık partileri tanımıyorum, sadece Almanları görüyorum" demişti. Öyle ya, "vatan cephesinde" hepsi Alman olunca, enflasyonun yüzde 5 artması, yoksulluğun yaygınlaşması, sömürünün yoğunlaşması ve savaşıñ yükleri üzerine konuşan kalmayacak.

Öyle sansınlar!

“Sacrificium intellectus”

20 Mart 2022

Başlık Latince ve “aklın kurban edilmesi” biçiminde Türkçeye çevrilebilir. Önceleri teolojik dogmalar için kullanılan bu terim, Max Weber’in bir makalesiyle siyasi tartışmalarda da kullanılır olmuş. Terim genel olarak entelektüeller arasında insanın kendi aklını/düşüncesini gönüllü olarak otoritenin veya bir muktedirin boyunduruğu altına soktuğunu anlatmak için kullanılmakta. Bugün ise bu terimi tam bu anlamda burjuva medyası, liberalleri ve reformist sol için kullanabiliriz. Çünkü akıllarını “otoritenin kulu” hâline getiren ve derin uykuya daldıran çokça yaklaşım mevcut – bilhassa Almanya’da!

Almanya reformist solu içinde “Ukrayna’ya yardım” gerekçesiyle Scholz hükümetinin karar altına aldığı 100 milyarlık silahlanma bütçesine onay vermek isteyen meczupları bir yana bırakıp, “ah o güzelim demokratik değerleri” savunanlara bir bakalım: Ukrayna’daki neofaşist “Azov birliklerini” ve Alman faşizminin sadık işbirlikçisi Stephan Bandera’nın mezarına çelenk bırakan ve savaş yaygarasıyla tanınan Ukrayna’nın Almanya büyükelçisi Melnyk ile, savaşı durdurma olanaklarını bilerek kullanmayan Selensky’yi “kahraman” ilân eden burjuva medyası ve liberalleri, sadece kendilerinininki değil, sanki tüm insanlığın aklı tatile çıkmış gibi davranıyorlar.

Örneğin Herfried Münkler gayet ciddi (!) bir öneride bulunuyor: “ABD ve Britanya nükleer denizaltılarına Ukrayna bayrağı takarak, Ukrayna başkanının komutası altına sokarlarsa barış sağlanabilir” diyor. Ve ardından “bir nükleer savaşın bölgesel olarak sınırlandırılabilceğini” iddia ediyor. Hani bu görüşleri komplo teorileri üreten gayri ciddi internet sayfalarında okusaydık, güler geçerdik. Ancak Alman devlet aklını temsil eden medya sayfalarında veya hükümetin finanse ettiği strateji enstitülerinin belgelerinde okuyunca, kahramanlık romantizmi ile irrasyonelitenin Alman burjuva “elitlerinin” arasında ne denli kökleştiğini düşünmek zorunda kalıyoruz.

Sorun sadece bir yazarın veya araştırma görevlisinin aşırıya kaçması değil. Aksine Alman devlet aklının nükleer savaşın “kazanılabileceği” opsiyonunu gözden geçiriyor oluşudur. Nükleer silahları taşıyabilen modern F 35 savaş uçaklarının satın alınma kararından nükleer katılım taleplerine dek çeşitli adımlarla Almanya’nın “güçlülerin hegemonyal siyasetine” yönelmekte olduğunu görmekteyiz.

Hukukun değil, güçlünün üstünlüğü siyasetinin, yani emperyalist egemenlik için Orman Kanunlarının toplumsal kabulü içinse etkin bir ideolojik Aura gerekmektedir, ki bunu yaratma görevi aklını gönüllü olarak Alman emperyalizminin hizmetine sokanlara verilmiştir. “Devlete ve ulusa sadakat” veya “vatan için feragat” gibi söylemler ve “demokrasiyi ve insan haklarını koruma” gerekçesiyle Avrupa toplumlarının aklı uyuşturulmak, “vatan cephesinde” mezarlık sessizliğinin hâkim kılınması istenmektedir. Kadim antikomünizm ile Rus düşmanlığının tuzağına düşerek, egemen sınıflara eklenilen reformist Almanya solu ise emperyalizmin faydalı aptalı rolüne layık görülmektedir. Alman emperyalizmi NATO basınının yanı sıra NATO entelektüelleri de yaratarak, dünyanın yeniden paylaşımındaki konumunu güçlendirmeye çalışmaktadır.

Willy Brandt’ın çalışma arkadaşlarından ve SPD’nin önemli isimlerinden olan Egon Bahr 2013’te lise öğrencilerine “Uluslararası politikada söz konusu olan demokrasi ve insan hakları değil, çıkarlardır. Tarih derslerinde size ne anlatırlarsa anlatsınlar, bu gerçeği aklınızda tutmalısınız” öğüdünü vermişti. Savaşın vahşetini doğrudan yaşayıp, kendi bedeninde deneyimleyen böylesi burjuva siyasetçilerinin

artık olmadığı günümüzde aklını kurban edenlerin bu denli yaygınlaşmış olması, fazlasıyla ürkütücü. Aydınlanma, bilgilenme, her daim sorgulama ve en önemlisi örgütlenerek asıl düşmana karşı savaşma ise bu ürkütücü gerçekten tek çıkış yoludur.

Putin Batıyı birleştirdi mi?

27 Mart 2022

Avrupalı Transatlantikçiler son günlerde, özellikle AB, NATO ve G7 zirvelerinin hemen öncesinde ve sonrasında dillerine yeni bir hikâye doladılar: “Batı hiç olmadığı kadar ABD öncülüğünde bütünleşti”. Hikâyenin temel dayanağı da “Putin Batıyı birleştirdi” söylemi. Bilhassa reformist solun egemen siyasete eklemleendiğı ve tarihsel bağlantılar ile düşünme yoksunu kafalar karışık olduğundan, hikâye büyümesi için verimli topraklar bulabiliyor. Böylelikle de insanlığın iki karşı bloktan birinin, yani ya “demokrasi ve insan hakları savunucusu” Batı blokunun ya da “otokratik ve yayılmacı” Rusya-Çin blokunun yanında yer almaya “karar vermek zorunda kaldığı” efsanesi yayılıyor.

Sahiden öyle mi? Son zirveleri dikkate alan yüzeysel bir bakışla Rusya’nın Batıyı birleştirdiğı söylenebilir. Avrupalı Transatlantikçilerin kazandıkları mevziler, Rusya’ya karşı alınan ortak yaptırım kararları, silahlanma bütçelerinde devasa artışların sağlanması, Doğu Avrupa’ya konuşlandırılan NATO birliklerinin sayısının artırılması, Ukrayna’ya silah yardımları yapılması vs. bu iddiayı destekler görünüyor. Ancak detaylı bir bakış “birleşme/bütünleşmenin” sadece bir görüngü olduğunu ve arka planda çetrefilli çelişkilerin giderek daha da karmaşıklaştığını görebilir.

Devam etmeden önce, bilhassa hikâyeyi olduğu gibi kabullenerek emperyalizmin ekonomik kökeni ve özünü göz ardı eden reformist sol için bir noktayı anımsatalım: Emperyalizm son aşaması olduğu kapitalizmin sürekli aşırı birikim ve sınırsız genişleme eğiliminden doğar. Bu eğilimler de çıkarlarını önünde sonunda askeri araçlarla korumaya kararlı olan kapitalist devletler ve bunların oluşturdukları ittifaklar arasındaki rekabet ve çıkar çelişkilerine yol açar. Anımsatmayı Lenin’i yeniden okumanın gerekliliğine dikkat çekerek noktalayalım.

Bilindiğı gibi, ABD emperyalizmi ekonomik, stratejik ve bölgesel çıkarlarını kıtalararası lojistik ve etkinlik alanlarını genişletmek zorunda kalan Çin Halk Cumhuriyeti’ni sistemsel rakibi olarak tanımlamış ve Soğuk Savaş dönemindeki ittifaklarını reaktif etmişti. ABD hâlihazırda Çin ve Rusya’yı NATO üyesi veya dostu ülkelerle kuşatma stratejisini izlemektedir. Burada “neden Rusya?” sorusu önemlidir. Rusya, belki nükleer cephanesi nedeniyle ciddi bir askeri rakip olabilir, ama ekonomik açıdan önemli bir meydan okuma değildir ABD için. “Neden Rusya?” sorusunun bir yanıtını Putin’in 2001 yılında Federal Parlamento’da yaptığı ve AB’nin de katılacağı bir “Avrasya Ekonomik Birliğı” teklifinden bahsettiğı konuşmasında bulabiliriz.

Böylesi bir konstellasyon gerçekleşseydi, küresel hegemonyası zaten zayıflamakta olan ABD emperyalizminin karşısına, Çin’in yanı sıra ikinci sistemsel rakibini çıkartmış olacaktı. O nedenle ABD başından itibaren bunu engellemeye çalışmış, AB içerisindeki “Truva atlarıyla” Transatlantikçileri güçlendirmiş ve önce Gürcistan sonra da Ukrayna’daki “renkli devrimlerle” Rusya’yı hedef hâline getirmişti. Nitekim, başta Almanya olmak üzere AB ülkelerinde Transatlantikçilerin kazandıkları mevziler ABD stratejilerinin başarılı olduğunu gösteriyor.

Ancak bu “başarının” kalıcı olacağı pek söylenemez. Çünkü kenetlenmiş gibi görünen Batı blokunun çelişkileri derin ve ittifakı fazlasıyla kırılan. AB Dış İşleri ve Savunma Bakanlarının pazartesi günü karar altına aldıkları “Stratejik Pusula”, Scholz hükümetinin 170 milyar Euro’luk devasa silahlanma bütçesi ve yeni “Ulusal Güvenlik Stratejisi”, ABD’nin Avrupalı müttefiklerinin kendi

ıkarlarına ncelik verdiklerini ve dünyanın yeniden paylaşımında çıkarlarına uygun özgün bir rol oynamak istediklerini gösteriyor. Bunun ise ABD'nin stratejik hedefleriyle uyuştuğu pek söylenemez.

Öyle ya da böyle; güncel durum 1914'n arife günleriyle benzerlikler taşıyor – zellikle tehlikeleri açısından. şüphesiz, nükleer tehdit her zaman var olmuştu. Ancak bu sefer dünyanın nükleer mezarlığa dönüşme tehlikesi her zamankinden daha da yüksek. İşin kötüsü, sistemin mezar kazıcıları bunun farkında değiller...

İnanç ve şüphecilik

10 Nisan 2022

Yaygın inanca göre günümüz herkesin her türlü bilgiye hemen ulaşabildiği bir bilişim ve enformasyon çağı. Sahiden de otuz, belki de yirmi yıl öncesine nazaran istenilen bilgiye anında ulaşmak mümkün – istemeden bile. Hatta öylesine bir bilgi bombardımanı altındayız ki, yayınlananları seçmek ve ayırtırmak neredeyse olanaksız hâle geldi. Bununla birlikte basılı medyanın bilinen zorlukları ve internetin sınırsız olanakları kitlesel okuma yorgunluğuna da yol açmakta. “Sosyal medya” olarak adlandırılan dijital medya sayesinde insanların büyük çoğunluğu salt “fotoğraf + video + kısa metin kombinasyonu” ile dünyadan “haberdar” oluyor.

Bu durumun propaganda ve demagoji aracılığıyla egemen sınıflar için toplumsal rıza üretimini kolaylaştırdığını söylemek pek yanlış olmayacaktır. İnsanların ellerindeki akıllı telefonlar ile gönüllü olarak bilgi bombardımanı altına girmelerinin ve aldıkları bilgileri sorgulamadan “tek doğru” olarak kabullenmelerinin düşünme tembelliğine yol açtığı da yanlış değil. O nedenle komplo teorileri, bilinçli olarak medyaya sızdırılan haberler ve gerçek resmin sadece bir detayını vererek yanlış algı yaratan fotoğraf ve filmler çıkar amaçlı kurgunun “gerçek” olduğu inancını toplumsal hafızaya yerleştirebilmektedir.

Böylesi bir ortamda yaygınlaşan kör inancın ilacı şüphecilik olabilir. Şüphecilik ve sorgulama aydınlanmanın ve gerçek resme ulaşmanın ilk adımıdır, ancak tek başına yeterli değildir. Bilhassa içinde bulunduğumuz bilişim ve enformasyon çağında salt “bilgi tüketicisi” olmak yerine, medya kullanma yetisine sahip olunması, düşünmek, sorgulamak ve insanın kendi yanıtlarını araması gerekmektedir.

Söylemek istediğimizi bir örnekle açıklamaya çalışalım: Bilindiği gibi savaşlar sonuçlarının toplamından fazlasıdır ve Ukrayna’da olduğu gibi, sadece fotoğraflar ve filmlerle açıklanamazlar. Örneğin “Buça’da katledilen siviller” haberlerini ele alalım. Batı ve işbirlikçisi Selensky rejimi Rusya’nın sivilleri katlettiğini, Rusya yönetimi ise bunun bir mizansen olduğunu iddia ediyorlar.

Öncelikle sivillerin katledilmesi – ki Türkiye kamuoyu Cumhuriyetin kuruluşundan önce ve sonrasında katliam ve soykırımlara defalarca tanık olmuştur – insanlığa karşı işlenmiş suçtur ve cezalandırılmayı hak etmektedir. Bunun içinse suçun tespiti, yani nerede ne zaman ne nasıl, neden ve kim tarafından yapıldı sorularının yanıtlanması zorunludur. Ancak savaş alanlarında bu sorulara hakkıyla yanıt aramak neredeyse olanaksızdır.

İşte tam bu noktada özgür medyaya önemli görevler düşmektedir. Hükümetlerin, savaş aygıtı NATO’nun, hükümetler tarafından finanse edilen kuruluşların ve asli görevleri askeri-sınai komplekslerin lobiciliğini yapmak olan sözüm ona “uzmanların” açıklamaları, dijital ortamda yayınlanan kaynağı belirsiz fotoğraf ve filmler özgür medyada sorgulanmaksızın ve teyit edilmeksizin verilmemelidir. Aksi takdirde propaganda ve demagojinin aracı hâline gelinir. Özgür medyayı yaygın burjuva medyasından ayıran temel fark gazeteciliğin temel kural ve ilkelerine uyulması, insanların ezici çoğunluğunu oluşturan mazlum ve mağdurların tarafında olunmasıdır.

Benzer sorumluluğu okurlardan da beklemeliyiz. Okur, aynı görüşleri paylaşırsa dahi, soru işaretlerinin karşısına ünlem işaretlerini kendisi koymalı, kendi yanıtlarını oluşturmak için düşünmeli,

sorgulamalı ve eleştirmelidir. Özgür medyanın bir diğer önemli farkı, eleştiri ve özeleştiri mekanizmasının tutarlı bir biçimde çalıştırılıyor, en azından çalıştırılması deniyor olmasıdır.

Tarih bize emperyalist yayılcılığın ve kapitalist sömürünün en önemli silahlarından birisinin yalan söylemek olduğunu yeterince gösterdi. Yalan ve demagojileri ifşa etmek, neyin kimin çıkarımı kollamak için söylendiğini araştırmak ve gerçek resmin görünmesini sağlamak özgür medyanın ve okurlarının sorumluluğundadır. Her ne kadar bilgi bombardımanının çıkardığı yoğun toz ve duman bulutunun arasında bunu yapmak hayli güç olsa da. Buna rağmen Marx'ın önermesini unutmayalım: "De omnibus dubitandum", yani her şeyden şüphe etmek gerekir!

Savaşın etkileri ve Alman burjuvazisi

17 Nisan 2022

Defalarca yazmıştık, bir kez daha tekrarlamakta fayda var: Alman tekelci burjuvazisi dünyanın en rafine, en kindar ve en saldırgan tekelci burjuvazisidir. Ve hâlihazırda Alman tekelci burjuvazisi içerisinde etkin olan kesimler, sınıf çıkarlarını ABD emperyalizminin yanında ve Rusya ile Çin'e karşı cephe alarak korumak isteyen en gerici sermaye fraksiyonlarıdır. Siyasi temsilcileri olan Transatlantikçi savaş yaygaracıları ise Scholz hükümetinde baskın konumdadırlar. Tek sesli hâlde getirerek NATO medyasına dönüştürdükleri burjuva basınının yardımı ve toplum merkezine yerleşik antikomünist ve ırkçı yaklaşımların desteğiyle de kamuoyu görüşünü belirleyebilmekte ve toplumsal rıza üretimini kolaylaştırabilmektedirler.

Ancak bunun uzun süre böyle kalacağı hayli şüpheli. Bir kere Pandemi sonucu ayyuka çıkan adaletsizlik ve yaygınlaşan yoksulluk – ki Almanya'da 13,4 milyon insan yoksulluk sınırı altında yaşamaktadır – ve savaşın etkisiyle belirginleşen ekonomik küçülme ile artan enflasyon oranları büyük bir sosyal patlamanın fitilini kısaltmaktadır. Henüz propaganda üstünlüğü burjuva basınında olsa bile, onlar dahi Avrupa'daki ortalama enflasyon oranının yüzde 7,5'e çıkmasından ve enerji fiyatlarının katlanarak artmasından duydukları kaygıları sayfalarına taşımak zorunda kalıyorlar.

Diğer taraftan ABD likit gazının yerel distribütörü gibi davranan Transatlantikçiler Rusya'dan petrol ve doğal gaz alımının durdurulmasını savunurlarken, gerçek sayılar başka bir dil konuşmakta, reel sektör temsilcileri giderek daha sesli biçimde endişelerini dile getirmektedirler. En son BASF tekelinin yönetim kurulu başkanı "ambargo ile kendi kendimizi vururuz" demişti.

Sayılar baktığımızda: Almanya'nın doğal gaz ihtiyacının yüzde 55'ini Rusya'dan aldığını (yüzde 29 Norveç'ten) ve toplam doğal gazın yaklaşık yarısının sanayi ve ticarete, yüzde 31'inin ise hanelerde kullanıldığını görebiliriz. Aynı şekilde Almanya'nın henüz ABD likit gazını doğal gaza dönüştürebilecek tek bir terminalinin olmadığını da. Alman İktisadi Araştırmalar Enstitüsü DIW'nin yaptığı güncel bir araştırma Rusya'dan doğal gaz, taşkömürü ve petrol alımının durdurulmasının Alman ekonomisini yüzde 3 daha küçülteceğini, enflasyon oranının iki haneli seviyelere çıkacağını, belirli branşlarda üretimi durduracağını ve işsizlik oranlarını rekor düzeye çıkartacağını ortaya çıkartıyor. Hükümete yakın ekonomistler dahi Rusya'ya yönelik enerji ambargosunun Rusya'dan ziyade Alman ekonomisini vuracağını belirtiyorlar.

Pandemi sürecinde zaten derinleşen sosyal sorunlar, savaşın tüketici fiyatlarında masif artışlara neden olması sonucu şimdiden yeni ivmeler kazanıyor. İşçi ücretlerinde, emekli maaşlarında ve sosyal yardımlarda enflasyon oranına yaklaşmayan artışlar reel satın alma gücünün azalmasını karşılayamıyor ve olası bir ambargonun yaratacağı yeni bir ekonomik kriz bu durumu daha da kötüleştirecek. Kaldı ki olası bir enerji ambargosu sermaye fraksiyonları arasındaki çelişkileri de derinleştirecek. Scholz hükümetine danışmanlık yapan İktisat Bilgeleri Komisyonunun hesabına göre ambargo Alman ekonomisini ilk yılda 220 milyar Euro zarara uğratacak. Bu zararı kimin karşılamak zorunda kalacağı ise şimdiden belli: doğal gaza bağımlı sanayi ve geniş halk kesimleri. Buna karşın Transatlantikçi DAX tekelleri hissedarlarına bu yıl 37 milyar Euro kâr payı dağıtacak.

Ukrayna'da savaşın sürmesi ve Rusya ile gerilimlerin artması başta geniş halk kesimleri, ama aynı şekilde doğal gaza ve diğer enerji taşıyıcılarına bağımlı sermaye fraksiyonları üzerinde olumsuz

etkide bulunurken, Transatlantikçi fraksiyonlar kârlarına kâr katıyorlar. Dolayısıyla savaşın bitmemesi için uğraşüyor, kâr için cesetleri çiğneyerek ilerlemekten çekinmiyorlar. Böyle de davranmaya devam edecekler şüphesiz – ta ki yeni bir kriz duvarına toslayana dek. İşin kötüsü savaştan olumsuz etkilenenlerin sesi pek çıkmıyor. Demek ki muhafazakârların beceremeyeceği işin SPD ve Yeşillere verilmesi boşuna değildi.

Antikomünizmin vebalı nefesi

24 Nisan 2022

Ukrayna'daki son gelişmeler Alman tekelci burjuvazisi ile siyasi temsilcilerinin eline ideolojik sınıf savaşını derinleştirmek için yeni olanaklar sunuyor. Ve görüldüğü kadarıyla Yeşiller partisi üstlendiği propaganda ve demagoji görevini layıkıyla (!) yerine getiriyor – hatta kendi hükümet ortağı SPD'ye karşı bile. Şansölye Scholz'un Ukrayna'ya ağır silahlar verilmesi konusundaki ikircikli tutumunu en sert eleştirenler olarak Yeşil bakanlar ve parlamenterler göze batıyor. Nihâyetinde Yeşiller antikomünizmin liberaller ve muhafazakârlardan daha keskin savunucuları hâline geldiler. Bunu kanıtlayan sayısız örnek mevcut.

Örneğin geçen hafta Almanya çapında gerçekleştirilen ve on binlerce barışseverin silahlanma kararlarını protesto etmek için katıldıkları Paskalya Yürüyüşleri bilhassa Yeşil politikacılarca karalanmaya çalışıldı. Şansölye vekili Yeşil bakan Habeck “pasifizm gerçekçi değildir” diyerek, Paskalya Yürüyüşlerine katılanlara “Putin'in savaşını destekliyorlar” suçlamasını yöneltti. NATO'yu, silahlanma kararını ve silah ihracatlarını eleştirenlere “Putin'in beşinci kolu” karalamasını yöneltenler de genellikle Yeşil politikacılar.

Yeşillerin bu yaklaşımı SPD ve CDU içindeki antikomünistlerin de işlerini kolaylaştırıyor. Örneğin Bremen ve Aşağı Saksonya Eyalet İçişleri Bakanları, Alman antifaşistleri için faşizmden kurtuluşun sembolü olan SSCB bayrağını “saldırı savaşının reklamı yapılıyor” gerekçesiyle yasakladılar. Dahası, örneğin Berlin'de Alman faşizminden kurtuluşun anısına düzenlenen 8 ve 9 Mayıs yürüyüşleri ile KPD Başkanı Ernst Thälmann'ın ve muzaffer Kızıl Ordunun anısına dikilen heykeller “iç güvenliği ve kurulu düzeni tehdit ediyorlar” gerekçesiyle yasaklanmaya çalışılıyor.

Halbuki Sovyetler Birliği olsaydı, Ukrayna savaşı olmazdı gerçeğini en iyi onlar biliyor. Ancak Stalingrad acısı ve Alman faşizminin yenilgisi Alman egemenleri için öylesine rahatsız edici ki, tarih rövanşizmi ile antikomünizmin vebalı nefesini yaymakta beis görmüyorlar.

Başka bir örneği ele alalım: Transatlantikçi şahin Alman Dışişleri Bakanı Baerbock bu hafta Baltık ülkelerine gerçekleştirdiği seyahatte, faşizmin kurbanları için dikilen anıtlar yerine, Alman faşizminin Letonya, Estonya ve Litvanya'daki işbirlikçilerini kutsamak için açılan “Komünizmin kurbanları anıtını” ziyaret ederek, antikomünist ve Rusya düşmanı propagandaya yeni bir ivme kattı. Tabii 2014'te kurulan ve temel amacı Rusya'ya karşı enformasyon savaşı yürütmek olan NATO Stratejik İletişim Mükemmeliyet Merkezi'ne gitmiş olması da ayrı bir anlam taşıyor.

Peki, bu antikomünist hezeyanların ve ideolojik sınıf savaşının tek nedeni Alman tekelci burjuvazisinin kuyruk acısı olabilir mi? Bu önemli bir neden sayılabilir, ama elbette tek neden değildir. Bir kere antikomünizm ve yerleşik Rus fobisinin kaçınması etkin bir egemenlik aracıdır. Aynı şekilde “vatan cephesinde” sessizliği hâkim kılmak ve militarist politikalara toplumsal rıza üretmek için önemlidir. 100 milyar Euro'luk özel silahlanma fonu ve silahlanma bütçesinin GSMH'nin yüzde ikisine, yani yılda 70 milyar Euro'dan fazlasına yükseltilmesinin kabulü için düşman resmine gereksinim duyulmaktadır.

Ama sadece bu da değil. Sosyal sorunların, yoksulluğun yaygınlaşmasının ve sömürü ilişkilerinin yanı sıra çeşitli projelerin de üstünün örtülmesi gerekmektedir. Örneğin askeri teçhizat ve birliklerin Doğu Avrupa'ya daha hızlı gönderilmesi için tüm Avrupa'daki demiryolları alt yapısı limanlardan Rusya

sınırına kadar güçlendirilecek. AB bunun için 22 üye ülkenin demiryolları ağını AB Askeri Hareketlilik Fonu çerçevesinde askeri nakliyatlara uygun hâle getirmek için hareket geçti. Böylelikle tanklar ve zırhlı araçlar daha hızlı “Doğu Cephesine” nakledilebilecekler.

Hâl böyleyken barış hareketinden yükselen itirazları, artan enflasyon oranları ve zorlaşan yaşam koşulları nedeniyle oluşan toplumsal hiddeti susturmanın tek aracı olarak antikomünizme başvurulmaktadır. Ancak bu da başka bir gerçeğe dikkat çekiyor: 150 yılı aşkın süredir Avrupa’da dolaşan heyula hâlâ egemenleri korkutuyor ve korkutmaya da devam edecek.

Alman emperyalizminin kundakçılığı

Almanya'nın Ukrayna ve Kürdistan politikaları üzerine
25 Nisan 2022

Alman faşizminin yenilgisinin ardından kurulan iki kutuplu dünya düzeni ve emperyalist güçlerce başlatılan Soğuk Savaş Federal Almanya'daki (FAC) sermaye fraksiyonlarının yenilgiyi, ABD emperyalizminin hegemonyasını ve kendilerini kontrol altında tutmak için kurgulanan "Avrupa Çatısını" kabullenmeye zorlamıştı. Kısa süre sonra yeniden palazlanan Alman tekelci burjuvazisi hiç vazgeçmediği dünya devi olma hedefi uğruna çeşitli tavizlere boyun eğmiş, FAC'nin 1949'da "Amerikalıları içerde, Rusları dışarıda ve Almanları aşağıda tutmak" için kurulan savaş aygıtı NATO'ya 1955'te üye olmasını sağlamış ve kısa zamanda "Avrupa Çatısının" öncü gücü hâline gelmişti. Kendisinden üç yıl önce üye olan Türkiye'nin NATO'daki hamiliğini de üstlenen Alman emperyalizmi, bir yandan meşum "Alman-Türk-Silah kardeşliğini" yeniden kurarken, diğer yandan da FAC'nin Soğuk Savaşın cephe ülkesi olması nedeniyle Batı Alman sendika hareketine sosyal devlet tavizleri vermek zorunda kalmıştı. Ama bu tavizler aynı zamanda sendikal hareketin ve bağlı olduğu Alman sosyal demokrasisinin kooptasyon yoluyla sisteme entegre edilmesini de sağladılar. Böylelikle "Ren Kapitalizmi" olarak da adlandırılan FAC emperyalist cephenin "örnek ülkesi" hâline geldi.

Ekonomik gücü hızla artan FAC kurulduğu ilk günden itibaren emperyalist güçlerin tetikledikleri Soğuk Savaşın en önemli lojistik merkezi oldu. ABD'nin desteğiyle kısa sürede yeniden güçlenen Alman askeri-sınai kompleksi ve ülkedeki nükleer füzeleri de içeren NATO ve ABD üsleriyle emperyalizmin ileri karakolu olmasına rağmen, emperyalist cephenin iç çelişkilerini ustaca kullanan Alman tekelci burjuvazisi Avrupa'nın belirleyici gücü hâline geldi. 1989/1990 karşı devrimine dek Soğuk Savaşın ve dünyanın muhtelif coğrafyalarındaki vekalet savaşlarının kundakçılığını üstlendi, ekonomik ve mali gücünü kullanarak etki alanını genişletti. Bu süre zarfında da hem Türkiye egemenleri ile olan iş birliğini derinleştirdi hem de Türkiye'yi jeostratejik çıkarları için köprü konumuna getirdi.

1989/1990 karşı devrimi sonrasında dizginlerinden kurtulan Alman tekelci burjuvazisi kadim hedefine ulaşmak için stratejilerini değiştirdi. Önce Ren Kapitalizminin sosyal devleti erozyona uğratarak neoliberal politikalar etkin kılındı ve hemen peşinden AB'nin militaristleşme sürecine hız kazandırıldı. Fransa ile kurulan iş birliği sayesinde AB'nin müdahale savaşları yetisine sahip askeri güç olma adımları atıldı. 1999'daki Yugoslavya Savaşıyla da yurt dışına asker gönderme tabusu yıkıldı, müdahale savaşlarına ve işgallere doğrudan katılımın önü açıldı. Kürdistan'daki kirli savaşa siyasi, mali ve askeri destekte bulunan, 2000'de "Lizbon Stratejisini" dikte ederek AB'nin militaristleşme yolunu açan, ABD'nin Irak işgalini dolaylı olarak, Afganistan işgalini ise doğrudan destekleyen, NATO'nun Doğu Avrupa'ya genişlemesinin öncülüğünü yapan Alman emperyalizmi böylelikle savaş kundakçılığına devam etti.

Transatlantikçiler ile değişen strateji

Alman tekelci burjuvazisi içinde her zaman iki grup, AB çatısı altında ABD'ne rağmen büyümeyi öngören Avrupalı ve ABD'nin yanında yer alarak dünya gücü olmayı hedefleyen Transatlantikçi sermaye fraksiyonları etkin olmuştur. 2000'li yıllardan itibaren üstünlük Avrupalı fraksiyonlardaydı. Örneğin onlar sayesinde 2002'de NATO-Rusya-Konseyi kurulmuş ve Rusya Federasyonu ile ekonomik iş birliği ve siyasi yakınlaşma stratejisi kabul görmüştü. Ancak gerek ABD'nin Pasifik yönelimi ve bu çerçevede Rusya ile Çin'i kuşatma politikaları, gerekse de Transatlantikçilerin önce Gürcistan'da sonra

da Ukrayna'daki "renkli devrimleri" desteklemeleri, Avrupalı fraksiyonların bu stratejisini sabote etti. Nitekim Federal Hükümetteki Transatlantikçilerin 2014'te Ukrayna'da gerçekleştirilen faşist darbeye doğrudan destek çıkmaları, Rusya ile olan gerginliğin artmasına neden oldu.

2021'e dek iktidarda kalan Merkel Hükümeti gerek NATO içinde gerek Avrupa'da gerekse de Rusya ve Çin ile olan ilişkilerde belirli bir denge politikasını izlemekteydi. Merkel aynı şekilde Avrupalılar ve Transatlantikçiler arasında da belirli bir dengeyi sağlayabilmiş, yurt dışı operasyonları ve silah ihracatı ile kundakçılığa devam ederek Almanya askeri-sınai kompleksinin desteğine sahip olabildi. FAC her ne kadar ABD'nin Hint-Pasifik-Bölgesine öncelik vermesi sonucunda Akdeniz, Ortadoğu ve Afrika'da etkin görevler üstlenmiş ve Trump'ın "Önce Amerika" politikası Avrupalı fraksiyonlara mevzi kazandırmış olsa da enerji taşıyıcıları ve hammadde tedarikinde ortaya çıkan sorunlar, nakliyat yolları üzerindeki hakimiyet ihtilafları, Rusya doğal gazına olan bağımlılık ve Çin'in güvenlik politikaları ABD'nin kuşatma stratejisiyle birleşerek, Transatlantikçilerin pozisyon kazanmalarını sağladı.

Nitekim 2021 seçimlerinden sonra iktidara gelen Scholz hükümetiyle Almanya'daki siyasi üstünlüğün büyük ölçüde Transatlantikçilerin eline geçtiği söylenebilir. NATO'nun Doğu Avrupa'ya genişlemesinin ve Ukrayna'yı üye yaparak, nükleer silahlar yerleştirmeyi planlamasını gerekçe gösteren Rusya'nın Ukrayna'ya karşı düzenlediği güncel askerî harekât ise Alman emperyalizminin strateji değişikliğinin gerekçesi oldu.

Gerekçe Ukrayna, ama neden başka

Şansölye Scholz 27 Şubat 2022'de yaptığı hükümet açıklamasında Ukrayna'daki gelişmeleri gerekçe göstererek silahlanma konusunda bir dönüm noktasını ilân etti. Scholz silahlanma için 100 milyar Euro'luk bir "Özel Fon" hazırladıklarını, bunu anayasaya yerleştireceklerini ve NATO kararları ışığında silahlanma bütçesini GSMH'nin yüzde ikisine çıkartacaklarını açıklayınca, hükümet partilerinin, muhalefetteki muhafazakârların ve burjuva basınının desteğini aldı. Muhafazakârlar, hükümet partilerinin kendi kurullarında bile tartışılmadan karar altına alınan anayasa değişikliğini ve bütçe artırımını önkoşulsuz destekleyeceklerini açıkladılar. Seçimden önce silahsızlanma hamleleri yapacakları ve silahlı dronları reddedecekleri vaatlerini veren SPD ve Yeşiller tek bir hamleyle ülkenin siyaset ve medya elitlerini, dolayısıyla kamuoyunun küçümsenemeyecek bir kesimini militarist-yayılmacı siyasetin arkasına dizebildiler. Nitekim Rusya Federasyonu'nun savunma bütçesinin üç kat fazlasına sahip olan FAC hâlihazırda dünyanın silahlanmaya en fazla bütçe ayıran üçüncü ülkesi konumuna gelmek üzere.

Bu adımlarla Ukrayna savaşının durdurulamayacağını söyleyen barış hareketi ve radikal sol kesimlerin itirazları NATO medyasının sansürüne takılsa da Scholz hükümetinin dönüm noktası ilânının arka planı hakkında önemli ipuçları veriyor. Bir kere silahlanma bütçesinin GSMH'nin yüzde ikisine yükseltilmesi yeni bir konu değil. Bu bir NATO kararı ve toplumsal itirazlar nedeniyle uygulamaya sokulamamıştı. Ukrayna konusunda yaratılan toplumsal algı, NATO medyasının demagojik yayınları ve reformist solun barış politikaları konusunda son derece ikircikli davranışı bu karara karşı toplumsal direncin örgütlenmesini engelledi.

İkincisi, 100 milyarlık özel silahlanma fonu da önceden kararlaştırılan, ancak Pandemi sürecinde ayyuka çıkan sosyal ve ekonomik sorunların kamuoyu dikkatinde olması nedeniyle açıkça dile getirilemeyen bir adımdır. Sosyal politikalar, sağlık, eğitim, konut ve istihdam gibi alanlar için ayrılan bütçelerden fazla olan silahlanma bütçesi, barış hareketinden yükselen itirazlar göz ardı edilerek, hem de anayasaya yerleştirilmiş neoliberal "Borçlanma Frenine" rağmen kabul edildi. Sosyal politika alanlarında etkisini kısa süre içinde gösterecek olan bu adımı, Transatlantikçilerin, dolayısıyla da Alman askeri-sınai kompleksinin zaferi olarak nitelendirebiliriz.

Ancak bu gelişme gerek Alman tekelci burjuvazisi içinde gerekse de emperyalist güçler arasında kaynayan çelişkilerin aşıldığı anlamına gelmemektedir. Çünkü Şansölye Scholz tüm militarist tavırlarına rağmen hâlâ Ukrayna'ya ağır silahlar verilmesini onaylamış değil. Scholz ağır silahlarla, Rusya ordusunun askeri üstünlüğü karşısında "savaşı kazanması" olanaklı görülmeyen Ukrayna

ordusunun sadece savaşı daha uzun süre devam ettirebileceğini ve Rusya Federasyonu'nun bunu "düşmanca" bir tavır olarak göreceğini biliyor. Bu nedenle hem ağır silahların verilmesini engellemeye çalışıyor, hem de "nükleer savaşı engelleme" söylemi ile Rusya'ya belirli bir garanti vermeye çalışıyor.

Scholz'un, hükümet ortakları Yeşiller ve FDP tarafından sert bir şekilde eleştirilen bu ikircikli tavrı aynı zamanda Avrupa'yı kendi likit gazına bağımlı kılmak, savaşın sürmesini sağlayarak Rusya'yı yıpratmak ve zayıflayan dünya hegemonu konumunu yeniden güçlendirmek isteyen ABD'nin stratejik hedefleriyle çelişiyor. Alman ekonomisinin Rus doğal gazına olan aşırı bağımlılığı, ki bu kısa sürede değişmeyecek bir olgudur ve sınırlı olsa bile Avrupa'ya en büyük zararı verecek bir nükleer savaş tehdidi Scholz'un, dolayısıyla temsil ettiği sermaye fraksiyonlarının çekimser davranmasına ve ABD ile olan çelişkilerin artmasına neden oluyor. Tüm bunlara rağmen Alman emperyalizmi derinleştirilen antikomünist propaganda ve kaşınan Rus fobisi ile yurt içinde, silah ihracatı ve saldırgan-yayılmacı dış politika ile yurt dışında kundakçılığa devam etmektedir.

Ya Kürdistan politikaları?

Rusya'nın Ukrayna saldırısını "haydutluk", Türkiye'nin Güney Kürdistan'a saldırısı ise "öz savunma hakkı" olarak nitelendiren Almanya'nın Kürdistan politikasını tek cümle ile açıklayabiliriz: Türkiye'nin politikası neyse, Almanya'nınki de aynıdır! Aslına bakılırsa Alman emperyalizmi, kimi naif gözlemcinin söylediği gibi, "iki yüzlü" davranmıyor. Aksine, nasıl Efrin ve Kobanê'de AKP-Saray-Rejiminin yanında yer alıp askeri, mali ve siyasi destek sağladıysa, şimdi de aynı şekilde davranmaktadır. Kaldı ki Ankara başta Almanya olmak üzere, NATO'dan ve Barzani kliğinden yeşil ışık almadan böylesi bir girişimde bulunmazdı.

Her kim ki Almanya'nın Kürtlerin yanında yer alacağını sanıyorsa, fena halde yanılmaktadır. Almanya savaşın tarafıdır. Almanya'daki Kürt kurumları Alman hükümetlerince kriminalize edilmekte, savaşta Alman silah teknolojisi kullanılmakta ve Almanya'nın stratejik çıkarları Türkiye'nin saldırılarını desteklemeyi gerektirmektedir.

Alman emperyalizmi kundakçıdır. Kürdistan'daki yangının baş sorumlularındandır. Bu gerçek bir kez daha teyit edilmiştir.

Savaş neden devam etmeli?

1 Mayıs 2022

Ukrayna ile bağlantılı gelişmeler dünyayı kasıp kavuracak büyük bir tehlikenin çanlarını çalıyor. Scholz hükümetinin baskılara boyun eğerek, Ukrayna'ya ağır silahlar göndermeye zorlanması; Finlandiya ve İsveç'in NATO üyeliğine alınması tartışmaları; ABD'nin Ukrayna'ya 33 milyar dolarlık yardım girişimi; Hindistan ve Japonya'ya "savaşı destekle" baskısı ve yaygın medyadaki uğursuz savaş retoriği Batılı emperyalist güçlerin Ukrayna savaşının devam etmesi için olağanüstü çaba sarf ettiklerini gösteriyor. Peki ama, neden savaşın devam etmesini istiyorlar?

Öncelikle Ukrayna'nın her an kurban edilmeye hazırlanan bir piyon olduğunu görmeliyiz. Ukrayna, ABD Başkanının her fırsatta söylediği gibi, "Rusya'nın dize getirilmesi" için her pahasına savaşa devam ettiriliyor. Rusya ekonomik ve askerî açıdan öylesine yıpratılmalı ki, Çin'e yönelik zorunlu görülen hamleler hızlandırılabilir, ABD öncü rolünü yeniden güçlenerek sürdürebilsin. Çok mu basit bir açıklama oldu? O halde biraz daha açarak "neden?" sorusunu yanıtlamaya çalışalım.

Uzun zamandır dünya ekonomisinin ağırlık noktasının Transatlantik alandan Asya'ya, burada özellikle Çin'e kaydığı, emperyalist-kapitalist dünya düzeninin çoklu krizler ortamından kurtulamadığı ve emperyalist cephenin öncü gücü ABD'nin ekonomik, stratejik ve politik açıdan zayıflamakta olduğu biliniyor. Uluslararası sistem hâlihazırda bir kırılma sürecinde ve bu süreçte merkezi çelişki olarak, Batılı emperyalist güçlerin dominant pozisyonlarını korumak istemeleri, buna karşın Rusya, Çin ve Hindistan gibi büyümekte olan ekonomilerin – en azından – eşit göz hizası talep etmeleri göze batıyor. Bu çelişki de dünya çapında rekabetlere, ihtilaflara ve öngörülemez istikrarsızlık tehdidinde yol açıyor.

Uluslararası sistemin özellikle son on yılda aşırı derecede istikrarsızlaştığını söyleyebiliriz. Bunun öncelikle dört ana nedeni bulunmaktadır: Birincisi, Soğuk Savaş döneminde üzerinde uzlaşmaya varılmış olunan ve silahlanmaları kontrol altına alan antlaşmaların feshedilmeleridir. Neredeyse nükleer silah etkisinde bulanabilecek konvansiyonel silahlanmalar hız kazanmıştır. İkincisi, teknolojik dönüşümlerin ivme kazanmasıdır. Savaş yönetimi giderek dijitalleştirilmekte, uzayın militaristleştirilmesine devam edilmekte, silahlı dronların ve hipersonik silahların kullanılmasına ağırlık verilmektedir. Üçüncüsü küreselleşen dünya ekonomisinin yol açtığı karşılıklı bağımlılıklar nedeniyle büyük güçlerin dahi kolayca yaralanabilir olmalarıdır. Ve dördüncüsü, su kıtlığı, göçler, hammadde ihtiyacı ve tedarikinin farklılaşması gibi, iklim ve çevre krizlerinin yol açtığı yeni ihtilaf alanlarıdır.

Böylesi bir ortamda dünya ekonomisinin ağırlık noktasının Asya'ya kayması, dominant pozisyonlarını korumak isteyen emperyalist güçleri sıkıştırılmaktadır. Çin ve Hindistan'ın Rusya ile olan iyi ilişkileri ise bilhassa ABD'nin kuşatma stratejilerini darbelemekte, 2011'den bu yana ağırlık verdiği Hint-Pasifik-Stratejisini zora sokmaktadır. Ekonomik gücü giderek artan ve yüksek teknoloji ürünlerinde Batıyı sollayan Çin'in Avrupalı ülkelerle, ama özellikle Almanya ile kurduğu ekonomik iş birliği ABD'nin stratejilerini zayıflatan bir diğer nedendir.

Bu nedenle müttefiklerini yeniden kendi kontrolü altına sokmak isteyen ABD emperyalizmi her türlü coğrafyada gerilimleri artırıp, "güvenlik" giderlerinin paylaşılmasını isteyerek hem müttefikleri hem de ekonomik rakibi olan Avrupa'yı yanında tutmak ve Rusya-Çin aksini baltalamak istemektedir. Bu çerçevede Rusya'nın dünyada izole edilmesi ve her açıdan zayıflatılması, Hindistan'ın Rusya ile

ilişkilerini kesmesi için baskı altına alınması ve Çin'e karşı Avrupa'yla birlikte yeni yaptırım politikalarının geliştirilmesi zorunludur.

Bunları en az engelle yapabilmenin yolu ise Ukrayna'daki NATO piyonu hükümetin savaşa devam ettirilmesinden geçmektedir. Ukrayna'daki emperyalist vekalet savaşı bu nedenle devam ettirmek zorundadır.

Mutasyon

15 Mayıs 2022

Karl Marx 1848 ve sonrasında Fransa'daki gelişmeleri tahlil ederken kapitalist devletin siyasi biçim dönüşümü hakkında kısaca şu sonuçlara varmıştı: Parlamenter cumhuriyet, burjuvazinin farklı fraksiyonlarının birlikte egemen olabildikleri ve çıkarlarını karşılıklı olarak kollayabildikleri bir siyasi biçimdir. Bu siyasi biçim burjuva egemenliğinin etkin meşruiyetinin halkın iradesi olarak gösterilmesini olanaklı kılar. Sosyal reformist partilerin demokratik-cumhuriyetçi kurumlardaki temsil edilmesi durumunda ücretli emek ve sermaye arasındaki çelişki seçimler sonrasında zayıflar. O açıdan okura bugünü daha iyi anlayabilmek için Marx'ın "Louis Bonaparte'ın 18'inci Brumaire'i" adlı eserini tekrar okumayı salık vermek isteriz.

Ancak bugünün kapitalizmi 1800'lü yıllarınki gibi değildir - özellikle sermayenin siyasi üstyapıyı kontrolü açısından. Günümüzün tekelci kapitalizmde sermaye kendi egemenliğini güvence altına alabilmesi için, parlamenter sistemin yanı sıra bir dizi siyasi yapılanmaya da sahiptir. Örneğin Almanya'da büyük tekeller ve bankalar ellerindeki siyasi birlikler, düşünce kuruluşları, milletvekilleri veya bakanlıklara yerleştirdikleri lobicileriyle devleti kontrol altında tutabilmektedirler. Yani Lenin'le söylersek: "Sermaye adamlarıyla demokratik kurumları öylesine gasp etmiştir ki ne kişilerin ne kurumların ne de burjuva demokratik cumhuriyetinin partilerinin yer değiştirmesi bu iktidarı sarsabilir."

Buradan hareketle günümüzün Almanya'sına baktığımızda, 2021 Federal Parlamento Seçimlerinin toplumsal direnç mekanizmalarının demobilize edildiği koşullar altında sermaye egemenliğinin yeniden ayarının, sınıf ilişkilerinin tanziminin ve devlet politikalarının düzenlenmesinin sahnesi olduğunu söyleyebiliriz. Bu seçimler aynı zamanda reformist Alman solunun, ki sadece Sol Parti'nin değil, sendikalar, girişimler ve barış hareketi dahil toplumsal muhalefet dinamiklerinin de belirli bir mutasyona uğradığını göstermiştir.

Her koşul altında iktidara ortak olmak isteyen Sol Parti'nin bu gelişmedeki rolü hiç küçümsenecek düzeyde değil. Bunda ise hiç kuşkusuz burjuva parlamenter sisteminin entegre edici etkisi belirleyicidir. Şöyle açıklayalım: Almanya'daki partilerin devlet bütçesinden devasa maddi destekler almaları, meclis gruplarını orta ölçekli ekonomik teşekküller hâline getirmektedir. Böylelikle Almanya'daki partiler federal ve eyaletler düzeyinde yasama, yargı ve yürütmede, idari aparatta, parlamentolarda, kamu teşekküllerinde ve yerel yönetimlerde yüzbinlerce makama sahip olabilmekte ve bir nevi kapitalist şirket gibi işlemektedirler. Oy oranları yardım bütçelerini belirlediğinden, siyasi etki mücadelesi seçmen piyasasından pay kapma rekabetine dönüşmektedir.

Tekelci kapitalizmin bu entegrasyon tuzağı öylesine rafinedir ki sistemi değiştirme ve sosyalizmi kurma iddiasıyla kurulan Sol Parti gibi formasyonların siyasi direnci yerini koşulları onaylamaya bırakmaktadır. Bunu Wolfgang Abendroth Alman sosyal demokrasinin tarihini incelerken şöyle tanımlıyordu: "Meslek politikacıları ve parti hizmetlilerinin oluşturduğu ve giderek büyüyen bir sosyal katman ücretli emek karşısındaki entegrasyon ideolojisinin taşıyıcısı sıfatıyla kendi çıkarlarını kolluyor."

Abendroth'un bu tespiti Sol Parti'nin mutasyonunu ve egemen politikaya eklenmesini çok iyi açıklıyor diyebiliriz. Sahiden de Sol Parti'nin seçim çalışmalarına baktığımızda, partinin zaten uzun

zamandır çöpe attığı sistem sorusunun yokluğunun yanı sıra programatik barış politikalarını da terk ederek iktidar olma hevesini ifade ettiğini görebiliriz. Oy kaybetmelerine rağmen bu çizgiden hâlâ şaşmıyorlar. Dahası meclis grubunda Scholz hükümetinin 27 Şubat'ta parlamentoya sunduğu 100 milyarlık silahlanma özel fonuna onay verilmesi zar-zor engellenmişti.

Sol Parti 24-26 Haziran 2022'de Erfurt'ta parti kurultayını gerçekleştirecek. Kurultay sonuçları mutasyonun ne denli tamamlandığını ve nihâyetinde Sol Parti'nin de tarihin çöplüğüne gömülmeye aday olup olmadığını gösterecektir.

Yeşilin zehri, zehrin yeşili...

22 Mayıs 2022

Dönemin Batı Almanya'sında barış hareketinin NATO'nun nükleer füze yerleştirme kararına karşı örgütlediği kitlesel eylemler ve Yeşiller partisinin kuruluşu neredeyse aynı günlere rast geliyordu. İlk programlarında NATO'ya, silahlanmaya, nükleer füzelere karşı çıkan, silah sanayiinin barışçıl üretime dönüştürülmesini ve tüm Avrupa'nın silahlar ve ordulardan arındırılmış bölge hâline gelmesini savunan Yeşiller, barış hareketinin desteğiyle ilk kez 1983'te Federal Parlamento'ya seçilebilmişlerdi. Ancak burjuva basını tarafından "pasifizizm yuvası" olarak nitelendirilen partinin barışseverliği sadece yedi yıl sürdü: karşı devrime dek. 1999'da ise Alman ordusunun ilk kez 1945 sonrasında savaşa katılmasını sağlayan temel güç Yeşiller partisi oldu.

Partinin kurulduğu günlerde anti-sovyetik sol Yeşillerin "yeni sosyal hareketlerin partisi" olarak geleceği kuracağını iddia ederken, Alman komünistleri bunun bir yanılsama olduğunu ve liberal-burjuva solu olan Yeşillerin kısa zamanda sisteme eklemeneceklerini tespit ediyorlardı. Nitekim haklı çıktılar. Yeşiller egemen sisteme eklemeneceğinin ötesinde ekonomik ve jeostratejik çıkarları kollamak için başlatılan emperyalist müdahale savaşlarını "insan hakları ve demokrasi için mücadele" olarak savunan demagojinin kurucu ögesi oldular. Dahası, aynı Yugoslavya savaşında olduğu gibi, NATO müdahalelerini "antifaşizm" olarak satan, antifaşizm ile antimilitarizmi birbirlerine karşıtmış gibi gösteren ve Auschwitz'i araçsallaştıran ideoloji ile militarizme, yayılmacılığa ve emperyalist savaşlara toplumsal rıza üretilmesine katkı sunan bir formasyon hâline geldiler.

Örneğin önceleri barış aktivisti olarak tanınan Angelika Beer 2001'de Afganistan'ın bombalanmasını, hatta ordu birliklerinin gönderilmesini savunurken, 24 Kasım 2001'de Rostock'da gerçekleştirilen Yeşiller kurultayı Schröder-Fischer hükümetinin Afganistan'a asker gönderme kararını onaylıyordu. Yeşiller 2005-2021 yılları arasında muhalefet olarak da militarizmin ısrarlı savunucuları oldular. 2011'de Cem Özdemir hükümeti "Libya'ya müdahale etmemekle" suçlar ve daha sonraları asker üniformasıyla basına poz verirken, 2013'te eski Maocu Jürgen Trittin Merkel hükümetini Mali'deki askeri operasyona katılmaya, daha sonra da meclis grubu eş başkanı Katrin Göring-Eckhardt hükümeti Suriye'ye asker göndermeye davet ediyorlardı.

Yeşillere yakın ve nükleer silah karşıtı yazar Heinrich Böll'ün ismini kirleten vakıf ise, daha 2014'te Ukrayna'nın hükümranlığının "ancak nükleer şemsiye ve kitlesel imha silahlarıyla korunabileceğini" savunuyor, Almanya'nın "AB ve NATO çerperinde öncü göreve hazır olmasıyla ABD'nin yükünün azaltılabileceğini" iddia ediyordu. Transatlantikçi olduğunu gizlemeyen Yeşil vakıf "Almanya'da nükleer füzelerin konuşlandırılmaya devamının ve Almanya'nın nükleer katılımının demokratik değerleri korumanın yolu olduğunu" hâlen resmî belgelerinde yazabiliyor.

Bugünkü Dışişleri Bakanı Baerbock daha 2021 Mayıs'ında Atlantik Konseyi'nin "AB-ABD Gelecek Forumunda" yaptığı bir konuşmada, sadece büyük babasının Wehrmacht subayı olarak "Ruslara karşı nasıl savaştığına" dair anekdotlar anlatmakla kalmıyor, aynı zamanda "salt Fischer'in değil, dedelerimizin de sırtı üzerinde duruyoruz" diyerek, "liberal demokrasilerin askeri araçlarla insan hakları için mücadele etmeleri gerektiğini" savunuyordu. O zamanki eş başkan Habeck ise aynı tarihlerde Ukrayna'da faşist Azov taburunu ziyaret ediyor ve kafasında çelik miğferle kameralara "Ukrayna'ya savunma silahları vermeliyiz" diyordu.

Yeşiller şimdi hükümet ortağı olarak Alman tekelci burjuvazisinin en saldırgan fraksiyonlarının siyasi temsilciliğini üstlenmiş durumdadır. Aynı zamanda “barış partisi” demagojisiyle ortaklarını ABD emperyalizminin yanında savaflara zorlayarak zehir saçıyorlar. Yeşil, renk olarak doğayı ve üretkenliği temsil eder. Ama yeşili zehirli bakır-arsenit asitinden de elde etmek olanaklıdır. Alman siyasetinin Yeşili ise, arseniği dahi gölgede bırakacak bir nükleer zehri sembolize etmektedir artık. Savaşın, militarizmin ve emperyalist yayılcılığın sembolü olarak...

Savaş yorgunluğu mu?

29 Mayıs 2022

İnanç değiştirenlerin aralarına katıldıkları inançlılardan daha bağınaz oldukları rivayet edilir. Olabilir, ki tarih bunun örnekleriyle doludur. O açıdan “hâlâ barış partisiyiz” yalanını söyleyen Yeşillerin, muhafazakârlardan daha yüksek sesle savaş çığırkanlığı yapmaları son derece normal. Dahası Scholz hükümetinde yaptırımlar ve silahlanma konusunda bazı soruların ifade edilir olması bile Yeşil bakanları hezeyana sürüklüyor. Dışişleri Bakanı Baerbock Batılı ülkeleri “savaş yorgunluğuna” karşı uyarırken, Şansölye vekili Habeck “Rusya’dan fosil enerji taşıyıcıları alımını ebediyen sonlandırmalı ve Rusya’yı dize getirmeliyiz” diyor. Artık Yeşillerin emperyalist savaş gemisinin “kırbaç taşıyıcıları” hâline gelmelerine kimse şaşırmmamalı.

Alman sermayesinin farklı fraksiyonlarının sözcülüğünü yapan FAZ gazetesi bu nedenle SPD’yi çekingenlikle suçluyor, ama Yeşilleri “korkakların partisi vatan savunucusu oldu” diyerek göklere çıkartıyor. Ancak hemen arkasından da “bu dönüşüm yeterli değil, daha tutarlı olunmalı” diyerek kırbaç taşıyıcılarının sırtını kamçulamayı da ihmal etmiyor. Çünkü savaş politikalarına ve militarizme toplumsal rıza üretiminde aksamalar olabileceğini çok iyi görebiliyor.

Sahiden de “Rusya’yı dize getirme” politikasının Avrupa’nın “vatan cephesini” sıkıştırılmaya başladığı söylenebilir. Pandemi sürecinde herkes için görünür olan sosyal ve ekonomik sorunlar enflasyon oranlarının artması ve enerji taşıyıcıları dar boğazı ile birleşerek Hinterlandın istikrarını tehdit etmeye başladı. Yaygınlaşan yoksulluk, orta katmanların sosyal güvencelerini kaybederek yoksulluğa kayma korkusu, yoğunlaşan gıda krizi, sonbaharda beklenen yeni Pandemi dalgası ve kışı soğukta geçirme tehlikesi, Avrupa toplumlarında derin kaygılara yol açıyor. Özellikle her iki kişiden birisinin işini kaybetme korkusunu yaşadığı, sübvansiyonlara rağmen yakıt fiyatlarının rekor seviyelere geldiği, kredi faizlerinin yükselme trendi gösterdiği Almanya’da halka, sırtına yeni giderler yükleyecek olan savaş politikalarını kabul ettirmek pek kolay olmayacak gibi görünüyor.

Yeşil bakanların hezeyanları ve NATO medyasının sınırsız savaş propagandası emperyalist merkezlerdeki egemen siyaset arasında bazı tartışmaların hiddetlendiğini de gizleyemiyor artık. Rusya’ya yönelik stratejinin “hataları” üzerine yürütülen tartışmaları önde gelen burjuva medyasında bile okumak mümkün. Örneğin New York Times bir baş yazısında “Rusya ile kapsamlı bir savaşa çekilmek Amerika’nın çıkarlarına terstir” tespiti yapılarak, ABD Başkanının Ukraynalı meslektaşına “gerçekçi olmayan beklentilerden uzaklaşmasını ve ABD ile NATO’nun en fazla nereye kadar gidebileceklerini anlatması” öneriliyor. Gazete baş yazısını “Ukrayna hükümeti kararlarını gerçekçi tahminlere dayandırmalı ve daha ne kadar yıkıma tahammül edebileceğini düşünmeli” diyerek sonlandırırken, aynı zamanda eleştirisinin oklarını Brüksel ve Berlin’e de yönlendiriyor.

Nitekim bu tartışmaların etkisini ABD Dışişleri Bakanlığının “Rus tahılları ve gübresi üzerindeki yaptırımı gıda krizini hafifletmek için kaldırabiliriz” açıklamasında görmek olanaklı. Aynı şekilde Alman basınına düşen “ABD, Ukrayna tahılımlı Belarus demiryolları üzerinden Batıya ulaştırmak için Lukaşenko ile gizli görüşmeler yapıyor” şeklindeki haberler de bu etkiye işaret ediyor.

Kısacası Yeşil bakanların hezeyana kapılmaları için yeterince neden mevcut. Zaten Alman tekelci burjuvazisi yeni siyasi temsilcilerini daha atak olmaları için gaza getiriyor ve onları, sadece kendi partilerini değil, tüm devlet aparatını ve toplumu gerici karanlığının boyunduruğu altına sokmak için

kullanıyor. Son eyalet seçimlerinde Yeşillerin elde ettikleri sonuçlar bunda başarılı olduklarını gösteriyor. Ancak bu başarının daha ne kadar sürdürülebileceği pek açık değil. Alman barış hareketinin yeniden kendine gelmeye başladığı ve egemenler arasındaki strateji tartışmalarının hiddetlendiği bugünlerde krizlerin beklenildiği gibi derinleşmesi, toplumsal atmosferi çabucak değiştirebilir. Değişen atmosferin ise siyaset değişikliğine yol açması içinse Avrupa toplumsal ve siyasi solunun hayallerinden vazgeçip, toplumsal direnişi örmesi zorunludur. Bu ise, maalesef şu an için pek mümkün görünmüyor. Ve karanlık yayılmaya devam ediyor...

NATO'nun yayılmasının nedenleri, hedefleri

Mayıs 2022

(Politika Gazetesi) ABD'nin Ukrayna'daki kriz sürerken İsveç ve Finlandiya'yı da NATO bünyesine katma hamlesi, Rusya'yı köşeye sıkıştırmak için adımları hızlandırdığını gösteriyor. ABD'nin NATO'yu Doğu'ya ve Kuzey'e genişletmesinin nedenlerini, olası sonuçlarını ve ülkelerin pozisyonlarını Murat Çakır ile görüştük.

1) NATO'nun doğuya yayılmasından sonra şimdi de İsveç ve Finlandiya ile birlikte kuzeye yayılmasına tanık oluyoruz. Tüm dünyaya sosyal demokrat ülke modeli olarak gösterilen İsveç ve Finlandiya'nın NATO'ya üyelikte bu heveskarlığının nedeni nedir? Tarihsel olarak Finlandiya da Ukrayna gibi, Lenin'in UKKTH politikası sayesinde bağımsız bir ülke olmuştu. İlginç bir benzerlik. Üstelik Finlandiya'nın nükleer santrallerini Rusya yapıyor. Rusya'nın bu ülkelere karşı sıcak bir tehdidi mi söz konusu?

Söz konusu olan Rusya Federasyonu'nun bu ülkelere karşı herhangi bir tehdidi değil, NATO tarafından Rus ordusunun nükleer cephaneyle sahip olan Kuzey donanmasına karşı pozisyon alınmasıdır. Aslına bakılırsa gerek Finlandiya gerekse de İsveç ordusunun donanımı Rusya Federasyonu'nu tehdit edebilecek düzeyde değildir. Ancak, son yıllarda özellikle Baltık ülkeleriyle birlikte NATO'nun Kuzey Denizi ve Baltık Denizi'nde gerçekleştirdiği askeri tatbikatlarda yer alan, yurt dışı operasyonları için 2010 yılından itibaren profesyonel ordu düzenine geçen İsveç ve zorunlu askerlik uygulamasına devam eden Finlandiya, her ne kadar kendilerini "ittifaklar dışı ülkeler" olarak tanımlasalar da, her zaman askeri manevralarında adını anmadan Rusya Federasyonu'nu düşman ülke olarak hedefe koyuyorlardı. Aynı şekilde her iki ülkedeki egemen sınıflar egemenlik aracı olarak Rus düşmanlığını sürekli kullanmaktaydılar.

Eğer burjuva medyasındaki yorumları temel alırsak, o zaman Finlandiya ve İsveç'teki egemen sınıfların militarizme ağırlık vererek neoliberal politikaları güçlendirmeye yöneldiklerini tespit edebiliriz. Kanımca asıl önemli olan Finlandiya ve İsveç'in ABD emperyalizminin "Rusya'yı kuşatma stratejisi" açısından taşıdıkları jeostratejik konumdur. Finlandiya 5,8 milyar Dolarlık ve İsveç 4,9 milyar Dolarlık "savunma" bütçeleriyle Rusya Federasyonu'nu tehdit edebilecek ülkeler değiller. NATO üyesi olarak ise şimdiye kadarki emperyalist stratejileri güçlendirdiklerinden, nükleer silahların konuşlandırılmasına ve NATO üslerinin açılmasına izin vermeleri durumunda Rusya açısından küçümsenemeyecek tehlide dönüşebilirler.

2) Putin, Ukrayna harekâtı başladığında, eski Varşova Pakti ülkelerinin NATO'ya üye yapılmayacağı konusunda sözlü bir anlaşma olduğunu ama buna uyulmadığını açıkladı. Ve NATO 99'dan bugüne sürekli Doğu Avrupa'da ve Balkanlar'da yayılmaya devam etti. Ama bunlar bir gerilime neden olmadı. NATO Şimdi yeni bir yayılma hamlesi yapıyor. Ve Rusya'nın Ukrayna'daki karşı koyuşuna rağmen İsveç ve Finlandiya'nın üyelikleri sözkonusu. Burada öncelikle ABD'nin amaçlarını konuşmak gerekiyor sanırım. ABD, 2. Dünya Savaşı'ndan sonra ilk kez Avrupa'yı bir savaş alanı haline getiriyor. Burada ABD neyi amaçlıyor?

NATO'nun Doğu Avrupa'ya genişlemesi Rusya Federasyonu açısından uzun zamandır, ama özellikle 2014'den bu yana ciddi güvenlik tehlikeleri yaratıyor ve bu nedenle de gerilimleri artırıyordu. Nitekim Ukrayna'ya yönelik askeri operasyonuyla da kendi yanıtını vermeye zorlandı. Öncelikle ABD'nin Avrupa'yı "ilk kez" savaş alanı yaptığı doğru değil. Burada Yugoslavya savaşını anmak gerekiyor. Kaldı ki gerek Baltık Denizi'nde, gerek Doğu Avrupa'da ve gerekse de Karadeniz'de

gerçekleştirilen masif askeri tatbikatlarla savaş durumu sürekli kaşınmıştır. ABD emperyalizminin bu konudaki temel amacı, öncelikle Avrupa Birliği ve Rusya Federasyonu arasındaki ilişkileri baltalamak, Rusya'yı zayıflatmak ve olası bir rakip coğrafyanın oluşmasını engellemektir. Anımsanacağı gibi Putin 2001 yılında Berlin'deki Federal Parlamento'da yaptığı konuşmada Avrupa Birliği'ne bir "Avrasya Ekonomik Birliği" teklifini yapmıştı.

Böylesi bir konstellasyon gerçekleşseydi, küresel hegemonyası zaten zayıflamakta olan ABD emperyalizminin karşısına, Çin'in yanı sıra ikinci sistemsel rakibini çıkartmış olacaktı. O nedenle ABD başından itibaren bunu engellemeye çalışmış, AB içerisindeki "Truva atlarıyla" Transatlantikçileri güçlendirmiş ve önce Gürcistan sonra da Ukrayna'daki "renkli devrimlerle" Rusya'yı hedef hâline getirmişti. Şimdi ise gerek müttefiklerini gerekse de Ukrayna'daki faşist rejimi savaşa ve Rusya Federasyonu'na yönelik yıpratma politikalarına devam etmeye zorlayarak, böylesi bir konstellasyonun oluşmasını engelleyebilmiş durumda. Bu stratejinin ikinci bir hedefi de ABD emperyalizminin Rusya-Çin akisini kırarak, 2011'den bu yana yoğunlaştırdığı Hint-Pasifik stratejisine ağırlık verebilmesidir. Böylelikle hem Batılı müttefiklerini yeniden kontrolü altına almak, hem ekonomik rakibi Avrupa'yı yanında tutmak, hem de Rusya Federasyonu'nun dünyada izole edilerek zayıflatılması için olanaklar elde etmek istemektedir. O açıdan ABD emperyalizminin Avrupa'nın savaş alanı hâline getirilmesindeki temel hedefinin zayıflayan küresel hegemon konumunu güçlendirmek olduğu söylenebilir.

3) Emperyalist kapitalist sistemin jandarması olarak ABD, 2. Dünya Savaşı'ndan beri Avrupa'nın da jandarması olarak konumlandırmıştı kendini. Fakat bu durum ABD ile başta Almanya olmak üzere İngiltere, Fransa gibi emperyalist kapitalist ülkelerin arasında hiçbir çelişki olmadığı anlamına gelmiyor. Rusya'yı hedef alan NATO stratejisi ile bu ülkelerin ekonomilerine de büyük bir müdahale sözkonusu. NATO'nun Rusya'yı ve Çin'i düşman ilan eden stratejisinde Almanya'nın ve diğer AB ülkelerinin rolü nedir? Onların çıkarları nedir?

Rekabet ve çıkar çelişkileri emperyalist-kapitalist dünya düzeninin karakteristik özellikleridir. Kimi zaman üstleri örtülebilen emperyalist ülkeler arasındaki – hatta münferit olarak kapitalist ülkelerdeki sermaye fraksiyonları arası – çelişkiler her zaman varlıklarını sürdürmekte ve bu ülkelerin politikalarını belirlemektedirler. Ancak, ki bu da karakteristik bir özelliktir, çıkar çelişkilerine rağmen emperyalist ülkelerin ortaklaştıkları hedefler de belirleyici olmaktadır. Özellikle sosyalizm düşmanlığı ve kapitalist sömürünün sürdürülebilirliği konusunda.

O açıdan Rusya Federasyonu'nun salt enerji taşıyıcıları satan ve Batıya bağımlı bir ülke konumuna indirgenmesi ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin emperyalist tekellerin talanına açılması, gerek ABD emperyalizminin gerekse de Avrupa'daki emperyalist güçlerin yararına olan bir ortak çıkardır. Ancak bu ortak çıkar ve ABD'nin yönlendirmesiyle gerçekleşen NATO stratejileri aynı zamanda Avrupalı emperyalist güçler açısından bir dizi soruna yol açmaktadır. Bunların başında Avrupa'nın olası bir nükleer savaşın coğrafyası olma tehdidi gelmektedir. Bununla birlikte Avrupa'daki farklı sermaye fraksiyonları arasında Rusya ve Çin konusunda küçümsenemeyecek çıkar çelişkileri mevcuttur. Her ne kadar Transatlantikçi fraksiyonlar siyasi arenada baskın bir pozisyon elde etmiş olsalar da, genel olarak Avrupalı emperyalist güçler ile ABD stratejileri tam örtüşmemektedir.

Burada AB üyesi ülkeler arasında da farklılıklardan bahsetmeliyiz. Alman emperyalizmi Fransa ile birlikte baskın güç olmak isterlerken, Doğu Avrupa'daki AB üyesi ülkeler ile Baltık ülkeleri kendilerini daha çok ABD yanında konumlandırmaktadırlar. Doğu Avrupa'da Polonya gibi gerici ve ırkçı hükümetlerce yönetilen ülkelerdeki egemen sınıfların en önemli egemenlik aracı Rusya karşıtlığıdır. İtalya ve İspanya'nın yanı sıra Almanya'nın Rusya'daki doğrudan yatırımları 21,2 milyar Dolar tutmaktadır. Bununla birlikte Alman tekellerinin Çin'de yapmış oldukları yatırımlar da, aynı Rusya'dakiler gibi NATO stratejileriyle sıkıntıya girmektedir. Kaldı ki Almanya Çin'i hâlâ geleceğin en büyük pazarı olarak kontrolü altına almaya çalışmakta ve Fransa ile birlikte ABD'nin Hint-Pasifik bölgesindeki girişimlerden dışlanmış olmasını eleştirmektedir.

Kaldı ki Alman tekelci burjuvazisi “Sovyetleri dışarıda, Amerikalıları içeride ve Almanları aşağıda tutmak için” kurulan NATO’yu küresel oyuncu olabilmek için kullanmaya çalışmakta, ancak aynı zamanda ABD’nin yanında ve ABD’ne rağmen Avrupa Birliği’nin “stratejik otonomi” kazanması için uğraşmaktadır. Bununla birlikte Almanya dünya ekonomisinin ağırlık noktasının giderek Asya’ya kaydığına, küresel hegemon ABD’nin zayıfladığına, tüm değişimlere rağmen hâlâ Rusya’dan tedarik edilen doğal gazı bağımlı olduğunu, hammadde ve enerji kaynakları paylaşımı ve tedarik yollarının kontrolü konusunda ABD ile uzlaşmaz çelişkilerin varlığını ve uluslararası sistemin istikrarsızlık ile çoklu krizler ortamından kurtulamadığını bilincindedir. Bu nedenle Scholz hükümeti, ABD’nin yanında yer alınmasına rağmen, çoklu krizler ve çıkar çelişkilerinden dolayı hâlâ ikircikli davranmakta, Ukrayna’daki faşist rejim ile Transatlantikçi Yeşil hükümet ortağının sert eleştirilerine maruz kalmaktadır. O açıdan görünen birliktelik ve birleşiklik resminin fazlaca kırılan olduğunu tespit edebiliriz.

4) ABD’de Trump’ın yerine Biden’ın, Almanya’da SPD, FDP ve Yeşiller’in koalisyon hükümeti kurması tüm dünyada demokrasi ve insan hakları bakımından yeni bir sayfa açılacağı, Trump ve hempaları “otoriter liderler”in (Bolsanaro’dan Orban’a, Erdoğan’dan Mundi’ye kadar) devrinin sonlanacağına dair oldukça yüksek spekülasyonlar yapılmıştı. Oysa Almanya’da Yeşiller’in sözcüleri herkesten çok savaşçı açıklamalar yapıyor. Hatta gıda enflasyonunu bahane ederek Ukrayna’ya daha çok silah verilmesi gerektiğini savundular. Silahlanmaya en büyük bütçeyi ayırdılar. NATO yayılması ve Rusya’ya kuşatma AB içindeki dengeleri nasıl etkiliyor? Avrupa yeniden savaşa mı hazırlık yapıyor?

“Otoriter liderler döneminin sonlanacağı” ifadesi sadece bir spekülasyon değil, aynı zamanda emperyalist müdahale savaşları ve işgaller için bir gerekçe ve toplumsal rıza üretimi içinse bir egemenlik aracıdır. Yeşiller partisi, “hâlâ barış partisiyiz” demagojisi altında Alman tekelci burjuvazisinin en saldırgan fraksiyonlarının siyasi temsilcisi olmuştur. 1989/1990 karşı devriminden bu yana kuruluş ilkelerini terk eden Yeşiller, gerek hükümet ortağı olarak (1998-2005 ve yeniden 2021’den itibaren) gerekse de muhalefet olarak (2005-2021) Almanya siyaset sahnesinde savaş çığırkanları ve savunucuları olarak dikkat çekmişlerdir. Ekolojiyi, insan haklarını ve demokrasiyi koruma safılarıyla antifaşizmi militarizmin bayrağı hâline getirmeye çalışmakta, emek düşmanı neoliberal bir ajanda takip etmekte ve sermaye çıkarları için toplumsal rıza üretmektedirler.

Ancak sömürge valisi gibi tavırlarla dünyayı dolaşan Yeşil Dışişleri Bakanı Annalena Baerbock ve Alman tekelci burjuvazisinin çıkarlarını kollayan açıklamalar yapan Şansölye vekili Robert Habeck AB üyesi ülkelerde bazı tepkilerin oluşmasına neden oluyorlar. AB Komisyonunu temsilciliğiymiş gibi kullanmaya çalışan Alman emperyalizminin Fransa ile birlikte özellikle Doğu Avrupa’daki AB üyesi ülkelere baskı uygulaması, AB içi dengeleri olumsuz etkilemeye devam ediyor. Bu, Rusya Federasyonu’nun kuşatılması, zayıflatılması ve izole edilmesi konusunda AB üyelerinin hem fikir olmasına rağmen henüz aşılabilmiş değil.

O açıdan Avrupa’nın yeniden değil, zaten sürmekte olan savaşlara daha fazla katılım için hazırlık yaptığını söyleyebiliriz. AB’nin militarize edilmesi, Ortak Avrupa “Savunma gücünün” oluşturulma çabaları, AB Dışişleri ve Savunma Bakanlarının Mart 2022’de karar altına aldıkları “Stratejik Pusula” ile Almanya’nın yeni “Ulusal Güvenlik Stratejisi” genel olarak başta Almanya olmak üzere Avrupalı ülkelerin öncelikle “Avrupa dışındaki” savaşlara hazırlık yaptıklarına işaret ediyor. Ancak tüm farklılıklarına ve çıkar çelişkilerine rağmen AB üyesi ülkelerin “Avrupa’daki bir savaşa” henüz taraftar olmadıkları konusunda da hem fikir oldukları söylenebilir.

5) Uzun bir aradan sonra NATO’nun Ukrayna’yı bünyesine katmaya çalışması ve Rusya’nın karşı hamlesi ile nükleer silahların kullanılması en yetkili ağızlar tarafından dillendiriliyor. 2. Dünya Savaşından beri uluslararası ilişkilerdeki rekabette nükleer silahların belirleyici olduğu çok açık. Hem ABD hem de Fransa’nın direktmesi ile AB nükleer enerji santral yatırımlarını sürdürme kararı almıştı. Ve bu santrallerin atıklarının nükleer silah yapımına kullanıldığı da biliniyor. Dolayısıyla bütün bu gelişmeler nükleer silahlanma yarışına ve bu silahların da kullanıldığı bir savaşa gidişat anlamına geliyor mu?

Nükleer silahlanma yarışının hızlanacağını ve sınırlı olsa bile dünyayı yangın yerine çevirebilecek bir nükleer savaş tehdidinin arttığını söyleyebiliriz. NATO'nun sözde "caydırıcılık politikasının" özü nükleer cephanenin büyütülmesinin gerekçesidir. 1 Haziran 1988'de süresiz olarak yürürlüğe giren ve nükleer füze kontrolünü öngören INF-Sözleşmesinin tek yanlı olarak fesh edilmesi ve ABD'nin nükleer ilk vuruş yetisini geliştirmek için ayırcı yüz milyarlarca Dolarlık bütçeler, Avrupa'ya, özellikle Doğu Avrupa'ya yerleştirilen "ABD Roket Şemsiyesi", "Terminal Yüksek İrtifa Koruma Alanlarının" ilânı ve benzeri bir dizi gelişme nükleer savaş tehdidini artıran adımlardır. Bununla birlikte bilhassa Almanya'daki askeri stratejistlerin tartışmaya açtıkları "sınırlı nükleer savaşın kazanılabileceği" tezi de tehdit artırıcı bir adım olarak nitelendirilebilir.

Ancak tüm bunları yanı sıra sorulması gereken asıl soru, gerek ABD emperyalizminin gerekse de diğer emperyalist güçlerin dünyayı yaşanamaz hâle getirecek olan bir nükleer dünya savaşını göze alıp alamayacakları sorusudur. Kanımca burjuvazinin en gerici ve en saldırgan kesimleri dahi şu aşamada böylesi bir riski göze almamaktadırlar. Kaldı ki dünyanın herhangi bir yerinde patlayacak olan bir nükleer bombanın etkisi sadece o coğrafya ile sınırlı kalmayacak, dünya çapında etkisini gösterecektir. Rusya ve Çin'in yanı sıra Hindistan, Pakistan, Demokratik Kore Cumhuriyeti ve İsrail gibi ülkelerin de nükleer silah cephanesine sahip olmaları, ABD ilk vuruş yetisine sahip olsa dahi, başta Avrupa ve Türkiye olmak üzere hem kendi müttefiklerinin hem de kendisinin vurulmasını engelleme potansiyelini sıfırlamaktadır.

Her ne kadar "nükleer dünya savaş olanaksızdır" demek yanlış olsa da, böylesine bir savaşa girilmesine yol açacak irrasyonel koşullar bence mevcut değildir. Elbette nükleer ilk vuruş yetisine sahip olunması, yılda 900 milyar Doların silahlanma için ayrılması ve müttefiklerin de silahlanmaya daha fazla bütçeler ayırması, kendi tekellerine yeni sermaye birikim olanakları yaratmak ve dünyanın egemen gücü olarak zirvede kalmak isteyen ABD emperyalizmi için yaşamsal önem kazanmıştır. ABD'nin bu stratejileri diğer emperyalist güçlerin de benzer politikalara yönelmelerini tetiklemiş, zaten dünyanın muhtelif coğrafyalarında sürmekte olan savaşları ve çatışmalı ihtilafları daha da yaygınlaştırmıştır. O açıdan gidişatın nükleer bir savaşa doğru olmaktan ziyade, tüm dünyada milliyetçilik ve ırkçığın yaygınlaştırılacağı, işçi hakları, ücretler, çalışma ve yaşam koşulları üzerindeki baskıların artacağı, burjuva demokrasilerinin otoriter parlamenter diktatörlüklere dönüştürüleceği bir sürece doğru olduğu tespitini yapabiliriz düşüncesindeyim.

6) *Bir sorum da, NATO yayılmasının iklim krizi ve buna karşı mücadeleye vuracağı sekteyle ilgili olacak. İklim krizi tartışmaları, ABD ve AB emperyalistleri tarafından "yenilenebilir enerji", "karbonsuzlaştırma" planları ile küresel üretim sistemini yeni bir teknik bileşimle, yeni mali, teknolojik bağımlılık ilişkileri ile düzenleme için fırsat olarak kullanılıyordu. Ama NATO'nun yayılma planı ve Rusya ve Çin'in buna karşı koyuşu nedeniyle fosil yakıt kullanımı ve yatırımları ile nükleer enerji yatırımları daha da hız kazandı. Yani NATO tartışmaları ile iklim krizi unutturuldu sanki? İklim Grevi eylemlerini başlatan Thunberg'in ülkesi İsveç NATO'ya üyelik başvurusu yaptı, eylemlerin en kalabalık geçtiği Almanya da savaşta yerini alıyor. Ezcümle NATO'nun Rusya'ya karşı savaş hazırlıkları iklim krizine etkisi ne olacak? Bu konuda Avrupa'daki muhalif çevrelerde nasıl bir tartışma var?*

İklim krizinin 2030'dan itibaren durdurulamayacak bir sürece gireceği konusunda yeterince bilimsel makale mevcut. Zaten iklim krizinin bir sistem sorunu olduğu da biliniyor. Yani kapitalist sömürü ve emperyalist yayılmacılık iklim krizini tetikleyen en önemli başat faktörler. Savaş aygıtı NATO, AB ve ABD'nin yeni stratejileri hiç kuşkusuz iklim krizine olumsuz etkide bulunacaklardır. Kaldı ki iklim krizinin yanı sıra su kıtlığı, göçler, hammadde ihtiyacı ve tedarikinin farklılaşmasının yol açtığı yeni ihtilaf alanları ve bu bağlamda küreselleşen dünya ekonomisinin büyük ekonomi mevzilerini dahi kolayca yaralanabilir hâle getirmesi, militarist dönüşümlerin ve yeni savaşların kapısını açarak tüm bu sorunların daha da derinleşmesine neden olmaktadır.

İklim krizi tartışmalarının ABD ve AB emperyalistleri tarafından "yenilenebilir enerji", "karbonsuzlaştırma" planları ile küresel üretim sistemini yeni bir teknik bileşimle, yeni mali teknolojik bağımlılık ilişkileri ile düzenleme için fırsat olarak kullanılması son derece doğru bir tespit. Bununla birlikte bu tartışmaların zengin coğrafyaların "yenilenebilir enerji" kaynakları ve "karbonsuzlaştırma"

adımlarıyla daha “yeşil” ve yaşanabilir hâle sokma çabalarının yanı sıra, fosil yakıt kullanımı ve çevreye zarar veren üretimin yoksul coğrafyalara aktarılması çabaları birbirlerine paralel yürütülmektedir. Dünya çapında her on kişiden birisinin akut açlık çektiği, sağlıklı beslenmenin maliyetinin uluslararası yoksulluk eşiği olan 1,90 Doların en az beş katı fazla olduğu ve 3 milyarı aşkın insanın satın alma gücünün sağlıklı beslenmeyi sürdürmeye yeterli olmadığı bir ortamda, yoksul coğrafyaların içinde bulunduğu durum giderek katlanılmaz hâle geliyor. Emperyalistler dünyanın geri kalanını aç, susuz ve korunmasız olarak iklim ve çevre krizlerinin boyunduruğu altında bırakıyor.

Tüm bu gerçekler Avrupa’daki muhalif çevreler arasında, radikal sol kesimler haricinde pek fazla yankı bulmuyor. Yeşiller gibi partilerin de etkisiyle Avrupa toplumları kendi coğrafyalarını korumanın öncelikli olduğunu ve “Yeşil kapitalizmin” nimetlerinden faydalanabileceklerini düşünüyor. Sadece Avrupa’da tuvaletlere harcanan içme suyunun veya kırmızı ve beyaz et üretiminde kullanılan tahılın veyahutta biyoyakıt için dünya çapında kullanılan tarım arazilerinin küçük bir bölümünden feragat etmenin dünya çapındaki açlığı sonlandırabilecek bir adım olabileceği gerçeği, bazı bilimsel makalelere ve radikal solun söylemlerine konu olmaktan başka bir ifade bulmuyor. Sonuç itibariyle savaş naralarıyla uyuşturulmuş, kırıntılarla susturulmuş ve yoksulluğa düşme tehdidiyle korkutulmuş olan Avrupa toplumları, kendi rahatlarından başkasını düşünecek durumda değiller. O nedenle, radikal sol kesimler ve Avrupalı komünistler haricinde Avrupa’nın muhalif çevrelerinden pek fazla bir şey beklememek yerinde olacaktır. Kim bilir, belki de “Ex Orient lux”, yani ışık Doğudan yükselir tanımı önümüzdeki süreçte yepyeni bir anlam kazancaktır.

Savaş nasıl durdurulabilir?

5 Haziran 2022

Avrupa toplumları Ukrayna konusundaki aşırı hassasiyetlerini gösterir, hükümetlerinin sosyal ve ekolojik sorunları çözmek yerine devasa silahlanma bütçeleri oluşturmalarına ve savaş aygıtı NATO'nun genişleme adımlarına rıza gösterirken, hiç kuşkusuz akut hâle gelmiş nükleer savaş tehdidine karşı da kaygılarını dile getiriyorlar. Ancak bu tehdidi bertaraf edebilecek ve kalıcı bir barışı sağlayacak koşullar hakkında nerdeyse hiçbir şey söylemiyorlar. On yıllar boyunca savaş aygıtı ve terör yaratıcısı olduğunu kanıtlayan NATO'nun ve ülkelerindeki egemen sınıfların propagandasının esiri olan burjuva toplumları kendi değerlerini dahi unutmuş durumdadır.

Absürt bir gerçekle karşı karşıyayız bugün: Kapitalizmi ve dolayısıyla burjuva demokrasilerini aşmayı hedefleyen komünistler ve devrimciler burjuva demokrasilerini ve bunların temelini oluşturan değerleri savaş hezeyanlarına kapılmış burjuva toplumlarına ve egemen sınıflara karşı koruma göreviyle karşı karşıyalar. Korumak zorundalar, çünkü sermaye yoğunlaşması ve hak gaspı öylesi bir raddeye geldi ki, egemen sınıflar cesetleri çiğneyerek ilerleyecek derecede dizginlerinden koptular. Korumak zorundalar, çünkü burjuva partileri sorumluluklarından vazgeçtiklerinden, bu görev komünistlere ve devrimcilere kaldı.

Aynı gerçek günümüzün savaş-barış sorunu için de geçerlidir. Ukrayna bağlamında bunu açarsak: Bugüne dek binlerce insanın yaşamına mal olan, yıkıma ve kitlesel göçe yol açan savaş hemen durdurulmalıdır. Doğru, ama nasıl? Avrupa toplumları barışın daha fazla silah, nükleer füze ve devasa savaş bütçeleriyle sağlanabileceğine ikna edilmiş gibi görünüyorlar. Finlandiya ve İsveç'in NATO üyeliği konusunda toplumsal onay verilmesinden sonra Danimarka halkının AB Savunma Stratejilerine katılmayı desteklemesi bunu gösteriyor. Savaş politikaları, yaşamın her alanını eline geçiren militarizm ve emperyalist yayılmacılık Avrupa'daki burjuva demokrasilerinin kalan son kırıntılarını da yok etmek üzere.

Peki bu durumda komünistler ve devrimciler ne demeli? Rusya'daki egemen sınıfın burjuvazi olduğu gerçeğinden hareketle "bırakalım kendi kendilerini yesinler" mi? Yoksa Rusya'nın güvenlik çıkarlarını da dikkate alan ve başlangıçta tüm Avrupa'yı kapsayan, iyi komşuluk ilişkilerine dayanan yeni bir güvenlik mimarisi mi talep edilmeli? Peki ama bu, dünya çapında kalıcı bir barışın, savaşı ve sömürsüz bir geleceğin sadece ve sadece sosyalist toplum düzeni kurulduğunda sağlanabileceği gerçeği ile çelişmiyor mu?

Günümüzün verili koşulları komünist ve devrimcilerin bu gerçeği her daim ifade edip savunmalarının yanı sıra, kapitalist ülkeler arasında barışı sağlayacak koşulları da savunmalarını gerekli kılmaktadır. Ukrayna'daki savaş daha fazla silahla değil, ancak görüşmelerle sonlandırılabilir. Örneğin Alman komünistleri bu görüşmelerin temelini Ukrayna'nın, Rusya Federasyonu'nun, Lugansk ve Donesk Halk Cumhuriyetlerinin çıkarlarını içeren bir güvenlik konseptinin oluşturması gerektiğini savunmaktadırlar. Halk Cumhuriyetleri ile Kırım'ın statülerinin tanınması, Ukrayna'nın NATO'ya ve AB'ne üye edilmesinden vazgeçilmesi, nükleer silahlara sahip olmaması ve tarafsız kalması barışın sağlanmasının en önemli koşulları olacaktır.

Alman komünistleri asıl sorumluların ABD emperyalizmi öncülüğündeki NATO ve Alman emperyalizminin başını çektiği AB ülkeleri olduklarını vurgulayarak, baş düşmanlarının ise dünya gücü

olmaya çalışan Alman emperyalizmi olduğunu belirtiyorlar. Ve haklı olarak, Avrupa'daki barışın sadece ve sadece Rusya Federasyonu ile Çin Halk Cumhuriyeti ile beraberce sağlanabileceğini savunuyorlar.

Bu örnekten hareketle Türkiye'deki komünistlere ve devrimcilere düşen ivedi görevler olarak kendi baş düşmanlarına, Rojava'ya yönelik savaş planlarına karşı, NATO'dan çıkılması, parlamenter demokrasinin – hukukun üstünlüğünün – kuvvetler ayrılığının yeniden tesis edilmesi, milliyetler sorununun adil, barışçıl ve demokratik çözümü için mücadele etmek olduğunu tespit edersek, yanlış söylemiş olmayız. Savaş, ancak kendi evinin önu temizlenerek durdurulabilir.

Ukrayna bahane mi?

12 Haziran 2022

Avrupa toplumsal ve siyasi solu Ukrayna konusunda “saldırganlığa karşı çıkma” gerekçesiyle egemen siyasete eklenmiş “NATO soluna” dönüştü. Gerçi başta Almanya barış hareketinin bazı bileşenleri olmak üzere farklı kesimlerden itirazlar yükselmüyor değil, ama bu itirazlar uzay boşluğuna yayılan ses dalgaları misali pek dikkate alınmıyor. Bunların dikkate alınmamasının yanı sıra, son süreci dünya çapındaki gelişmeler ve tarihsel arka plan bağlamında ele alan analizler de “komplo teorileri” veya “20’nci Yüzyıldan kalma eskimiş bakış açıları” olarak karalanıyor. Buna karşı Avrupa “solunun” önde gelen isimleri, bürokratik parti aparatlarının kontrolü altındaki medya üzerinden neredeyse her gün “NATO ve uluslararası siyaset konusunda yeni şeyler söylemeliyiz” propagandasını yapıyorlar.

Savaş aygıtı NATO ve emperyalist-kapitalist dünya düzeni hakkında söylenecek “yeni şeyler” yok değil tabii ki. Ancak bunlar reformist solun telkin etmeye çalıştığı gibi, “NATO demokratikleştirilebilir” veya “uluslararası siyaset despotik rejimlere karşı savunmasız olmamalı” türünden demagogik söylemler değildir. Söylenmesi gereken “yeni şeylerin” başında bizce şu gerçek gelmektedir: Emperyalist-kapitalist dünya düzeni, merkezinde ABD-Rusya ihtilafının durmadığı bir değişim süreci içerisindedir. ABD emperyalizminin Rusya’yı kuşatma, izole etme ve zayıflatma stratejisi elbette önemlidir, ancak bu asıl amaç değil, asıl amaca yarayan etkin bir araçtır. ABD emperyalizminin asıl amacı da hedefine koyduğu Çin Halk Cumhuriyeti’ni boyunduruğu altına sokmak ve dünya çapındaki hegemonyasını tehdit edecek bir gücü bertaraf etmektir.

Rusya’ya yönelik bu kuşatma stratejisinin etkin bir araç olduğunu Avrupalı emperyalist güçlerin – şimdilik – ABD politikalarının arkasına dizilmesinde ve savaş aygıtı NATO’nun Doğu ve Kuzey Avrupa’ya genişlemesinde görebiliriz. Ancak ABD stratejisinin bir yan etkisi de devasa hammadde ve enerji kaynaklarına sahip, ama ekonomik açıdan zayıf olan Rusya’nın Çin’in etki alanına girmiş olmasıdır. ABD açısından Rusya’nın hammadde ve enerji kaynaklarına ulaşabilecek olan Çin daha büyük bir “tehdit” anlamına gelmektedir. Hâlihazırda Çin’in etki alanı Doğu ve Merkez Asya’dan Ortadoğu’ya, “Kara ve Deniz Yeni İpek Yoluyla” Afrika’dan, ABD’nin arka bahçesi olarak gördüğü Latin Amerika’ya kadar uzanmaktadır.

ABD emperyalizmi Çin’in kalkınma ve gelişme yatırımları kanalıyla etki alanını genişletmesini “Çin saldırganlığı” diye nitelendirerek, 2011’de uygulamaya soktuğu Hint-Pasifik Stratejisini güçlendirerek sürdürmek istemektedir. ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken bu stratejik yönelimi “Rusya’ya nazaran ABD’nin egemen pozisyonuna dünya sahnesinde meydan okuyacak güce sahip tek ülke Çin’dir” diyerek gerekçelendirmektedir. ABD bu nedenle Hint-Pasifik Bölgesinde, Avrupalı müttefiklerine rağmen, yeni ittifaklar oluşturmaya ve bölgeyi tam anlamıyla militarize etmeye çalışmaktadır.

Başkan Obama ile başlatılan, Trump döneminde yeni adımlarla devam ettirilen ve Biden yönetimi tarafından derinleştirilen strateji gereği Çin, yüksek teknoloji ve kitle imha silahlarıyla donatılan “ABD dostu” Pasifik ülkeleri ile kuşatılmakta ve bu kuşatma ABD donanmasının nükleer füze taşıyan yeni denizaltılarıyla desteklenmektedir. ABD, Guam ve Palau gibi Pasifik adalarındaki askeri havaalanlarını genişletmekte ve Marshall Adaları veya Mikronezya Federe Devletleri gibi çok sayıda küçük Pasifik adasını ordusunun lojistik merkezlerine çevirmektedir. Nihâyetinde ABD NATO’nun yanı sıra Avustralya, Güney Kore veya Japonya ile oluşturduğu askeri ittifaklar ve Hindistan gibi ülkeler

üzerinde uyguladığı baskılarla sadece Hint-Pasifik Bölgesinde değil, dünya çapındaki egemen konumunu korumaya çalışmaktadır.

O açıdan, “evet Ukrayna bahanedir” diyebiliriz. Hem ABD emperyalizminin hem de ABD’nin yanında palazlanmaya çalışan Avrupalı emperyalist güçlerin, uluslararası tekellerin ve mali sermayenin çıkarlarının korunması, dünya çapındaki egemenliklerinin sürdürülmesi için bir bahanedir. Bu amaç için yaklaşık 42 milyon Ukraynalının feda edilmesi ise, görüldüğü gibi, işten bile değildir.

Savaş neden değil, sonuçtur

17 Haziran 2022

Yeni Yaşam Gazetesinin 16 Haziran 2022 Perşembe günkü sayısında değerli köşedaşımız Zeynel Kete'nin bir [yazısı](#) yayımlandı. Yazı bütün olarak tartışmaya değer bir içerik taşıyor. Ve şüphesiz ekonomistlerin, bilhassa Marksist ekonomistlerin “Rıza ekonomisi ve demokratik komünal ekonomi” hakkında sunabilecekleri hayli içerik katkısı bulunmaktadır. Biz ise yazının son cümlesinden hareketle birkaç noktanın altını çizmeye çalışacağız. Daha doğrusu “(...) ekonomik kriz sonuç, savaş nedendir” tespitine olan itirazımızı ifade etmek istiyoruz.

Sonunda söyleyeceğimizi baştan söyleyip, bazı anımsatmalar yapmamız gerekiyor: Günümüzün ekonomik, siyasi ve toplumsal gerçekliği savaşların 21. Yüzyılda da sadece sermayenin sınıf politikasının bir ifadesi ve devamı olduğunu kanıtıyor. Yani savaş neden değil, sonuçtur. Anımsatmaları AB örneğiyle açalım.

Daha önceki yazılarımızda da tespit ettiğimiz gibi, AB Alman emperyalizminin öncülüğü altında Batı Avrupa'nın emperyalist devletlerinin iktisadi ve siyasi çatısı hâline gelmiştir. Şimdi de militarist çatı olmak üzeredir. Yayılmacı hedefler, neoliberal dönüşüm, devasa sosyal haklar budanımı, burjuva demokrasilerinin içinin boşaltılması, dış politikanın militaristleştirilmesi, uluslararası tekel çıkarlarının korunması, yoksul coğrafyalara yönelik saldırgan eylemler, BM Şartı ile uluslararası hukukun ayaklar altına alınması, AB'nin karakteristik özellikleridir.

Avrupalı emperyalist güçler ABD emperyalizminin yanında, ama aynı zamanda onunla rekabet hâlinde AB çatısı altında aktif biçimde jeopolitik alanları fethetmeye çalışmaktadırlar. Son 30 yıl içerisinde dünyanın muhtelif coğrafyalarında emperyalist güçlerin körükledikleri savaşlar ve müdahaleler, ama özellikle AB ve NATO'nun Doğu Avrupa'ya genişlemeleri uluslararası çelişki ve çatışmaları keskinleştirmektedir. AB ve NATO Orta ve Doğu Avrupa'yı ordularının tatbikat alanlarına dönüştürüp, ABD ile Rusya ve Çin'e karşı düşmanca tavırlar geliştirirken, ekonomik, siyasi ve askeri şiddet aracılığı ile tüm Ortadoğu'yu ve Afrika'nın geniş kesimlerini istikrarsızlık batağına sokmuşlardır. Aynı süreç içerisinde AB üyesi ülkelerde otoriter-neoliberal güvenlik rejimleri oluşturulmuş, serbest ticaret ve yatırım koruma sözleşmeleriyle dünya çapında sosyal standartlar yok edilmiş, sömürü mekanizmaları güçlendirilmiş ve refah şovenizminin, ırkçılığın teşvik edilmesiyle AB toplumlarındaki bölünme çizgileri kalınlaştırılarak, toplumsal direniş potansiyelleri zayıflatılmıştır.

Gerek ABD gerekse de Avrupalı emperyalist güçler dünyanın yeniden paylaşımında hammadde ve enerji kaynakları, piyasalar ve tedarik yolları üzerindeki hakimiyetlerini güçlendirmek ve etki alanlarını genişletmek için verilen mücadelede giderek daha fazla askeri araçlara öncelik vermektedirler. Askeri araçları kullanma tandansının hızlanması – Ukrayna örneğinde görüldüğü gibi – dünya çapındaki bir nükleer savaş tehdidini akut hâle getirmekte ve bölgesel ihtilafların salt silahlı çatışmalarla çözülmeye çalışılmasını tetiklemektedir. İşte bu gidişatın temel nedeni emperyalizmin özüne dahil olan ve kapitalizm koşulları altında çözümsüz kalan iktisadi, siyasi, toplumsal ve ekolojik çoklu krizlerle şiddetlenen saldırganlıktır.

Emperyalist-yayılmacı saldırganlık sadece son 30 yıl içerisinde dünya çapında milyonlarca insanın yaşamına mal olan, ekolojik felaketlere yol açan, sayısız kenti ve bölgeyi yangın yerine çeviren, açlık ve yoksulluğun hızla yayılmasını ve kitlesel göç hareketlerini tetikleyen, sivil halka yönelik terör

eylemlerini ve etnik-dinsel çatışmaları körükleyen ve nihâyetinde uluslararası silah tekellerinin kârlarını katlayan, despotik rejimleri güçlendiren, yaşamın her alanını talana açan çok sayıda vekalet savaşını başlatmış ve bunları sürekli kılmıştır.

Dolayısıyla savaşlar sermayenin sınıf politikasının devamıdır ve krizler, bilhassa ekonomik krizler kapitalist üretim biçiminin yapısal ve kaçınılmaz ürünüdür. Nihâyetinde kapitalizm aşılmadan savaşırsız ve sömürsüz bir dünya olanaklı değildir.

Hegemonya mücadelesi

24 Haziran 2022

Alman tekeli burjuvazisi siyasi temsilcilerine ne kadar teşekkür etse, o kadar az kalır herhalde. Çünkü şimdiki Federal Hükümet 1945 sonrasında belki de ilk kez bu kadar açık bir biçimde Alman emperyalizminin çıkarlarına sahip çıkıyor ve toplumun genelini bu çıkarların hizmetine sokmaya çalışıyor. Alman sosyal demokratları ve Yeşiller partisi bunun için gerçekten biçilmiş kaftan, çünkü gerçek yüzlerini ve düşüncelerini gizlemeye bile gerek duymuyorlar artık.

Örneğin SPD Başkanı Lars Klingbeil tam da Alman faşizminin Sovyetler Birliğine saldırısının 81'inci yıldönümünden bir gün önce yaptığı ilkesel konuşmasında, "Almanya yaklaşık 80 yıl kendini kısıtlamasından sonra uluslararası politikada yeniden öncü güç olma hakkını kullanmalıdır" ve "bu nedenle barış politikasının aynı zamanda askeri şiddetin politikanın meşru aracı olarak algılanması anlamına geldiğini düşünüyorum" diyerek emperyalist saldırganlığın sözcüsü olduklarını kanıtladı.

Ancak Almanya'daki egemen siyaset tüm bu agresif söylemine rağmen Batının dünya çapındaki hegemonyasının zayıflamakta olduğunu da çok iyi farkında. Bu nedenle bugün Elmau'da Almanya'nın başkanlığında başlayan ve Britanya Dışişleri Bakanı Liz Truss'un "ortak refahımızı savunacak iktisat NATO'su" olarak tanımlanan G7 Zirvesini hegemonya mücadelesinin aracı olarak kullanmak istiyorlar. BM üyesi devletlerin sadece yüzde yirmisinin Batının Rusya'ya yönelik politikasını desteklediği gerçeğinden hareket eden Berlin, G7 Zirvesine Arjantin, Endonezya, Güney Afrika, Hindistan ve Senegal'i davet ederek bu ülkeleri G7 politikalarına eklenmeye çalışıyor. Ancak bu girişimin pek kolay sonuç vermeyeceği de şimdiden belli.

Rusya ile olan ekonomik ilişkilerini derinleştiren ve Rus petrolü ithalatını artıran Hindistan hâlâ Rusya'ya yönelik yaptırımların kaldırılmasını istiyor. Senegal ve Endonezya da en azından yaptırımların hafifletilerek küresel gıda darboğazına karşı Rus tahılı ve gübresinin satışının olanaklı olmasını istiyorlar. Dahası Senegal Başkanı Macky Sall Mayıs sonunda Dakar'da Şansölye Scholz'u ağırlarken Rusya'yı izole etmek yerine görüşmelere ağırlık verilmesi gerektiğini söyleyerek, Afrika Birliği Başkanı sıfatıyla Soçi'ye Putin ile görüşme yapmaya gideceğini açıklamıştı. Aynı şekilde Endonezya Başkanı Joko Widodo'nun da G7 Zirvesinin hemen ardından Putin ile görüşeceği biliniyor.

Arjantin ise bir süredir Brezilya, Çin Halk Cumhuriyeti, Güney Afrika, Hindistan ve Rusya Federasyonu'nun oluşturdukları BRICS ittifakının üyesi olmaya çalışıyor. Batılı uzmanlara göre Arjantin'in G7 politikalarına yaklaşması pek olanaklı değil. Örneğin Boston Üniversitesi öğretim üyesi Jorgen Heine "Arjantin geleceğini eski Avrupa veya Kuzey Atlantik'te değil, yeni Güney'de görüyor" tespitini yapıyor. Sahiden de Arjantin Mayıs ayında yapılan "BRICS-Plus" toplantısına dışişleri bakanını göndermişti. Arjantin'in yanı sıra Birleşik Arap Emirlikleri, Endonezya, Kazakistan, Mısır, Nijerya, Senegal, Suudi Arabistan ve Tayland da "BRICS-Plus" toplantısına katılmışlardı.

Alman emperyalizmi G7 Zirvesine belirttiğimiz beş ülkeyi davet ederek BRICS ittifakının genişlemesini engellemeye ve Batının hegemonyasına karşı çıkışları baltalamaya çalışıyor. Çünkü BRICS ittifakının genişlemesinin dünya nüfusunun neredeyse yarısını temsil eden ve ekonomik yetiler açısından G7 ülkelerine rakip olabilecek ciddi bir karşıt cephe anlamına geleceğini biliyor. Batı açısından durumun vahameti geçen cuma günü çevrim içi gerçekleştirilen "BRICS-Plus" toplantısında

görülmüştü. Toplantıya katılan ülkeler “Soğuk Savaş mantalitesini ve Batının hegemonyasını kabul etmiyoruz” açıklamasını yapmışlardı.

Kısacası Batının hegemonya mücadelesi bütün araçlarla sürmeye devam ediyor. Ancak emperyalist cephe elindeki tüm askeri ve ekonomik üstünlüğe, uluslararası kurumlarına ve propaganda araçlarına rağmen dünyayı kontrolü altına alabilmiş değil. Saldırganlıklarının temel nedeni de budur aslında.

NATO Zirvesi'nden yeni savaş konsepti çıktı

1 Temmuz 2022

28-30 Haziran günlerinde Madrid'de düzenlenen NATO Zirvesi sonuçlandı. Zirvede yeni bir Stratejik Konsept kabul edildiği açıklandı. NATO'nun Rusya ve Çin'e karşı yayılmasını temel alan konsept yeni savaşların kapıda olduğunun ilanı oldu. NATO bu yeni Stratejik Konsepti'ni hangi sonuçları olacağını ve Türkiye'nin zirvedeki atraksiyonlarını Murat Çakır ile değerlendirdik.

NATO'nun Madrid'deki liderler zirvesinin sonuç bildirisi yayınlandı. Genel Sekreter Jens Stoltenberg, müttefiklerin yeni Stratejik Konsept belgesinin kabul ettiğini duyurdu. Lizbon'da 2010'da düzenlenen zirveden sonra yeni Stratejik Konsept kabul edildi. Stratejik Konsept'in önemi nedir ve neyi içeriyor?

Öncelikle NATO Zirvesini emperyalist cephenin olduğu gibi ABD politikalarının ardına dizilmesinin bir göstergesi olarak tanımlamak gerekiyor. Kabul edilen yeni Stratejik Konsepti de, yaşamın her alanını militarist aklın hizmetine sokmanın bir aracı olarak nitelendirebiliriz. Daha doğrusu, ABD Başkanı Biden'in deyimiyile "Avrupa NATO'laştırılmaktadır". Stratejik Konseptte dikkat çeken iki unsur var. Birincisi Rusya Federasyonu'nun "Euro-Atlantik alanındaki barışın ve istikrarın en önemli ve en doğrudan tehdidi" tanımlamasıyla Batının Avrupa'daki baş düşmanı ilân edilmesidir. Bu da otomatikman, hem NATO'nun Kuzey Avrupa'ya genişlemesinin, hem de Doğu Avrupa'ya devasa silah ve ordu birlikleri konuşlandırılmasının, dolayısıyla AB ve NATO üyesi devletlerin silahlanma bütçelerini katlayarak artırmalarının gerekçesidir, ki bu politikalara toplumsal rıza üretilmesini de kolaylaştırmaktadır. Nihâyetinde ABD'nin uzun zamandır takip ettiği "Rusya'nın kuşatılma stratejisi" bu konsept ile doğrudan NATO stratejisi hâline getirilmiş ve ABD Avrupalı müttefiklerini tekrar kontrolü altına alabilmiştir. Avrupa'nın "Rusya'dan korunması" ve "caydırıcılık politikası" kisvesi altında da Avrupa halklarına yeni Soğuk Savaş koşulları dayatılmıştır.

Daha önceden yazıldığı gibi Zirve'den Rusya karşıtı kararlar çıktı. Rusya, 2010'daki stratejik konseptte "dış ortak" iken artık doğrudan tehdit olarak tanımlandı. Bu tehdit tanımlamaları ekonomik soğuk savaşın ötesinde Hitler Almanyasının Sovyetler Birliği'ne saldırması gibi bir hedef olduğu söylenebilir mi? Ukrayna üzerinden Rusya'yla savaşın daha da uzatılmasının nedeni nedir?

Emperyalist yayılcılık mantığına bakarak, "Batı Rusya'ya saldırmayacaktır" tespitini yapamayız. Ancak Rusya Federasyonu'nun elindeki nükleer silah cephanesi göz önüne alınırsa, böylesi bir saldırının bedeli son derece büyük olacaktır ve bu bedeli ödemeye hazır bir siyasi irade, her ne kadar "sınırlı nükleer savaş olanaklıdır" görüşleri yayılıyor olsa da, henüz ortada yoktur – en azından şimdilik görünmemektedir. Kaldı ki başta Alman emperyalizmi olmak üzere, Avrupalı emperyalist güçler olası bir saldırıda nükleer savaşın ana coğrafyası olacaklarını çok iyi bilmektedirler. ABD, Fransa ve Britanya'nın "nükleer şemsiyeleri" Rusya topraklarından gönderilecek nükleer füzelerin hepsini bir anda savunabilecek durumda değildirler. Buna karşın Soğuk Savaş aracılığı ile Rusya Federasyonu'nun izole edilmeye çalışılması, ekonomik açıdan zayıflatılması ve Ukrayna üzerinden Rus ordusunu yıllar süren bir çatışma bataklığına çekerek Rusya'nın yıpratılması daha gerçekçi bir senaryo olarak gözükmektedir. Ukrayna üzerinden Rusya ile savaşın uzatılmasının temel nedeni bence budur ve aynı zamanda Avrupalı emperyalist güçleri ABD kontrolü altında tutmanın, AB'nin Polonya ve Baltık Ülkeleri gibi ABD'nin Truva atlarıyla zayıf rakip olarak kalmasını sağlamanın da yoludur.

Sizinle daha önce yaptığımız söyleşide NATO'nun yeni stratejisinin ikinci bir hedefi de ABD emperyalizminin Rusya Çin aksını kırarak, 2011'den bu yana yoğunlaştırdığı Hint-Pasifik stratejisine ağırlık verilmesidir, demiştiniz. Zirvede de "Çin Halk Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu arasında derinleşen stratejik ortaklık ve ikisinin kurallara dayalı uluslararası düzenin altını oymaya yönelik birbirini pekiştiren girişimleri, değerlerimize ve çıkarlarımıza ters düşmektedir" denildi. Avustralya, Japonya, Kore Cumhuriyeti ve Yeni Zelanda da ilk kez NATO zirvesindeydiler. Sizce ABD ve NATO, Çin'e yönelik ne tür hamleler yapabilirler?

Bu soruyla tam da Stratejik Konseptin ikinci dikkat çeken unsurunu vurguluyorsunuz. Savaş aygıtı NATO'nun kabul edilen yeni Stratejik Konseptinin Çin Halk Cumhuriyeti'ni "Kuzey Atlantik İttifakının çıkarlarına, güvenliğine ve değerlerine yönelik en büyük meydan okuma" olarak nitelendirmesinin ve zirveye Avustralya, Japonya, Kore Cumhuriyeti ve Yeni Zelanda'nın davet edilmesinin nedeni ilk etapta NATO'nun dünya çapında genişlemesinin bir gereğesidir. ABD'nin Hint-Pasifik Stratejisine desteğin yanı sıra NATO'nun uzun zamandır takip ettiği bir genişleme çabasının ifadesidir. Anımsanacağı gibi NATO'nun 2008 Bükreş Zirvesinde Asya'dan, Pasifik Bölgesinden ve Latin Amerika'dan dokuz ülke "dünya çapındaki NATO partnerleri" olarak ilân edilmişlerdi. NATO 1989/1990 karşı devriminden bu yana, bırakın küçülmeyi veya feshedilmeyi, "Küresel NATO" oluşturma ve eski Genel Sekreter Scheffer'in deyimiyile, "NATO sorumluluklarını yerine getirmeyi kabul eden her ülkeyi üye yapma" hedefini takip etmiştir. O açıdan yeni Stratejik Konseptin ÇHC bağlamı haricinde bir de böylesi bir hedef tanımlaması bulunmaktadır.

ABD emperyalizmi dünya çapında belirleyici güç olarak kalabilmesi ve zayıflayan konumunu yeniden güçlendirebilmesi için ÇHC'ni hedefine koymaktadır. Yani ABD'nin asıl hedefi en büyük sistemsel rakibi olarak gördüğü ÇHC'dir. Tüm askeri, lojistik ve mali olanaklarını bu nedenle Hint-Pasifik Bölgesine yığmaya çalışmakta ve gerek Avrupalı gerekse de Pasifik'teki müttefiklerini bu adımlarına destek olmaya zorlamaktadır. Pasifik ülkelerinin Madrid Zirvesine davet edilmelerini de bir nevi "Pasifik NATO'su" oluşturma çabası olarak okumak mümkündür. Ancak Almanya'da yapılan son G7 Zirvesinde görüldüğü gibi, Hint-Pasifik Bölgesinde ve BM üyesi devletler arasında Rusya Federasyonu ile Çin Halk Cumhuriyeti'ne yönelik politikaları için destek bulunması zorlaşmaktadır. G7 Zirvesine davet edilen ülkeler, hem BRICS ittifakı ile olan ilişkilerini derinleştirmeye çalışmakta hem de Rusya'ya yönelik diplomatik adımların atılmasını savunmaktalar. O açıdan gerek ABD'nin gerekse de NATO'nun ÇHC'ne yönelik hamlelerinin uluslararası arenadaki diplomatik girişimler, kimi ekonomik yaptırımlar, ÇHC yönetimini zan altında bırakacak propagandif çalışmalar ve Hong Kong, Tayvan sorunları ile Güney Çin Denizi'ndeki tedarik yolları ihtilaflarını körüklemekle sınırlı kalacağını öngörebiliriz.

ÇHC'ne yönelik adımlar aynı zamanda Avrupa'daki gelişmeleri de etkileyecek. Gerek ABD gerekse de Avrupa yaygın basınında ABD'nin asıl hedefinden, yani ÇHC'ni zayıflatma hedefinden uzaklaşmakta olduğunu ve NATO'nun dünya çapında genişlemeye çalışmasının stratejik açıdan aşırı esnemeye yol açarak, Batıyı güçlendirmekten ziyade zayıflatacağını öne süren görüşler yayınlanmakta. O nedenle günün birinde Biden yönetiminin Ukrayna'daki faşist rejime "şimdiye kadar elde ettiklerince yetin" demesi ve Rusya Federasyonu ile uzlaşma arayışı da büyük bir sürpriz olmayabilir.

Hâlihazırda Rusya'ya karşı yaptırımlar AB ve ABD'nde gıda ve diğer ürünlerde fiyatların katlanmasına ve enflasyon oranlarının artmasına neden oldu. Fosilden çıkıp "yeşil yeni düzen" açıklamaları yapılırken, yeniden kömürle, fosil enerji taşıyıcıları ile devam kararları alındı. Rusya-Çin aksını kırmak küresel ekonomik sistem açısından da süren ekonomik krizlerin daha da uzaması ve derinleşmesine neden olmayacak mı?

Avrupa ile Afrika'nın tahıl ihtiyacının önemli bir bölümünü karşılayan Ukrayna ve Rusya tahıl ile gübresi üzerine alınan karşılıklı yaptırım kararlarının dünya çapındaki gıda krizini ve fiyatların yükselmesini etkilediği biliniyor. Ancak dünya çapında üretilen tahılın büyük bir bölümünün de Batıdaki endüstriyel hayvan bakıcılığı tarafından tüketilmesi ve bununla birlikte biyoyakıt için geniş tarım arazilerinin talan edilmesi de bu gıda krizini tetikleyen unsurlardan. O nedenle gıda krizinin asıl müsebbibin kapitalist üretim tarzı ve uluslararası tekeller ile mali sermayenin kâr arayışları olduğunu,

altını kalın çizgilerle çizerek vurgulamak gerekiyor. Sadece Avrupa'daki endüstriyel hayvancılık için kullanılan tahılın küçük bir kısmının Afrika'daki kimi ülkenin gıda krizini çözebilecek olanakları yaratabileceğini söyleyebiliriz.

Aynı şekilde Batılı ülkelerin "Green New Deal" veya "Yeşil Yeni Düzen" propagandasına da aldanmamak gerekiyor. Nükleer enerjinin sürdürülebilir enerji taşıyıcısı olarak ilân edilmesine ramak kalmışken, bizzat Alman Yeşilleri Rus doğal gazına taş kömürü ile doğa katili "Fracking gazı" ve son derece külfetli olan likit gaz tedarikini alternatif gösteriyorlar. Nihâyetinde kapitalist kâr mantığının gereği olan adımlar atılarak, "yeşil" ve "ekolojik üretim" kisvesi altında özel sermaye birikimine yeni yollar aranmaktadır. Bu özellikle otomotiv sektöründe de göze çarpılmaktadır. Elektro motorlu araçlara öncelik verilmesi ve AB çapında benzinli-mazotlu motor üretiminin yasaklanma çabası, otomotiv tekellerine yeni kâr ve birikim olanakları yaratma anlamına gelmektedir. Elektro motorların aküleri için gerekli olan ender maddelerin çıkartıldığı ülkelerdeki doğa talanı ve emek sömürüsü ne Yeşillerin ne de diğer sermaye partilerinin umurundadır. Bununla birlikte Avrupa'yı "yenilebilir" enerjiye dayalı üretimle mutlu kılmak isteyen emperyalist devletler karbondioksit salınımı artıran fosil enerjiye dayalı üretimi yoksul coğrafyalara yönlendirerek, sömürüyü ve doğa talanını katmerleştirmekte, çoklu kriz ortamlarının yaygınlaşmasına neden olmaktadır. "Yeşil Yeni Düzen" yeni sermaye birikim rejimleri oluşturan yeşil kapitalizmden ibarettir ve kapitalizm alaşağı edilmedikçe ne ekolojik dönüşüm gerçekleşebilir ne de iklim ve çevre korunması sağlanabilir.

Türkiye'nin İsveç ve Finlandiya'nın NATO üyeliğini veto etme blöfünün arka planında ne vardı? Zirvede ne kazandı Türkiye? Zafer açıklamaları bir propaganda mı yoksa gerçek mi?

Kanımcı Ankara NATO Sözleşmesinin kendisine tanıdığı bazı şartlı rehinleri kullanarak, siyasi avantajlar elde etmek istedi. İsveç ve Finlandiya ile imzalanan Moratoryum, bu iki ülkenin NATO üyesi olmalarıyla uymaları gereken NATO Sözleşmesinden farklı değil. O nedenle de propagandif bir unsurdur. Ancak bu gelişme, Türkiye'deki kimi liberallerin beklediği gibi, NATO'nun Türkiye'nin demokratikleşmesine yönelik adımları destekleyeceği laflarının da içi boş söylemler olduğunu kanıtladı. Tam aksine, Türkiye'deki antidemokratik gelişme, otoriter yönetim biçimi ve savaş politikaları NATO çizgisinin bir gereğidir. Kürdistan Özgürlük Hareketine yönelik savaş aynı zamanda bir NATO savaşıdır ve NATO silahlarıyla yürütülmektedir. ABD ve NATO'nun kimi noktalarda NATO üyesi Türkiye'nin egemen sınıflarının çıkarlarıyla örtüşmeyen hedefleri olsa da, ABD, AB ve NATO açısından Türkiye'nin son derece yaşamsal bir önemi bulunmaktadır. AKP-Saray-Rejiminin NATO Zirvesinde elde ettiği siyasi avantajlar, kesinlikle Türkiye halklarının lehine olmayacaktır. Silahlanma ve askeri-sınai kompleksin büyütülmesi ile bölgedeki komşu ülkelere yönelik saldırgan politikalar NATO tarafından desteklenecek ve nihâyetinde egemen siyasetin – ister AKP isterse de başka burjuva partilerinin öncülüğünde – sürdürülebilmesinin olanakları sağlanacaktır. Türkiye halklar, ezilen ve sömürülenler açısından baktığımızda Madrid'de kaybeden taraf olmuştur.

Cemil Aksu / POLİTİKA HABER

Natoculaştırabildiklerimizden misiniz?

3 Temmuz 2022

Yazının başlığı kimi okur için yabancı veya gülünç gelebilir, ancak emperyalist cephenin son zirvelerinin ardından hayli ciddi ve insanlığın geleceğini tehdit eden bir soru hâline geldiğini vurgulamalıyız. 1989/1990 karşı devriminden sonra burjuva basınında dahi, “artık NATO’ya gerek kalmadı” görüşleri ifade edilirken, bugün savaş aygıtı NATO’nun sadece Kuzey Atlantik İttifakı olarak kalması değil, dünya çapında genişlemesi gerektiği yaygın görüş hâline getirilmeye çalışılıyor. NATO basını kanalıyla ve NATO soluna dönüştürülen reformist akımların desteğiyle neredeyse yaşamın her alanı militarist akıl tarafından esir alınıyor. O açıdan “Natoculaştırabildiklerimizden misiniz” sorusunun, salt ulus devletlere ve egemen sınıflara değil, her insana yönelik bir soru olduğunu söyleyebiliriz.

Madrid’de gerçekleştirilen NATO Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi fiilen yürütülen yeni Soğuk Savaşı artık resmen ilân etmiş oldu. Zirvede kabul edilen yeni stratejik konseptle tüm Avrupa’nın militaristleştirilmesi için atılan adımlar hızlandırıldı. NATO’nun Kuzey Avrupa’ya genişlemesiyle – ki “NATO Ankara’yı demokratik adımlara zorlamalı” türünden liberal söylemlerin de içi boş laf salatası olduğu kanıtlanmış oldu – Rusya’nın kuşatılma stratejisine ivme kazandırıldı. Yeni stratejik konsept Rusya’yı “Euro-Atlantik alanındaki barışın ve istikrarın en önemli ve en doğrudan tehdidi” olarak tanımlayarak Batının Avrupa’daki baş düşmanı olarak ilân etti. NATO’nun Doğu Avrupa’ya konuşlandıracağı askeri birliklerin sayısının 40 binden 300 bine yükseltilmesinin yanı sıra, ABD Polonya’da, Belarus sınırı yakınında, yeni bir askeri ana karargâh kuracağını ve buraya daimî birliklerini yerleştireceğini açıklayarak tehdit düzeyini artırdı. Nitekim ABD Başkanı Biden yaptığı bir konuşmada açık bir biçimde Avrupa’nın “Natolaştırıldığını” söyleyerek, yaptığımız tespitleri de teyit etti.

Böylelikle Avrupa’daki emperyalist devletler ve AB bütünüyle ABD politikalarının ardına dizilmiş oldular. Zirve genişleyen NATO’nun nükleer şemsiyesiyle Avrupa’yı “Rusya’dan korumayı” ve “caydırıcılık politikasına ağırlık verileceğini” kararlaştırarak, “Soğuk Savaş 2.0” koşullarını Avrupa halklarına dikte etmiş oldu. Nihayetinde de Rusya’ya yönelik saldırgan tehdit politikasına hız katan emperyalist cephe, Ukrayna’ya devamlı ağır silahlar, lojistik, mali ve siyasi destek verme kararıyla Rusya’nın yıllar sürecektir çatışmalar batağına saplanarak daha da yıpratılması için adımlar atmış oldu.

Savaş aygıtı NATO üyelerinin kabul ettiği yeni stratejik konsept aynı zamanda Çin Halk Cumhuriyeti’ni de hedef tahtasına yerleştiriyor. Konseptte ÇHC’ni “Kuzey Atlantik İttifakının çıkarlarına, güvenliğine ve değerlerine yönelik en büyük meydan okuma” olarak nitelendirerek, NATO’nun dünya çapında genişlemesinin gerekçesi hazırlanıyor. Zaten zirveye NATO üyesi olmayan Avustralya, Güney Kore, Japonya ve Yeni Zelanda devlet ve hükümet başkanlarının katılması, bir nevi “Pasifik NATO’su” oluşturma planları olarak da okunabilir.

Aslına bakılırsa NATO’nun dünyaya genişlemesi yeni bir düşünce değil. Örneğin dönemin NATO Genel Sekreteri Scheffer 2006 yılında “NATO küresel çapta iş birliği aramalı ve Kuzey Atlantik alanı dışında olan ve NATO sorumluluklarını yerine getirmeyi kabul eden her demokratik ülkeyi üye yapmalıdır” diyordu. Nitekim 2008 yılında gerçekleştirilen Bükreş Zirvesinde Asya, Pasifik ve Latin Amerika’dan dokuz ülke “dünya çapındaki NATO partnerleri” olarak ilân edilmişti.

Tüm bu gelişmeler ABD emperyalizminin dünya hegemonu pozisyonunu koruyabilmek için asıl hedefinin Çin olduğu gerçeğini teyit ediyor. Ancak bu asıl hedeften uzaklaşıldığı görüşünü savunanlar da yok değil. New York Times gazetesinde benzer görüşler ifade edilmiş ve “Küresel NATO” planlarının stratejik aşırı genişlemeye yol açarak, Batıyı güçlendirmekten ziyade zayıflatacağı belirtilmişti. Benzer yaklaşımları Almanya yaygın medyasında da okumak mümkün. O açıdan Biden yönetiminin zamanı geldiğinde Ukrayna’ya “stratejik olarak elde ettiklerinle yetinmelisin” demesinin pek büyük bir sürpriz olmayacağını da söyleyebiliriz.

Savaşın yan etkileri

10 Temmuz 2022

Rusya'ya yönelik yaptırım politikaları, Ukrayna'daki faşist rejimin savaşı devam ettirebilmesi için desteklenmesi ve bunların sonuçları Almanya'da toplumsal resesyon kaygılarını her gün daha da artırıyor. Aynı zamanda bunlar siyaset değişikliği için umut bağlanan SPD ve Yeşillerin gerçek yüzlerinin kendi seçmenleri arasında da görünür olmasını sağlıyor. Dahası farklı sermaye fraksiyonlarından gelen resesyon ve kriz uyarıları çoğalıyor. Örneğin Bavyera İktisat Birliği doğal gaz darboğazının devam etmesi durumunda 2023 yılında Alman ekonomi gücünün yüzde 12,7 azalacağını ve 5,6 milyon işçinin işini kaybetmesinin olanaklı olduğunu tespit eden bir rapor yayımlayarak Scholz hükümetini uyardı.

Aynı şekilde sosyal bilimcilerden de sürekli uyarılar gelmekte. Yapılan son araştırmalara göre hanelerde kullanılan enerji için ödenen fiyatların önümüzdeki yıl benzer yükseklikte kalması sonucunda orta katmanların dahi net gelirlerinin yarısını kira ve enerji masraflarına harcamaları söz konusu olacak. Yapılan uyarılar Scholz hükümetini doğal olarak pozisyon almaya zorluyor. Şansölye vekili ve İktisat Bakanı Habeck satın alma gücünün azaldığını, toplumun yarısının kazandıklarından fazlasını harcamak zorunda kaldıklarını, şirketlerin yatırım yapmama tandansının arttığını ve bankaların kredi vermeme yatkinliğinde olduklarını kabul ediyor, ama faturayı da yoksullara ve emekçilere çıkarıyor. Örneğin sendikaların, kiliselerin ve sosyal yardım kuruluşlarının talep ettiği enerji fiyatlarına üst sınırlama getirilmesini, "insanlar enerjinin ucuz olmasını değersiz olması olarak algılar ve daha fazla enerji harcarlar" gerekçesiyle reddediyor.

Kısa bir süre önce, "gerekirse barış için üşümeği göze alırız" ve "halk kısa süreli duş alarak enerji tasarruf etmeli" tavsiyelerinde bulunan Yeşil bakan, hem "iklim katili" dediği kömür santrallerinin çalıştırılmasına hem diğer "iklim katili" kaya gazının alınmasına hem de enerji tekellerinin devlet bütçesinden büyük meblağlarla sübvansede edilmelerine yeşil ışık yakıyor. Aynı şekilde FDP'li Maliye Bakanı Lindner'in hazırladığı ve işsizlik yardımlarında büyük kesintiler yapılmasını öngören 2023 bütçesini destekliyor. Eğer hâlâ Yeşillerin savaş kışkırtıcısı bir sermaye partisi olduğuna inanmayan kaldıysa, Yeşil bakanların son bir aylık "performansları" onlara yeterince kanıt sunuyordur.

Yeni Soğuk Savaşın tetikleyicilerinden olan Scholz hükümeti savaşın yan etkilerini yönetmekte yetersiz kalıyor, yetersiz kalmayı tercih ediyor. Aslına bakılırsa bu durum sol muhalefete hükümete yüklenmek ve seçmen nezdinde prim yapmak için sayısız fırsat sunuyor. Ancak Sol Partinin yeni seçilen eş başkanları krizlere "parti kurultayımızın net kararıdır: Doğal gaz ithalatı için fiyat sınırlamasını, oligarklara yönelik hedefli yaptırımları, Nord Stream 2'nin çalıştırılmamasını ve enerji dönüşümünün hızlandırılmasını talep ediyoruz" açıklamasıyla yanıt vermekle yetiniyorlar.

İlân edilen "enerji dönüşümünün" bu kış toplumun yarısının karşı karşıya bulunduğu ısınma sorununa çözüm getirmeyeceği, hatta bu sorunları derinleştireceğini öngörmek için uzman olmaya gerek yok. Sayılar çok net: Almanya'da 13,8 milyon insan, yani toplumun yüzde 16,6'sı yoksul. 1,7 milyon insan gıda yardımına muhtaç. Enflasyon oranları orta katmanların dahi dayanma sınırını zorluyor. Kiralar ve yan giderlerdeki artışların kitlesel barınma sorununu derinleştireceği ampirik verilerle kanıtlanmış durumda. Toplu iş sözleşmelerinde elde edilen ücret artışları ve emeklilere verilen kırıntılar, daha ödeme yapılmadan enflasyon oranlarıyla sıfırlanıyor.

Scholz hükümeti ise bu gelişmeye enerji tekellerine sübvansiyonlar, 100 milyar Euro'luk özel savunma fonu, silahlanma için 70 milyar Euro'luk bütçe ve yoksullar ile işsizlere yapılan yardımlarda kesintiler ile yanıt veriyor. Milyonlar yoksullaşırken milyonerler zenginliklerini katlıyor. Durum böyle olduğundan savaşın yan etkileri derinleşerek devam edecek, resesyon ve enerji krizinin faturası yoksullara ve emekçilere çıkarılacak. Alman solu da kendisiyle uğraşacak. Ne hazin bir hikâye, değil mi?

Savaş ilânı

17 Temmuz 2022

Almanya'daki farklı araştırma kurumlarının olası resesyon ve dramatik sosyal sorunlarla ilgili gerçekçi öngörülerini egemen siyaseti, ama bilhassa Alman askeri-sınai kompleksini fena rahatsız etmiş benziyor. Gerçi Scholz hükümeti Almanya kamuoyunu sadece çetin geçmesi kesinleşen sonbahar ve kış aylarına hazırlamakla kalmıyor, aynı zamanda yıllar sürecektir bir dönem için "kemer sıkıma" razı etmek istiyor. Özellikle Yeşil bakanlar ısrarlı bir biçimde "halkın kendi payına düşeni taşıması gerekir" ve "gerekirse barış için üşürüz" demagojisini tekrarlıyorlar – sanki durumdan halk sorumluymuş gibi. Ama bu bile militaristler için yeterli değil.

İnsanlar yaygın medyaya düşen haberleri okuduğunda daha da kaygılanıyorlar: Yerel yönetimler hem kamu binaları ile sosyal konutlardaki kalorifer ısılarını düşürmeye hazırlanıyor hem de yoksul kesimleri "donmaktan korumak" gerekçesiyle az ısıtılan spor ve sergi salonlarına kitlesel olarak yerleştirmeyi planlıyorlar. Süresi geçmiş gıda maddelerini dahi satın alabilmek için oluşturulan bekleme sıraları uzarken, enerji tekellerinin rekabet çıkarlarını korumak için kurulmuş olan Federal Ağ Ajansı, "2023'te ısınma masrafları en az üç katına çıkacak" diyor. "Ne yapabiliriz, kış geliyor" diyerek sırttan Şansölye vekili Habeck sorumluluğu yoksul kesimler ile emekçilerin sırtına yükleyerek, "toplumsal dayanışmanın sınırlarının çok ötesine geçmeliyiz" çağrısını yapıyor.

NATO medyası da pasifizmi "vatan hainliği" işe eşitleyerek militarizm propagandası yapıyor. Dahası egemen siyasete, NATO'ya ve ABD'ne yönelik en ufak eleştiriyi ve enerji krizini atlatmak için diplomatik yollar denenmesini isteyen her görüşü "diktatör Putin'in destekçileri" diye karalıyor. İşte tam da böylesi, toplumda savaş politikalarına tepkinin arttığı bir dönemde, askeri-sınai kompleks yukarıdan sınıf savaşını ilân ediyor.

Alman sermaye fraksiyonlarının baş sözcüsü FAZ gazetesinde yayınlanan bir makalede üst düzey subaylar ile Federal Ordunun üniversitelerinde çalışan öğretim üyeleri, Rusya'ya yönelik yaptırımların genişletilmesini savunarak, diplomatik çözüm yollarının Almanya'nın çıkarlarına ters düştüğünü ileri sürüyorlar. Makalede "Batı şimdi ekonomik ve -Ukrayna'ya masif silah yardımı yapılarak- askeri adımlar atmalıdır. Rusya'nın zayıflığı Batı politikasına, kullanılmaması ağır ihmal anlamına gelecek opsiyonlar sunmaktadır" denilerek, Rusya'nın yıpratılmasına yönelik adımların hızlandırılması isteniyor.

Askeri-sınai kompleks temsilcileri Scholz hükümetine "toplumun siyaseten hem fikir olmasının sağlanması için, tüm etkin toplumsal ve siyasi güçleri tek cephede toplama" önerisini yapıyorlar. Önümüzdeki iki yılın, doğal gaz darboğazı ve enerji krizi nedeniyle "çok çetin geçeceğini" öngören militaristler, Alman ordusunun silahlandırılarak "NATO'nun Doğu cephesinde öncü rol üstlenmesini" istiyorlar. Gerekçe olarak da "Avrupa'nın, Batının Çin'e karşı verdiği küresel güç mücadelesinde ABD'nin Hint-Pasifik bölgesine yoğunlaşabilmesi için, Rusya'ya karşı inandırıcı biçimde caydırıcı politika izlemesi gerektiği" söyleniyor.

Makale tam anlamıyla yukarıdan ilân edilen sınıf savaşı anlamını taşıyor. "Vatan cephesinde" mezarlık sessizliğini ve toplumsal rızayı sağlama görevi ise egemen siyaset ile NATO basınına düşüyor. Gerek siyasetçiler gerekse de burjuva yorumcuları her daim "durumun bu kadar vahim olacağını bilemezdik, o nedenle herkes üstüne düşen sorumluluğu yerine getirmeli" diyerek, krizlerin "Allah vergisi" olduğunu ima ediyorlar.

Halbuki, bırakın barış hareketinin temsilcilerini ve sayıları az olsa da radikal Avrupa solunu, burjuva bilim insanları dahi yıllardır silahlanma ve Rusya ile gerginliği artırma politikalarının acı faturaları olacağını, bu faturanın ise halka çıkartılarak derin sosyal ihtilaflara yol açacağını söyleyerek, egemen siyaseti uyarıyorlardı. Kiliseler ve sendikalar da bu uyarıları tekrarladılar. Ancak bu uyarılar dikkate alınmadı, çünkü yetersizdiler ve yetersiz kalmaya devam edecekler – yukarıdan ilân edilen savaşa aşığıdan sınıf mücadelesi ile yanıt verilmediği müddetçe...

Boyun eğdiremediklerinize dair...

24 Temmuz 2022

Bugün okura bir devrimciden, Almanya’da sürgünde yaşamak zorunda bırakılan ölüm orucu gazisi Ganime Gülmez’den bahsetmek istiyorum. Yanlış anlaşılmasın, “bedeniyle konuşmaktan başka çaresi” olmadığından Wernicke Korsakoff hastalığına yakalanıp, Avrupa’da sürgünde 19 yıl boyunca Alman devletinin kriminalize ettiği Ganime Gülmez’i bir “mağdur” olarak görmüyorum. Tam aksine, tüm kısıtlamalara, hatta tedavi edilme hakkından mahrum bırakılmasına rağmen, yaşama ve direnme ısrarından vazgeçmeden farklı alanlarda mücadele eden bu devrimci kadına büyük saygım var. Avrupa’daki çok sayıdaki siyasi sürgüne örnek olarak aldığım ve tek başına, kimseden yardım istemeden, kendi deyimiyle “onurumla ayakta duruyorum” diyen Ganime Gülmez’den bahsetmek isteşimin nedeni, Alman devletinin gerçek yüzünü ifşa etmek ve bu ülkedeki yerli-göçmen devrimcilerin başına gelebileceklere dikkat çekmektir.

Çünkü Almanya’daki tüm devrimciler her an yurt dışı edilme tehlikesiyle karşı karşıya olan Ganime Gülmez’in başına gelenler ile karşılaşabilir. Çünkü Bismarck’ın 1878’de çıkarttığı “Sosyalistler Yasasına” dayanan, 1919’da Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht’lerin katledilmesinde kullanılan, Alman faşizminde devlet terörüne dönüşen ve savaş sonrasında, 1956’da Almanya Komünist Partisi KPD’nin kapatılıp, binlerce komünistin tutuklanıp, on yıllarca haklarından mahrum edilmesini sağlayan ve en son Ceza Yasasına 129. Madde olarak giren hukuksal araç, kafalarımızın üstünde sallanan ve devrimcileri ehlileşirmeye yarayan keskin bir kılıçtır.

1970’li yıllarda Alman solunun radikalleşmesiyle genişletilen bu madde, 129a maddesiyle devrimciliği “terör” suçu hâline getirdi. 1986’da yenilenen 129a, “iç düşmanlara” yönelik bir “antiterör” maddesi olarak algılandı. Alman devletinin “iç düşman” olarak gördükleri, burjuvazinin kadim sınıf düşmanları devrimciler ve komünistlerden başkaları değildi tabii ki. Nitekim ABD emperyalizminin 2001’de dünya çapında başlattığı “teröre karşı savaşa” Alman devletinin de katılmasıyla 2022’de tam anlamıyla Düşman Ceza Hukukunun yansıması olan 129b maddesi eklenerek, Almanya dışındaki “terör örgütlerini destekleme” suçu icat edildi.

Hâlihazırda 129b maddesi Alman devletine Federal Başsavcılık üzerinden herhangi bir burjuva hukukuyla alakası olmayan geniş yetkiler vermekte. Bireysel suç isnatlarına delil gerekmediği gibi, siyaseten “terör örgütü” olduğu iddia eden yapılara yakın durmak, gerekçe gösterilmeksizin “terör örgütü üyesi olma” suçlamasına maruz bırakılmak, hatta “gelecekte işlenebilecek suçlardan yargılanmak” için yeterli sayılıyor. 129b maddesinin yürürlüğe girmesinden bu yan 150’den fazla dava açıldı ve çok sayıda devrimci uzun yıllar süren hapis cezalarına çarptırıldılar. Federal Hükümetin bir soru önergesine verdiği yanıtı göre Devrimci Karargâh, DHKP-C, PKK ve TKP/ML ile MLKP ve MKP “yabancı terör örgütü” statüsünde görülüyorlar ve bu yapılanmaların programatik görüşlerine yakın görüşler savunmak 129b maddesi gereğince yargılanmanın önünü açıyor.

Her ne kadar 129a ve 129b maddeleri Alman vatandaşlığına geçmiş olanları dahi tehdit etse de, asıl tehdidin Avrupa’daki siyasi sürgünlere yönelik olduğunu vurgulamak gerekiyor. Sürgündeki devrimciler, zaten son derece kısıtlı olan haklarını, 129b gereğince hüküm giymemiş olsalar dahi, her an kaybetme tehdidi ile karşı karşıyalar. Bilhassa sığınma talebi siyasi nedenlerden dolayı kabul edilmeyenlere verilen “ikamete müsamaha kimliği” aynı zamanda yurt dışı edilme kararını kaldırmadığı gibi, sosyal yardım ve sağlık hizmeti alma haklarını da neredeyse sıfırlıyor.

Alman devletinin bu tavrı, kimilerinin düşündüğü gibi sadece Türkiye ile olan ilişkilerine dayanmıyor. Aynı zamanda Alman burjuvazisinin hiç vazgeçmediğı devrimcilere boyun eğdirme isteğinin bir aracı olarak kullanılıyor. Ancak tarih tanığımızdır: devrimciler, bedenleri esir alınsa, hastalıkları tedavi edilmese, baskı ve işkenceden geçirilip katledilme tehlikesiyle karşı karşıya kalsalar da yaşama tutunma ve idealleri uğruna tek başlarına dahi mücadele etme ve direnme ısrarından koparılamaz, yıpratılamazlar. Aynı Ganime Gülmez gibi...

„Halk ayaklanmaları“?!!

31 Temmuz 2022

Scholz hükümetinin politikalarının Almanya’da toplumsal kaosa, hatta kitlesel ayaklanma girişimlerine yol açacağına dair söylemler burjuva medyasında da yer almaya başladı. İşin ilginç halkı Scholz hükümetinin uygulamalarının sonuçları hakkında uyarıların Scholz hükümetinin bizzat üyesi olmaları. Federal İçişleri Bakanı Nancy Faeser, kimseden böylesi bir soru gelmemesine rağmen devletin şiddet aparatının olası toplumsal olaylara karşı hazırlıklı olduğunu açıklarken, savaş yaygaracısı Dışişleri Bakanı Annalena Baerbock durup dururken “halk ayaklanmalarından” bahsetmeye başladı.

Baerbock’un, Nord Stream 1 boru hattının gaz türbini bağlamında yaptığı ilginç açıklaması şöyle: “Kanada kamuoyunda sorulan sorulara anlayış gösteriyoruz, ama onlar da bizim gaz türbinini alamama durumunda doğal gazımızın kalmayacağını ve halk ayaklanmaları ile meşgul olacağımızdan, Ukrayna’ya yardım edemeyeceğimizi anlamaları gerekiyor”. Her ne kadar bir hükümet üyesinin kendi politikalarının sonucu olarak olası halk ayaklanmalarından bahsediyor olmasının sıradan bir habermiş gibi muamele görmesi tuhaf olsa da bu bile tek başına “vatan cephesindeki” mezarlık sessizliği çabalarının başarılı olduğunu gösteriyor.

İç ve dış politikadan sorumlu bakanların bu kadar açıklıkla “ayaklanmadan” bahsetmeleri bilinçli bir tercih. Çünkü siyasi temsilcisi oldukları tekelci burjuvazinin önce Rusya’ya ardından Çin’e karşı saldırgan politikalara devam edebilmek, gerektiğinde de emekçileri muharebe meydanlarına sürmek için toplum çoğunluğunun rızasına ihtiyacı var. Olası protestolar bu hedef için rahatsız edici olsa da baskı mekanizmasını güçlendirmek için kullanılmaya ve protestoları örgütleyen güçleri gereksiz tartışmalarla meşgul etmeye yarayacaklardır. Nihâyetinde toplumun fertlerinin farklı biçimlerde sisteme entegre edilmeleri gerekmektedir.

Diğer yandan, son yılların gelişmelerine ve reformist Alman solunun zayıflığına bakarak, kendiliğinden gelişen olası toplumsal protestoların doğal olarak ideolojik farklılıklar taşıyacağını ve ırkçı-faşist güçlere etkin olma olanaklarını verebileceğini söyleyebiliriz. Çünkü hâlihazırda bireysel çıkarlar temelinde gelişen protesto hareketlerinin taleplerini toplumsal bağlamda bir araya getirebilecek ve bunları sınıf mücadelesi çerçevesinde örebilecek bir toplumsal-siyasi güç yok – veya var olanlar yeterince güçlü değil. Sonuçta gelecek korkusu, hiddet, çaresizlik veya bireysel durumlarının güvencesizliği nedeniyle sokaklara çıkması beklenen insanların talepleri toplumsal sınıf olarak kendi çıkarlarına ters düşen ve sisteme yarayan çözümler olarak şekillenecektir. Bugüne dek olduğu gibi.

Baerbock’un ayaklanmalar hakkındaki sözleri sol-liberaller tarafından “aptalca ve hatalı söylemler” olarak nitelendiriliyor. Ancak bu bir yanılgı, çünkü Scholz hükümetinin bakanlarının yaptıkları açıklamalar, Alman emperyalizminin yayılmacı hedefleri uğruna toplumu yönlendirmek ve şekillendirmek için bilinçli demagojiden ibarettir. Emekçilerin ve yoksul kesimlerin daha da yoksullaşmaya, çoklu krizlerin faturasını ödemeye, hak kaybına karşı yapacakları haklı her protesto eylemini, nasıl barış hareketinin “savaş yerine diplomasi” talebi “Putincilik” diye karalanıyorsa, aynı şekilde daha başlamadan “vatan hainliği” karalaması altına sokabilme çabasıdır.

Egemenler şüphesiz halk ayaklanmalarından korkmaktadırlar. Ancak bunlar, insanların bireysel korkularını ve beklentilerini ciddiye alan, ama aynı anda bunları ortak sınıfsal çıkarlar hâline dönüştürerek toplumsal mücadeleyi ören, sınıf bilincini aşıl原因 bir öncünün örgütleyeceği

ayaklanmalardır. Asıl hazırlıkları böylesi bir ayaklanmayı engellemek, daha tohumu filizlenmeden ayaklar altına almak ve her türlü haklı talebi anında susturabilmek içindir.

Bugün dört haftalık iznimi kullanmak üzere yola çıkıyorum. Tatil için gitmeyi planladığımız yerlerde internete ulaşma olanaklarının zayıflığı ve biraz düşünme ihtiyacım nedeniyle yazılarıma 4 Eylül 2022'e kadar ara vermek zorundayım. Okurun anlayışına sığıyorum. Sağlıcakla kalın.

Alman emperyalizminin öncülük talebi

4 Eylül 2022

Scholz'un Prag'daki Karl Üniversitesi'nde yaptığı konuşma Alman emperyalizminin tüm Avrupa kıtasını tahakkümü altına almayı hedeflediğini bir kez daha gösterdi. İşin tarihsel açıdan ilginç olanı, Alman tekelci burjuvazisinin ne zaman dünyayı yöneten güç olmak için adımlar atmak istese, bunu her defasında Alman sosyal demokrasisine yaptırmıştır. 1914 savaş kredileri kararı alınıp, dünya yangın yerine döndürüldüğünde; Alman işçi sınıfı hareketinin bölünmesinde, Alman faşizmine giden yolların döşenmesinde veya savaş sonrası Alman ordularının ilk kez yurtdışına gönderilmesinde ve Avrupa'nın militarist-yayılmacı rotaya oturtulmasında işbaşında olanlar her defasında SPD yönetimindeki hükümetlerdi. Bunu muhafazakârları temize çıkartmak için değil, en güçlü emperyalist ülkede bile toplumsal rızanın alınmasının ne denli önemli olduğunu ve bu görevi en iyi Alman sosyal demokratların yerine getirdiğini göstermesi nedeniyle vurgulama gereği duyduk.

Scholz Prag'da "Avrupalı ülkelerin, ki Almanya dahil, münferit biçimde küresel düzeyde çıkarlarını kollayabilmek için çok küçük olduklarını" tespit ederek, "değerlerimizi ve çıkarlarımızı dünya siyasetine dayatabilmemiz için daha güçlü, daha bağımsız ve daha jeopolitik bir Avrupa Birliği'ne ihtiyacımız var" dedi. Bunun için AB'nin "olanaklı olduğunca dış güçlerden bağımsız hareket etmesinin" ve "yaşamsal önem taşıyan yüksek teknoloji ürünlerinin üretilmesi, uzaya ulaşabileceğimiz gerekli yolların açılması ve Avrupa'nın egemenliğinin sağlanması için sanayi kapasitelerinin artırılmasının zorunlu olduğunu" vurguladı.

Scholz bu bağlamda AB'nin karar alma mekanizmalarının "sıklaştırılarak kolaylaştırılması" ve "ortak dış politika veya vergi politikaları gibi alanlarda oy birliği yerine basit çoğunluk kararları alınarak gerekli adımların atılmasını" talep ederek, bir dönemin Çekirdek Avrupa düşüncesini yeniden hortlattı. Gürcistan, Moldovya ve Ukrayna dahil olmak üzere AB'nin Doğu Avrupa'ya açılarak 36 üyeye genişlemesini savunan Scholz, Alman emperyalizminin çıkarlarını diğer üye ülkelere daha rahat dayatabileceği "basit çoğunluk" uygulaması için avantajlı duruma gelmeyi planladığını gösterdi. Fransa'nın desteğini alan Almanya'nın "basit çoğunluk" uygulamasına geçilmesini ekonomik gücü ve yaptırım tehditleriyle diğer AB üyesi ülkelere kabul ettirebileceğinden hareket ettiği çok açık görülmektedir.

Scholz'un dikkat çeken bu çıkışları Alman emperyalizminin aynı şekilde "savunma" politikaları alanında da uzun vadede NATO'dan ve dolayısıyla ABD'nden bağımsız olmak istediğine işaret etmektedir. Bilindiği gibi mart ayında AB Dış İşleri ve Savunma Bakanları, Almanya ile Fransa'nın dayatmasıyla AB'nin yeni askeri doktrini olarak tanımlanan "Stratejik Pusula" kararını alarak, en kısa zamanda hareket geçebilecek ve dünyanın her tarafında "etkin operasyon" gerçekleştirme yetisine sahip 5 bin kişilik "Acil Müdahale Birliğinin" oluşturulmasını kabul etmişlerdi. Scholz bu karara dikkat çekerek, "Almanya diğer AB'li partnerleriyle birlikte bu birliğin en geç 2025'te hazır olması ve maddi, teknik ve personel ihtiyaçlarının karşılanması için elinden geleni yapacağını" söyledi. Bunu söylerken de AB ülkelerindeki silah tekellerinin "silahlanma projelerinde daha sıkı iş birliği yapmaları ve AB Savunma Ajansının kararlarını kabul etmeleri" için küçük AB üyesi ülkelere göz dağı vermeyi de ihmal etmedi.

Scholz'un konuşması, AB Komisyon Başkanı von der Leyen'in "Avrupa ABD ve Çin arasında bağımsız dünya gücü olmalıdır" ve Fransa Başkanı Macron'un von der Leyen'i destekleyerek, "bunu

başaramazsak, dünya politikasındaki etkimizi kaybederiz” sözleriyle birlikte ele alınınca, Avrupa’daki Transatlantikçi fraksiyonlara karşı konumlanışa geçilmek istendiği görülebilir. Ancak Avrupalıların bunu başarabilecek güce henüz erişemediklerini de söyleyebiliriz. Özellikle Avrupa toplumlarında yaşam ve çalışma koşullarının kötüleşmesine karşı oluşan tepkilerin sonbahar aylarında büyük protesto hareketlerine dönüşme olasılığı, toplumsal rıza üretimini daha da zorlaştıracak. Her halükârda sonbaharın çok sıcak geçeceği şimdiden belli oldu.

Avrupacıların sancıları

11 Eylül 2022

Rusya'ya yönelik yaptırımlar Alman ekonomisinde, bilhassa orta ve küçük ölçekli sermaye fraksiyonlarında sancılara ve dolayısıyla kıpırdanmalara neden oluyor. Bu sermaye kesimleri arasında Transatlantikçi Yeşil İktisat Bakanı Habeck'e ve Dışişleri Bakanı Baerbock'a yönelik sert eleştirinin dozu her geçen gün artıyor. Alman sanayisinin doğal gaz için ABD'ndeki piyasa fiyatlarının sekiz kat fazlasını ödemek zorunda kalmasının şirket iflaslarına ve işletme kapanmalarına yol açacağını vurgulayan sermaye temsilcileri, Federal Hükümeti uyarıyorlar. Burjuva basınında da benzer uyarılar çoğalmaya başladı.

Scholz'un Prag'da yaptığı ve "Avrupa'nın daha bağımsız olmasını" vurguladığı konuşmasının arka planında bu uyarılar var. Çünkü Almanya'daki 33,3 milyonluk istihdamın yüzde 58'ini sağlayan orta ve küçük ölçekli şirketlerin siyasi ağırlığı küçümsenecek düzeyde değil. Toplam 3,5 milyon işletme ile bu sermaye fraksiyonlarının çıkarları ile Transatlantikçi büyük sermaye gruplarının çıkarları örtüşmüyor. Rusya'ya yönelik yaptırımlar ve Çin politikalarındaki saldırgan trend, Rusya ve Çin'den ziyade Avrupalı sermaye fraksiyonlarına zarar veriyor.

Örneğin Scholz Hükümeti artan enerji ve hammadde fiyatlarını hafifletmek için 10 milyar Euro'luk bir yardım paketi hazırladığında, Rus doğal gaz tekeli Gazprom yaptırımlara rağmen 2022'nin ilk yarısında yaklaşık 42 milyar Euro kâr yaptı. Scholz hükümetinin kararlaştırdığı 65 milyar Euro'luk yeni yardım paketinin ise sorunları hafifleteceği hayli şüpheli. Yaptırımlardan kazanç sağlayanların arasında ABD'li tekellerin olması da dikkat çekiyor. Örneğin enerji tekeli ExxonMobil 2022 ilk yarı yılında 200 milyar dolar ciro ile vergi sonrası toplam 23 milyar dolar kâr not etti.

Pandemi sürecinde de kan kaybeden Avrupalılar, ki iki yıldır devam eden tedbirler birçok perakendeciyi iflasa sürüklemişken, Amazon gibi devler kârlarını katlamıştı, Scholz hükümetinin Transatlantikçi bakanlarına karşı konumlanarak Şansölye üzerindeki baskılarını artırıyolar. Avrupalılara yakın duran ekonomistler raporlarında orta ve küçük ölçekli işletmelerin likidite sorunlarının arttığını belirterek, "politika değişikliğinin gerektiğini" vurguluyorlar. ABD Merkez Bankasının mayısta aldığı faiz artırma kararı doğal olarak bu sermaye gruplarını zora sokuyor.

Toplam borcu yurt içi GSMH'nin yüzde 359'na eşit olan ABD uzun zamandır kapasite fazlası sorunuyla boğuşuyor. Kapasite fazlası ve borçlanma sorunu sadece ABD'ni değil, Avrupa'yı da vuruyor. Şimdiye kadar merkez bankalarının para basması ve faizleri düşük tutmalarıyla borçlanma yükü taşınabiliyordu. Ancak şimdi, ABD'nin faiz artırımıyla birlikte özellikle Avrupa'daki orta ve küçük ölçekli şirketlerin borç yükünü taşımaları son derece zorlaşacak. Likidite sorunu yaşamayan uluslararası tekeller kârlarına kâr katarken, aynı anda artan enerji ve hammadde fiyatlarının da etkisiyle bu sermaye grupları iflasın eşiğine gelmiş olacaklar.

ABD'nin hegemon konumunu koruyabilmek için uzun zamandır Avrupa ve Rusya'nın yaklaşmasını engellemeye çalıştığı biliniyor. Çünkü başta Almanya olmak üzere, Avrupa'nın teknolojik ve ekonomik gücü Rusya'nın devasa büyüklüğü ve doğal zenginlikleriyle birleşirse, ABD'nin karşısına Çin'den daha güçlü bir rakip çıkmış olacak. Bu nedenle Ukrayna ihtilafının ABD'nin eline müthiş bir fırsat sunduğunu, ama ihtilafın barışçıl diplomatik çözümünün Avrupa'nın çıkarına olduğunu bu sermaye fraksiyonları da görüyorlar. Bu çevrelerden gelen açıklamalarda "ateşkesin ve

barış planının hazırlanması ile Rus doğal gaz hatlarının açılmasının en mantıklı politika olduğu” ifade edilir oldu.

Netice itibariyle Avrupa’da, bilhassa Almanya’da sonbaharın hayli sıcak geçeceğini, gerek sermayenin sınıf-ıçi çatışmalarına, gerekse de yaşam ve çalışma koşulları kötüleşecek olan halk kitlelerinin hiddetine bakarak, rahatlıkla öngörebiliriz. Asıl önemli olan ise, gerçekleşeceği beklenen toplumsal protesto hareketlerinin kimin öncülüğünde ve kimin çıkarına örgütleneceğidir. Bu sorunun yanıtını da yakında alacağız elbette.

Hevesler ve gerçekler

18 Eylül 2022

Son haftalarda peş peşe kamuoyu önünde açıklamalar yapan Scholz hükümetinin temsilcileri konuşmalarında Alman emperyalizminin meşum heveslerini gizlemeye gerek duymuyorlar. Şansölye Scholz'un Prag'da Almanya'nın öncülük talebini ifade etmesinin ardından bu hafta başında Berlin'de SPD'li Savunma Bakanı Lambrecht Almanya'yı "öncü askeri güç" olarak ilân etti. Hafta ortasında ise Brüksel'de AB-Komisyon Başkanı von der Leyen "Avrupa dış politika ajandasını gözden geçirmeli" ve "demokrasilerin otokratlara karşı küresel blokunu örgütlemeliyiz" diyerek Scholz ve Lambrecht'e destek çıktı.

Lambrecht, Koalisyon Sözleşmesinde yer alan "Ulusal Güvenlik Stratejisinin" kabul edildikten sonra Almanya'nın "dünya politikasındaki öncü pozisyonunu güvence altına alacağını" vurgulayarak, "Almanya'nın büyüklüğü, coğrafi konumu, ekonomik gücü, kısacası ağırlığı, bizi istesek de istemesek de öncü güç yapmaktadır" dedi. Peşinden de "Almanya aynı zamanda askeri açıdan da öncü güç olduğundan, ordumuz siyasi düşünce ve eylemlerimizde daha önemli rol oynayacaktır" diyerek, geçim sıkıntısı çeken topluma silahlanma bütçesinin giderek daha artacağı işaretini verdi.

AB'nin Mart'ta Madrid'de kararlaştırdığı askeri doktrin "Stratejik Pusulanın" Almanya'nın etkisiyle hazırlandığını hatırlatan Lambrecht, "Stratejik ağırlığını zorunlu olarak Pasifik Bölgesine kaydıran ABD'nin Avrupa'daki yükünü biz üstlenmeye hazırız" dedi ve bu nedenle Avrupa'nın "askeri açıdan daha güçlü hâle getirilmesi gerektiğini" savundu.

Scholz, Lambrecht ve von der Leyen'in bu çıkışları, Baerbock'un "Rusya'yı dize getireceğiz" hevesi ve ilân edilen iktisat savaşı hükümete yakın "bilim" insanları ve burjuva medyasınca destekleniyor. Örneğin Doğu Avrupa Araştırmaları Enstitüsü'nde yayınlanan bir makalede, "Bu tedbirler bize pahalıya mal olacak. O nedenle Ulusal Güvenlik Stratejisinin bir hedefi de toplumun bu masrafları üstlenmesi için ikna edilmesi olmalıdır" denilirken, basında "hükümet bunun için toplumla diyalog geliştirmelidir" önerileri yer alıyordu. Nitekim Lambrecht öneriyi uygun olarak her yıl bir "Ulusal Güvenlik Günü" kutlanacağı (!) müjdesini verdi.

Ancak hükümetin ve sermaye kesimlerinin masif silahlanma, dünya politikasında öncü rol üstlenme ve tüm bunlara toplumsal rıza üretebilme hevesleri gerçek resim ile pek uyuşmuyor. Avrupa Dış İlişkiler Konseyi ECFR uzmanı Jana Puglierin AB ve Almanya'nın askeri operasyonlarını değerlendirdiği yazısında şöyle diyor: "Afganistan fiyaskoyla sonuçlandı. Birliklerimizin kaotik geri çekilmesi, Avrupalıların ABD'ne olan askeri bağımlılığını bir kez daha gösterdi. (...) AB'nin Mali ve Sahel'deki istikrar uğraşları sonuç vermedi. Suriye ve Libya'da ikinci on yıla giren ihtilaflarda AB'nin hiçbir etkisi olmadı. Avrupalıların beklentileri ve dünya çapındaki etkileri arasındaki uçurum giderek daha da derinleşti." Gerçeği kendileri bizden iyi anlatıyor açıkçası.

Aynı şekilde ABD ve AB'nin hem BRICS'e hem de Shanghai İş Birliği Örgütü SCO'na yönelik zayıflatma çabaları da başarısız kalıyor. Bir tarafta "BRICS-Plus" formatında yapılan görüşmelere giderek daha fazla ülke katılırken, diğer tarafta da İran'ın üyeliğini görüşen SCO, hâlihazırda Azerbaycan, Ermenistan, Kamboçya, Nepal, Sri Lanka ve Türkiye'ye tanınan "Diyalog Partneri" statüsünü Katar, Mısır ve Suudi Arabistan'a da tanımayı tartışıyor. BRICS ve SCO, her ne kadar

katılımcı ülkeleri “sorunlu ülkeler” olarak tanımlasak bile, Batılı emperyalist güçler karşısında çok kutuplu iş birliği merkezleri oluşturarak, Batının küresel hakimiyetini zayıflatıyorlar.

Berlin’deki tartışmalara bakarak Alman emperyalizminin bu gelişmenin çok iyi farkında olduğunu görebiliyoruz. Alman emperyalizmi buna rağmen, emperyalist-kapitalist dünya düzeninin yasallıkları gereği, dünyayı yangın yerine çevirebilecek heveslerin peşinde koşuyor, bu uğurda “vatan cephesinde” toplumsal rıza üretmeye çalışıyor. Ancak artan enflasyon oranları ve katlanan enerji fiyatları nedeniyle, en azında toplumsal rıza açısından başarılı olabilecek mi, işte o hayli şüpheli görünüyor.

»Avrupa Siyasi Birliği« ya da işbirlikçiliğin fiyatı

25 Eylül 2022

Fransa Başkanı Macron'un, Alman Şansölyesi Scholz ile eşgüdümlü biçimde AB'nin militarist ve yayılmacı dönüşümünü tamamlamak amacıyla önerdiği yeni bir format, AB Konsey Başkanı Michel ve AB Bakanlar Konseyi Başkanı Fiala'nın ortak davetiyle 6 Ekim 2022'de Prag'da oluşturulacak. "Avrupa'da güvenlik, istikrar ve refah" başlığı altında düzenlenecek olan enformel AB-Zirvesine 27 AB üyesi ülkenin haricinde 17 ülke daha katılacak. Gerçi yapılan açıklamada "17 Avrupa ülkesinden" bahsediliyor ama Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan'ın nasıl "Avrupa ülkeleri" sayılmaları bir muamma. AB Komisyon Başkan Yardımcısı Schinas da yeni formatı "AB üyesi devletlerin ve partner ülkelerin temel ilke ve değerlerimizi tekrar kararlı bir şekilde kabul etmeleri için bir fırsat" olarak değerlendiriyor.

Aslına bakılırsa aralarında Britanya, çeşitli Balkan ülkeleri, Kafkasya ülkeleri, Moldova ve Türkiye'nin de bulunduğu bu yeni görüşme formatını, emperyalist cephede Almanya ve Fransa'nın başını çektiği bir ehlileştirme ve düzenleme operasyonu olarak okumak gerekiyor. Zaten Schinas'ın açıklamasına baktığımızda nasıl aba altında sopa da gösterildiğini görebiliriz: "AB'nin temel ilke ve değerlerine saygı göstermeyen ülkeler, AB iç piyasası, Gümrük Birliği ve AB'nin diğer avantajlarından faydalanamayacaklardır".

Yılda bir ya da iki kez düzenleneceği belirtilen enformel AB-Zirvesinde görüşülecek konuların "barış ve güvenlik, enerji ve iklim, iktisadi durum ve göç" olacağı belirtiliyor. Bu konuların AB'nin askeri doktrini sayılan "Stratejik Pusulada" militarist-yayılmacı siyasetin gerekçesi olarak yer aldıkları düşünülürse, enformel zirvenin AB'nin merkezi güçleri Alman ve Fransız emperyalizmlerinin stratejik çıkarları tarafından biçimlendirileceğini öngörebiliriz.

Anımsanacağı gibi Scholz, Lambrecht ve AB Komisyon Başkanı von der Leyen'in yaptıkları konuşmalarla AB'ni nasıl bir saldırgan rotaya oturtmak istediklerine değinmiştik. Macron'un önerisiyle oluşturulacak olan bu yeni formatı da aynı çizgide görmek gerekiyor. Yalnız bu sefer salt AB üyesi devletlerin değil, aynı zamanda işbirlikçi rejimlerin de aynı rotaya çekilmek istendikleri bir girişim söz konusu. Nihâyetinde AB üyeleri ve "partner ülkeler" Alman-Fransız ortaklığının öncülüğünde hizaya getirilmeye çalışılacak.

Ancak bu planların pek kolay gerçekleştirilemeyeceği de ortada. Bir kere, örtüşen kimi çıkarların yanı sıra, Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan gibi aralarında uzlaşmaz çelişkiler bulunan "partner ülkelerin" aynı çizgide tutulmaları zor görünüyor. Kaldı ki Macaristan gibi, mali yaptırımlarla yola getirilmeye çalışılan ve Polonya gibi ABD'nin Truva Atı olan AB üyesi devletleri bile doğru dürüst kontrol altında tutmakta zorlanan Almanya ve Fransa bu uzlaşmaz çelişkilerle nasıl başa çıkabilecekler?

Diğer tarafta "partner ülkeleri" Avrupa'nın o çok övülen "temel ilke ve değerleriyle" değerlendirdiğimizde, bunların birer otokratik ve baskıcı rejimler olduklarını görmekte zorlanmayız. Yani "temel ilke ve değerlerden" kastedilenin insan hakları, hukuk devleti, kuvvetler ayrılığı ve "demokrasi" olmadığı, aksine neoliberal politikalar ile militarist yayılmacılık olduğu gerçeğinin üstü, tüm propaganda çabalarına rağmen, örtülemeyecek derecede açık. Ki bu da AB üyesi devletlerdeki toplumsal rıza üretimini zorlaştıracak bir diğer faktör. Sadece bu gerçekler dahi "Avrupa Siyasi Birliğinin" oluşturulmasının zor olduğunu gösteriyor.

Ama kanımızca zaten asıl amaç da bu değil. Asıl amaç 44 devlet ve hükümet başkanın katılacağı bu “yüksek sohbet toplantısı” ile Alman ve Fransız emperyalizmlerinin çıkarlarını koruyabilmek, AB yesi devletler ile “partner ülkeleri” artlarına dizebilmek ve siyasi-askeri iş birliğini sağlayabilmek için hangi tavizleri verebileceklerini tespit etmektir. Dünya halklarına, ezilen ve sömürülen sınıflara tek bir olumlu sonuç getirmeyecek olan bu enformel AB-Zirvesi sonuç itibariyle işbirlikçiliğin fiyatının pazarlandığı bir alandan başka bir şey olmayacak. Bu pazarlıktan bizlerin payına düşen de kan ve gözyaşı, yoksulluk ve katmerlenmiş sömürü olacak.

Dezenformasyon ve tek seslilik

2 Ekim 2022

Geçenlerde Scholz hükümetinin memurlarından birisinin muhbirliği sonucu basına sızan bir resmi belge Alman devletinin ne denli yoğun bir bilgi çarpıtma ve propaganda çalışması başlattığını ortaya çıkardı. 27 Haziran 2022 tarihli belge, Federal İçişleri Bakanlığı'nın öncülüğünde farklı bakanlıkların, gizli servislerin, devlet kurumlarının, dijital ve yaygın medya ile okulların "Rusya-Ukrayna konusunda tek sesliliklerinin nasıl sağlanacağını" ayrıntılarıyla tanımlıyor. Hoş, kapitalist devletin işleyiş biçimini iyi bilenler açısından bu bilgi yeni değil, ancak bunun böyle açık ve alenen, hem de özel bir görev gücü oluşturarak yapılması ilginç.

Belgede, "sivil toplumun sözcülerine dağıtılması" istenilen görevler, aynı zamanda federal ve eyalet milletvekillerinin de "etki altına alınmasını" öngörüyor. Belgenin "Dayanıklılık Planı" olarak adlandırılan bölümünün beşinci noktası, yaygın medyada tanınmış gazetecilerin hükümetin politikalarını destekleyen makaleler yayınlamalarının "sağlanması" ve "devlet müsteşarları düzeyinde" Twitter, Meta, Google ve Telegram gibi platformların yetkilileriyle "yoğunlaştırılmış görüşmeler yapılması" öngörülüyor. Yaygın medyada, "özellikle kamu televizyonlarında Rusya'nın resmi açıklamalarının dezenformasyon olarak başarılı biçimde yerleştirilmesi" örnek gösterilerek, dijital medyada da "benzer yerleştirmeler için yetkililerin ikna edilmesi" isteniliyor.

"Dayanıklılık Planında" devamla ilkokullar dahil olmak üzere, her düzeydeki eğitim ve öğrenim kurumları ile Halk Yüksek Okulları gibi "gönüllü eğitim kuruluşlarının" ilgili bakanlıklar aracılığıyla "Rusya'nın propagandalarına karşı hassaslaştırılmaları" talep ediliyor. Almanya'daki ilkokullarda Rus kökenli öğrencilere uygulanan "Putin'e karşı mısın, değil misin?" baskılarının böylelikle devlet destekli olduğu teyit edilmiş oldu.

"Planda" Dışişleri Bakanlığı'na da önemli görevler düşüyor. Belgede Dışişlerinin "Rusya'ya karşı geliştirilen iletişim konseptinde, Rus anlatısının boşa çıkartılması için dayanıklılık projelerini teşvik edeceği" belirtilirken, Dışişleri Bakanlığı belgeye "bunun için ABD'li International Partnership to Counter State-Sponsored Disinformation (IPCSD) ve Counter Foreign Interference Group (CFI) ile yoğun çalışma içindeyiz" notunu düşmüş. Dışişleri, Alman devletinin resmi ajansı olan Deutsche Welle'nin de "Rusya'nın dezenformasyonuna karşı haber akışı sağlamasını desteklediğini" belirtiyor.

Aynı şekilde Federal Basın Dairesi ile Dışişleri Bakanlığı'nın iş birliğinde "bakanlıklar üstü memur eğitim kursları" verilmeye başlanmış. İfşa edici olan ise bu "eğitim kurslarının" devlet tarafından değil, özel olarak görevlendirilmiş "Institute for Strategic Dialogue" (ISD) ve "Business Council for Democracy" gibi Transatlantikçi lobi kuruluşları tarafından verilmesi. Bu lobi kuruluşlarının silah tekellerinin desteklenmesi için bugüne dek sayısız yalan haber ve karalama kampanyası yaptıkları defalarca kanıtlanmış durumda. Ki, "Business Council for Democracy" Almanya'nın en büyük medya kuruluşu Axel Springer SE'nin vakfidir.

Belgede Claudia Roth'un başında bulunduğu ve yılda 2 milyar Euro'luk bütçesi olan "Federal Kültür ve Medya Sorumlusu Ofisinin" de "Riga'da bir Rus yurtdışı redaksiyonunun oluşturulması" çalışmalarına başlaması övülerek, "Medya Sorumlusunun AB Medya Bakanları Konseyinde proaktif rol üstlenmesi" ve "yapay zekâ projeleri ile 6-14 yaşları arasındaki çocuklara yönelik medya çalışmalarını

teşvik etmesi” talep edilmekte. Nihayetinde “dijital adli bilim ile Rus manipülasyonlarına karşı çıkılması” isteniyor.

Alman emperyalizmi “vatan cephesinde mezarlık sessizliğinin” sağlanması konusunda her zaman usta olduğunu kanıtlamıştır. Şimdi ise, sessizliği değil tek sesliliği sağlamak istemektedir. Barışçıl ve diplomatik çözüm yolları talep etmenin “vatan hainliği” olarak karalanacağı günler pek uzak değil gibi. Reformist solun sokaklara çıkmayı reddedip, protesto hareketlerini ırkçı-faşist grupların kullanmasına olanak sağladığı bugünlerde sağlanacak tek seslilik savaş çığırkanlığından başka bir şey olmayacak.

Kof sembol siyaseti

9 Ekim 2022

İki hafta önceki köşe yazımızda bahsettiğimiz “yüksek sohbet toplantısı” geçen perşembe günü Prag’da gerçekleştirildi. “Avrupa Siyasi Birliği” (European Political Community – EPC) başlığı altında bir araya gelen 44 devlet ve hükümet başkanı burjuva basımına bolca “sohbet fotoğrafı” sundu, ama toplantının kof sembol siyasetinin, yani içi boş ve çelişkilerin üstünü örtmekten başka bir işe yaramayan söylemlerin ötesinde bir sonucu olmadı. Buna rağmen yaygın Avrupa medyası “XXL-Avrupa Zirvesi: Birlikte Putin’e karşı” yalanını manşetlerine taşıdı. Halbuki sadece Macaristan, Sırbistan ve Türkiye’nin Rusya ile olan ilişkileri bu manşetleri daha yayınlanmadan yalanlamaktaydı.

Yaygın Avrupa medyasında yer alan haberlerin içi öylesine boş ki, redaksiyon yönetimleri konuyla ilgili haberleri önemli göstermek için internet sayfalarında büyük punto kullanma zorunluluğunu hissetmişler. Yorumlarında ise “toplantı boşuna değildi, en azından liderler bir araya geldiler” tespitiyle, sonuç bildirgesi dahi yayınlayamayan enformel AB-Zirvesinin “dostlar alışverişte görsün”den öteye gitmediği de itiraf edilmiş oldu. Görüldüğü kadarıyla Almanya ve Fransa AB üyesi olmayan “partner ülkelerin” talep ettikleri işbirlikçilik fiyatına tatmin edici yanıt verememişler.

Sonuç itibarıyla, bir dahaki toplantısı Britanya ve İspanya’nın davetiyle Moldova’da gerçekleştirilecek olan “XXL-Avrupa Zirvesini” bilinen tabirle “dağ fare doğurdu” diye nitelendirebiliriz. Ancak fiyat pazarlıklarının daha devam edeceklerini de şimdiden öngörmek olanaklı. Nihâyetinde AB bol keseden dağıttığı “üyelik vaatlerini”, hiçbiri kısa sürede olanaklı olmamasına rağmen, gündemde tutmak zorunda – en başta Ukrayna’ya alelacele verilen AB üyelik sözünü...

Gerek Almanya gerekse de Fransa Ukrayna’nın öngörülebilir bir süre içerisinde AB’ne üye kabul edilemeyeceğini çok iyi bilmekteler. Ukrayna’nın üye yapılmasından sonra çok uzun bir süre boyunca AB bütçesini sarsacağı gerçeğinin yanı sıra, AB sözleşmelerinin zorunlu kıldığı oy birliği kararının alınması hâlihazırda olanaksız görünüyor. Tüm bu olanaksızlıkların, Rusya’yı zayıflatmak için cepheye sürülen Ukrayna tarafından hoş karşılanmadığı da ayrı bir gerçek. O nedenle verilen sözlerin tutulacağı görüntüsünü veren bir çıkış gerekmektedir.

“Yüksek sohbet toplantısı” hem başta Ukrayna olmak üzere, Moldova ve Gürcistan’ın AB üyesi olmadan AB’ne siyasi entegrasyonlarının sağlandığı görüntüsünü vermek, hem de Brexit sonrası Britanya ile yeniden eşgüdümlü hareket etmenin olanağını sağlamak için bir vesile oldu. Zaten Ukrayna’nın desteklenmesi önemli bir birleştiriciydi. Zirve tabii aynı şekilde yaygın medyada “tüm Avrupa Putin’e karşı” fotoğrafını vermek için de gerekliydi.

Hoş bu çabalar kendi kendine yalan söylemeye benziyor. Çünkü, başta kendileri ve medyaları olmak üzere, Avrupa kamuoyu böylesi kof sembol siyasetinin herhangi bir sonuç getirmeyeceğini çok iyi biliyorlar. Nitekim ertesi gün sadece AB üyelerinin katıldığı olağan AB Zirvesinde AB içindeki çözülmemiş çelişkiler de gün yüzüne çıktı. Küçük AB üyesi ülkeler özellikle Almanya’nın enerji krizine karşı tedbir olarak karar altına aldığı 200 milyar Euro’luk yardım paketini eleştirdiler. Yardım paketi sayesinde Alman tekellerinin Avrupa iç piyasasındaki dominant konumlarını güçlendirecekleri bu küçük AB üyesi ülkelerce biliniyor ve bu nedenle Almanya’ya karşı çıkıyorlar.

2023 yılında dünya çapında resesyon baş göstereceğini ve ülke içerisindeki enflasyon oranlarının en az yüzde 10 artacağını öngören Scholz hükümeti Alman tekellerinin çıkarlarını korumak için her

türlü önlemi almaya kararlı. Ancak Almanya her ne kadar Fransa ve Hollanda'nın açık desteklerine sahip olsa da diğer AB üyesi ülkelere istediği gibi sözünü geçiremiyor. Kendi öncülüğündeki "Birlik" içinde uyum sağlayamayan Alman emperyalizminin işbirlikçi ülkelere istediklerini dikte edebilmesi de kolay olmayacak. Ama burjuva basınının manşetlere taşıdığı gibi: onları "en azından bir araya getirebildi". Yeterli olacak mı, işte o ayrı bir soru.

Açık bloklaşma

16 Ekim 2022

Alman sosyal demokrasisinin Marksist entelektüellerinden ve “Marburg Okulu” öncülerinden Wolfgang Abendroth Almanya’daki burjuva parlamentarizmini “örtülü blok sistemi” olarak nitelendirmekteydi. Abendroth özellikle SPD’nin Marksist ilkelerinden vazgeçerek sendikal hareketle birlikte sisteme entegre edilmesiyle “özünde partiler arasında yaşamsal önemdeki sorunlara değil, sadece yönetici kadroların kim olacağına dair siyasi mücadele yürütülen örtülü bir blok sistemi oluştuğunu” tespit ediyordu. Abendroth’un bu analizinin genel hatlarıyla hâlâ geçerli olduğu söylenebilir.

Geçen hafta Aşağı Saksonya’da gerçekleştirilen Eyalet Parlamentosu Seçimleri bunu doğrulamakla birlikte yeni bir gerçeği, artık örtülü olmayan bir toplumsal bloklaşmanın oluştuğunu gün yüzüne çıkardı: Seçmenlerin yüzde 40’ı oy kullanmazken, ırkçı-faşist AfD partisi oylarını ikiye katlayarak yaklaşık yüzde 11 ile Eyalet Parlamentosuna girdi. Seçim sonuçları Almanya’da uzun zamandır gözlemlenen bir trendi, toplum yarısının siyasi arenadan uzaklaştığını ve bununla bağlantılı olarak ırkçı-faşist temsiliyetin güçlendiğini kanıtlamış oldu.

Sayıların tek başına göstermediği asıl toplumsal gerçek ise, seçime katılım oranlarının özellikle yoksulların yaşadıkları seçim bölgelerinde yüzde 20’lere kadar düşmüş olmasıdır. Ekonomik, siyasi, toplumsal ve kültürel alanlardan giderek daha çok dışlanan veya daha doğru bir deyimle “bu alanların dışında tutulan” yoksul kesimler ve Almanya işçi sınıfının güvencesizleri artık oy da kullanmıyorlar. Son on yılda her düzeyde yapılan seçimlerin sonuçları bu gelişmenin, yani toplumun sayısı giderek artan bir kesiminin siyasi sisteme ve yerleşik partilerin iç içe geçmiş kriz konstellasyonlarıyla başa çıkabilme yetilerine duyduğu güvensizliğin kalıcılığına işaret ediyor.

İrkçı-faşist AfD partisinin oy oranlarını artırması da bu gelişmeyle doğrudan bağlantılıdır. Yoksullar ve çalışan sınıflardan seçime katılanların sermayenin yedeği olan bu partiye oy vermeleri, her ne kadar kendi çıkarları açısından irrasyonel bir karar olsa da olağan bir sonuç olarak nitelendirilebilir. Çünkü sosyal sorunlar, hayat pahalılığı, artan enerji fiyatları, gelecek güvensizliği ve savaş politikaları arasındaki bağlantı seçim kampanyasında bir tek ırkçı-faşist AfD tarafından dile getirilerek, ırkçı ve milliyetçi çözüm önerilerine oy toplayabildi.

Nihâyetinde emperyalist ülkelerde de “en alttakilerin” oylarının sınıf çelişkileri tarafından faşizan çözüm sunan siyasi formasyonlara kanalize edilmesinin temel nedeni bunu engelleyecek bir sol alternatifin olmamasıdır. Parlamenter kretenizm batağından kurtulamayan reformist Sol Parti, artık toplumun büyük bir çoğunluğu tarafından burjuva partileriyle aynı cephede görülüyor. Alman emperyalizmine ve Alman devletinin Rusya’ya karşı yürüttüğü açık iktisat savaşına tek bir itiraz göstermeyen, aksine iktisat savaşı yürütüldüğünü ifade eden üyelerini karalayan Sol Parti aparatı devlet politikalarına eklenilerek oy kaybediyor. Medyada sadece parti içi çekişme haberleriyle yer alan Sol Parti ve Alman sendikal hareketi, verili koşullara karşı belirgin bir toplumsal protesto yatınlığı görülmesine rağmen, bu protestoları örgütlemekten kaçınarak meydanı ırkçı-faşist hareketlere bırakıyorlar. Toplumsal etkisi zayıf olan radikal sol ise bu gidişatı tek başına tersine döndürebilecek güce henüz sahip değil ne yazık ki.

Abendroth'un analizine dönecek olursak: Varlığını tespit ettiği "örtülü blok sistemi" hâlihazırda Almanya'nın reformist toplumsal ve siyasal solunu da içine alarak sermaye lehine olan kooptasyonu tamamlamış durumda. Burjuva partileri ve Sol Parti tarafından oluşan bu blok, Alman seçmeninin yarısının desteğine sahip. Diğer yarısını ise seçime katılmayanlar ve ırkçı-faşist AfD seçmenleri oluşturuyor. İşte açık bloklaşma olarak nitelendirdiğimiz toplumsal gerçek budur.

Marksistler kapitalizmde seçimlerin verili koşullarda bir değişime yol açmayacaklarını bilirler. Buna rağmen seçimler toplumsal kutuplaşma ve bölünmelerin nasıl geliştiğini gösteren olgudurlar. Özellikle bir sol alternatifin sunulmadığı durumda...

Savaş komuta merkezi

ABD emperyalizminin Almanya'yı Rusya'ya karşı savaş merkezi hâline getirme planları üzerine

Ekim 2022

ABD emperyalizminin stratejik rakipler olarak gördüğü Rusya Federasyonu ve Çin Halk Cumhuriyeti'ne yönelik politikalarında Almanya ve Avrupa Birliği üzerinden saldırganlığına ivme kazandırmaya çalıştığı biliniyor. Ha keza, Avrupalı müttefiklerini de kontrolü altında tutmaya çalışması. Hint-Pasifik Bölgesinde asıl rakibi ÇHC'ne karşı askeri yığılma ve kuşatmasını gerçekleştirmek için Avrupalı emperyalist güçler arasında gönüllü destekçiler bulan ABD, Rusya Federasyonu'nun kuşatılma ve zayıflatılma görevini Avrupalı müttefiklerine bırakmaya kararlı. Ancak özellikle Almanya'daki Avrupalı ve Transatlantikçi sermaye fraksiyonları arasında güncel enerji krizi ve bununla bağlantılı olarak baş gösteren ekonomik ve toplumsal sıkıntılar nedeniyle gün yüzüne çıkan çelişkiler bu görevin üstlenilmesini ve yerine getirilmesini zora sokuyor.

Görüldüğü kadarıyla ABD, sermaye fraksiyonları arasında denge sağlamaya çalışan Alman Şansölyesi Olaf Scholz'un Ukrayna'daki işbirlikçi rejimi destekleme konusunda frene basması üzerine, ikili bir strateji geliştirmiş durumda. Bu stratejilerin ilki Almanya'daki askeri üslerini kullanarak Almanya'yı Rusya'ya karşı geliştirilen topyekûn savaşın komuta merkezi hâline getirmek ve Scholz hükümetini savaş politikalarına zorlamak iken, ikincisi de farklı kuruluşlar, enstitüler, Transatlantikçi partiler ve yaygın burjuva medyası yardımıyla Almanya'da Rusya'ya karşı savaşa toplumsal rıza üretme çabasıdır.

Hibrid ve asimetrik savaş taktikleri

ABD'nin "oldu-bittiye" getirerek Almanya'yı savaş komuta merkezi hâline getirme çalışmasına en güzel örnek, hâlihazırda Wiesbaden yakınlarındaki Erbenheim ABD üssünde oluşturduğu komuta yapılanmasıdır. Pentagon, Ukrayna savaşının uzun bir süre daha devam edeceğini (belki de devam ettirileceğini demek daha doğru olacak) öngörerek, Kiew'deki işbirlikçi rejime yönelik desteğin tek merkezden yönetilmesi için Wiesbaden-Erbenheim'da ABD ordusunun "Avrupa Komutanlığı – EUCOM" başında bulunan General Christopher G. Cavoli sorumluluğunda "Ukrayna Destek Ana Karargâhının" kurulmasına karar verdi.

Bu ana karargâhta sadece Ukrayna'ya ağır silahlar ve askeri teçhizatın gönderilmesi organize edilmeyecek. Aynı zamanda Ukrayna ordusuna destek için kurulmuş olan International Donor Coordination Center" içinde temsil edilen 24 ülkenin ordu temsilcileri ile toplam 40 ülkenin ordu temsilcileri tarafından oluşturulmuş olan "Ukraine Defence Contact Group" ile birleştirilerek, hibrid ve asimetrik savaş taktikleri geliştirilecek.

Alman ordu yönetiminin de dâhil olduğu bir süreçte geliştirilen ve 2008 Kafkasya Savaşı esnasındaki deneyimlerden hareketle şekillendirilen "Resistance Operating Concept – ROC" (Direniş Operasyon Konsepti) bu hibrid ve asimetrik taktiklerin temelini oluşturmaktadır. Aslında bu yeni bir konsept değil. ABD ordusunun "Specials Operations Command Europe – SOCEUR"(Avrupa Özel Operasyonlar Kumandanlığı) yapılanması 2013 yılında böylesi bir konseptin geliştirilmesi için görevlendirilmişti. Bunu, 2020 yılında ABD Albayı Otto C. Fiala tarafından bir askeri dergide yayımlanan makalesinden biliyoruz.

"Direniş Operasyon Konseptinin" ana çizgisi, konvansiyonel açıdan üstün olan bir rakip ülkeye açık muharebe alanlarında karşı savunma geliştirmek yerine, hibrid ve asimetrik araçlarla ve terör

eylemleriyle bu rakibi zayıflatmak olarak tanımlanmaktadır. Konsept böylesi taktiklerin özellikle işgal altındaki bölgelerde sadece askeri birlikler tarafından değil, aynı zamanda sivil halkın da katıldığı “direniş metotlarının” uygulanmasıyla gerçekleştirileceğini öngörmekte. Bununla birlikte konseptte açık bir şekilde “Gladio” tipi yapılanmalara yeniden başvurulması önerilmekte.

“Direniş Operasyon Konseptinde” tanımlanan hibrid ve asimetrik taktiklerinin pratikte nasıl uygulandıkları güncel olarak Ukrayna’da görülmektedir. Faşist çetelerin ordu birliklerine entegre edilmesinden, sivillere dağıtılan ve Rus ordusunun mensuplarına karşı kullanılan Molotof-Kokteyllerinden, kara ve hava savunma roketlerine ve sabotaj eylemlerine dek sayısız “metot” sahiden de Rus ordu birliklerine büyük zararlar vermektedir. 2022 Ağustos ayında Alman burjuva basınında yer alan bir haberde, ABD’li Albay Kevin D. Stringer’in Kırım’daki Rus askeri havaalanlarında meydana gelen ve savaş uçaklarını darbeleyen patlamaların “geliştirdiğimiz konseptin imzasını taşıyorlar” sözleri büyük puntolarla verilmişti. Aynı şekilde Kırım Köprüsü üzerinde kısa bir süre önce gerçekleştirilen bomba eyleminin bu konseptin sonucu olduğu iddiaları, resmi olmasa da dijital medyada ileri sürülmektedir.

Nükleer savaş tatbikatlarıyla “tutuklama”

Oluşturulan komuta yapılanmasının yanı sıra her yıl Ekim ayında gerçekleştirilen bir NATO nükleer savaş tatbikatının da ABD’nin Avrupalı müttefiklerine dayattığı militarist baskının bir parçası olduğu görülmektedir. Bu yıl Belçika’nın ev sahipliğini yaptığı ve B-52 bombardıman uçaklarının yanı sıra çok sayıda savaş uçağının katıldığı “Steadfast Noon” tatbikatı nükleer bombalara sahip olmayan NATO üyesi ülkelerin savaş uçaklarına ABD ordusunun nükleer bombalarının yüklenmesini ve nükleer saldırı için gerekli olan yetilerin geliştirilmesini öngörüyor. NATO’dan yapılan açıklamaya göre tatbikatta Almanya’daki Büchel ABD üssünde bulunan 20 nükleer bomba ile Volkel’deki (Hollanda), Ghedi ve Aviano (İtalya) ve İncirlik’teki ABD üslerinde bulunan nükleer bombaların kullanılması tatbikat edilecek.

Bu yılki tatbikatın bir diğer özelliği de, kullanılması denenecek olan nükleer bombaların “patlama gücü düşük” olan tiptekiler olduğudur. Alman barış hareketinin nükleer bomba uzmanları bu tip nükleer bombaların özellikle ordu yönetim kademesindeki tedirginler ile sorumlu hükümet mensuplarının “kapsamı sınırlı nükleer savaşa katılma yatkınlığının” artırılmasına yarayan önemli bir argüman olarak kullandıklarını vurguluyorlar. Federal Ordu Akademisinde son iki yıldır “kapsamı sınırlı nükleer savaş olanakları” üzerine tartışıldığı biliniyor. Kaldı ki patlama gücü düşük nükleer bomba kullanımı ABD’nin 2 Şubat 2018’de Trump yönetimi tarafından karar altına alınan “Nükleer Stratejisinin” temel opsiyonları arasında yer almaktadır. Biden yönetiminin bu stratejiyi yenilediği ve esas itibarıyla “kapsamı sınırlı nükleer savaşın uygulanabilirliği” tespitini değiştirmedeğini de kısa süre önce burjuva basınında okuyabildik.

Aynı şekilde NATO’nun 2018 Temmuz’unda devlet ve hükümet başkanlarının bilgilendirildikleri bir belgede “konvansiyonel savunma ve nükleer caydırıcılığın” eskisi gibi birbirlerinden ayrı ele alınamayacağı ve her ikisinin de “birlikte kullanılması zorunluluğunun reddedilemez gerçek hâline geldiği” tespiti yazılmıştı. Bununla birlikte 2020 Haziran’ında NATO Savunma Bakanları Zirvesi, ABD ordusunun Avrupa başkomutanı General Tod D. Walters’in sunduğu ve “ittifak kendisini tehditlere karşı tüm dünyada elindeki her defansif ve ofansif yetileriyle, yani roket savunmasından nükleer ilk vuruşa kadar savunmalıdır” tespitinin yer aldığı bir raporu kabul etmişti. Zaten Ukrayna başkanı Selensky’nin “NATO Rusya’nın nükleer silah kullanma yeteneklerini, gerektiğinde önleyici vuruşlarla yok etmelidir” talebinin de bu rapora dayandığı NATO çevrelerinden basına sızdırılmıştı.

ABD emperyalizmi başta Almanya olmak üzere Avrupalı müttefiklerini ilk vuruş opsiyonlu nükleer savaş tatbikatlarıyla, olası bir sıcak savaşta Rus nükleer cephanesinin doğrudan hedefi hâline getirerek, kendi çıkarlarının hizmetine sokmuş ve nihâyetinde kullanma kararı sadece kendisinde olan nükleer cephanesiyle amaçlarına “tutuklamıştır”. Almanya ve Fransa bu “tek yanlı hizmet” durumundan dolayısıyla rahatsız olsalar da henüz askerî açıdan ABD’den bağımsız davranmamaktadırlar. Almanya’nın “nükleer katılım” talebi ve belirli bir süre için Fransa’nın nükleer

şemsiyesinin altına girme isteği, “ABD koruması altında ABD’den bağımsızlaşma” arzusu olarak okunabilir. Ancak, ABD’nin bu fırsatı tanımayacağını da öngörebiliriz.

Kabullendirme kampanyaları

Son dönemin kamuoyu yoklamaları, ABD’nin Almanya ve Avrupa’da savaş kışkırtıcı politikalar lehine toplumsal rıza üretme çalışmalarında bir hayli başarılı olduğunu teyit etmektedirler. Bu noktada belirleyici olanın Transatlantikçi kesimlerin kampanyaları olduğu söylenebilir. O açıdan kampanyaların nasıl işlediğine dair iki somut örneği yakından irdeleyelim:

Almanya’da hâkim sınıflar lehine ideolojik üstyapıyı oluşturma, siyasi kararlara gerekçe üretme ve meşruiyet sağlama görevi oldum olası salt burjuva medyası tarafından değil, aynı zamanda partilere yakın vakıflar, hükümet tarafından finanse edilen “bağımsız” kuruluşlar ve hükümetlerin kendi kamuoyu çalışmalarıyla yerine getirilmekteydi. Bununla birlikte Anayasayı Koruma Teşkilatı, Federal Haber Alman Ajansı, Askeri Haber Servisi ve Kriminel Daireler gibi gizli servisler ve kolluk güçlerinin raporları ve basın açıklamalarıyla kamuoyu görüşünü şekillendirmeye çalışmaktadırlar.

Son dönemlerde ise, görünürde hiçbir partiye yakın durmayan bir takım “bağımsız enstitüler” oluşmaya başladı. Bunlar arasında en dikkat çekici olan, kendisini güya “tüm siyasi ve toplumsal alanlardan özgürlükçü düşünce sahiplerinin toplanma noktası” olarak tanımlayan “Liberal Modernite Merkezidir”. Aslında Transatlantikçi neoliberalizm savunucusu olarak nitelendirilmesi gereken “Merkez”, bir dönem Yeşillere yakın olan Heinrich-Böll-Vakfı’nın müdürlüğünü yapan Ralf Fücks tarafından kuruldu. Üyeleri arasında eski milletvekilleri, eski ABD büyükelçileri ve tarihçi Timoty Snyder gibi isimlerin bulunduğu “Merkez” 2019 yılından bu yana Federal Basın Dairesinin bütçesinden finanse ediliyor.

“Merkezin” şu an yürüttüğü en önemli proje, “Düşman Analizi” başlığını taşıyor ve özellikle barış hareketinin büyük bir kesimi ile sol-sosyalist medyayı ırkçı-faşist hareketlerle aynı platformda göstererek “parlamentar demokrasinin düşmanları” veya karşıtları olarak “ifşa” ediyor. Bu proje de Federal Aile, Kadın ve Gençlik Bakanlığı ile Federal Siyasi Eğitim Merkezi tarafından yıllık 4,5 milyon Euro destek alıyor. Her türlü barış ve uluslararası diyalog talebini, “liberal ve parlamentar demokrasi karşıtlığı” olarak tanımlayan proje, aylık raporlarıyla hem Alman barış hareketiyle sol kesimleri karalayarak, Anayasayı Koruma Teşkilatına gammazlıyor, hem de Rusya’ya yönelik savaş taraftarı pozisyonları “demokrasinin savunulması” adı altında yaygınlaştırmaya çalışıyor. Başta devlet televizyonları olmak üzere, yaygın burjuva medyası da bu raporları yorumsuz yayınlamaya yeni Alman militarizminin ideoloji merkezi hâline gelen bu kuruluşun kampanyasına meşruiyet kazandırıyorlar.

İkinci kampanya örneğini Münih Güvenlik Konferansının Almanya çapında başlattığı ve Almanya’nın farklı kentlerinde gerçekleştirdiği “kamuoyu bilgilendirme toplantılarıdır”. Münih Güvenlik Konferansı yöneticileri “Almanya’nın dış, güvenlik ve Avrupa politikaları değişmelidir, ancak bu değişim geniş toplumsal tartışma ve katılım sağlanarak yapılmalıdır” tespitiyle başlattıkları kampanya ile “yurttaşların sorularına interaktif formatlar ve hoş vakit geçirici biçimlerle yanıtlar” veriyorlar. Kampanya ile “gerçekler ve aralarındaki bağlantıların yurttaşların anlayabileceği biçimde” açıklandığı ve “kamuoyunca tanınan uzmanların görüşleriyle zenginleştirildiği” iddia ediliyor. “Kamuoyunca tanınan uzmanlar” ise Transatlantikçi savaş kışkırtıcıları ve silah tekellerinin temsilcilerinden başkaları değil tabii. Temel söylem de “Almanya enerji güvenliğini sağlamak, savunma yetilerini artırmak ve öncülük rolünü yerine getirebilmek için yapılması gerekenler” olarak özetlenebilir.

Kampanya çerçevesinde önümüzdeki on iki ay boyunca 16 eyalette uzmanların (!) katılacağı ve her eyaletteki büyük medya tekellerinin partner olacağı toplantılar yapılacak. Bununla birlikte medya redaksiyonları, dernek yöneticileri, yerelde tanınmış isimler ve yerel siyasetçilerle “görüşmeler” yapılacak, yereldeki kampanya çalışmalarının nasıl yönetileceği “öğretilecek”, işletmelerin personellerine yönelik “bilgilendirme çalışmaları” gerçekleştirilerek sendikalar “kampanyaya kazanılacak” ve okullarda öğrencilerle birlikte “barış sağlama dersleri” organize edilecek.

Görüldüğü gibi iki kampanya da diğer kamuoyu görüşünü şekillendirme çalışmalarıyla birlikte bir nevi topyekûn savaş propagandası olarak görev yapmakta. Bu şekilde Alman halkı arasında yaygın olan savaş karşıtı pozisyonların yumuşatılması, Rusya'ya ve ÇHC'ne yönelik saldırgan yaklaşımlara meşruiyet kazandırılması ve oluşan kamuoyu görüşü ile Scholz hükümeti üzerindeki baskının artırılması hedeflenmektedir.

Çelişkiler yumağının kısıtlamaları

Ancak tüm bu çabalar, Almanya'daki sermaye fraksiyonları arasındaki derin çelişkileri çözmekten uzak görünüyor. Bilhassa Şansölye Scholz tarafından temsil edilen "dengeci kesimler" ABD'nin bu çabalarından rahatsız ve Alman emperyalizminin ABD'nin yanında, ama ABD'ne rağmen bağımsız öncü güç olma hedefine hâlâ sadıklar. Bunu en son bizzat Scholz'un ÇHC'nin devlet tekeli Cosco'nun Hamburg Limanının yüzde 35'ini satın alması tartışmalarında görmekteyiz. Scholz, Cosco'nun bu planlarını destekleyerek satın almaya yeşil ışık yaktı ve yakında yanında çok sayıda tekel temsilcisiyle Pekin'e gidip, orada ekonomik iş birliği görüşmeleri yapacak. ABD ise Scholz'un bu girişimlerini başından itibaren baltalamaya kararlı. Elindeki tüm olanaklarla kamuoyunda Scholz'un "ne denli tehlikeli bir bağımlılığa kalkıştığını" kanıtlamaya çalışıyor. En son kamu televizyonlarından ARD'nin ana haber kanalının internet sayfasında yer alan bir yorumda, "Rusya ve Çin'e olan bağımlılık her şeyden daha tehlikelidir. Federal Şansölye geçmişin hatalarını tekrarlamamalıdır" yorumu yayınlanmıştı. Bu da Transatlantikçilerin medya alanındaki hegemonyalarını göstermektedir.

Buna rağmen Scholz çizgisinden vazgeçmiyor. Ve gelişmeler, Avrupa ve bilhassa Almanya'daki çelişkiler yumağının gelecek aylarda ABD yanlısı savaş politikalarının uygulanmasında küçümsenemeyecek kısıtlamalara yol açacağını gösteriyor. Toplumsal protestolarla geçmesi beklenen "sıcak sonbaharın" getireceği güvensizlik iklimi de işin cabası olacak gibi görünüyor.

Manipülasyon algoritmaları

6 Kasım 2022

Elon Musk'ın Twitter platformunu satın alıp, şimdiye dek ücretsiz olan hizmetleri ücretli hâle getireceği ve platform çalışanlarının büyük bir kesimini işten çıkartacağı haberleri kamuoyunda dijital medya tartışmalarını yeniden alevlendirdi. Kimileri “dijital medya düzenlemeleri getirilsin” taleplerini yükseltirken, kimileri buna “bu sansür olur” gerekçesiyle karşı çıkıyorlar. Muhafif kesimlerde ise “alternatif platformları kullanalım” çağrıları yapıyor. Kanımızca tüm bu tartışmalarda esas olması gereken nokta göz ardı ediliyor: Dijital medyanın sayıları milyarları bulan kullanıcıların iletişimini kontrol edip, yönlendirerek devasa kârlar sağlayan tekellerin ellerindeki müthiş bir manipülasyon aracı olduğu gerçeği.

Örneğin arama motoru Google internetteki aramaların yüzde doksandan fazlasını kontrol ediyor ve arama algoritmalarıyla kamuoyu görüşünü önemli ölçüde etkileyebiliyor. Bilhassa seçim dönemlerinde “Ranking” sayıları ile seçmenler yönlendirilebiliyor, toplumsal rıza üretimi kolaylaştırılabilir. Seçimlere katılım oranlarının düşük olduğu ve seçim sonuçlarının “kıl payı” alındığı günümüzde dijital medyanın ve arama “Ranking” sayılarının önemi ve etkisi son derece büyük. Yapılan bilimsel araştırmalar bu tespitimizi kanıtıyorlar.

Facebook, Twitter veya Instagram gibi platformların kullanıcılarının büyük bir bölümü paylaşımlarının arka planda işleyen algoritmalar tarafından yönlendirilip sıralandığından habersiz. Paylaşımların aldığı “beğeniler” (Likes) kişide endorfin salınımına yol açarak, platform kullanıcılarının sayfada daha uzun bir süre kalmasını sağlıyor. Bir kullanıcı platform sayfasında ne kadar uzun süre kalırsa, taşıyıcı tekelin reklamlardan sağladığı kâr o denli artıyor ve böylelikle astronomik rakamlara ulaşarak, tekele devasa mali kaynaklar yaratıyor. Algoritmalar özellikle kutuplaştırıcı, hakaret edici, pornografik içerikli ve yalan haberlerle dolu paylaşımlara öncelik vererek kullanıcılar arasında hiddet üretiyor ve kullanıcıların sayfayı izleme süresini artırıyor. Farklı kanallardan ve “sayfa arkadaşlarının” paylaşımlarından gelen dezenformasyon ve yalan haberler böylelikle “daha inandırıcı” hâle getiriliyor.

İnsanların gönüllü olarak paylaştıkları kişisel bilgileri, sevdikleri ve korktukları duyguları kitlesel biçimde veri olarak toplanarak, manipülasyon olanakları sınırsız hâle getiriliyor. Brexit sürecinde yöneticileri arasında ırkçı-faşist Steve Bannon'un olduğu Cambridge Analytica şirketinin Facebook kullanıcılarının verilerini nasıl kullandığı veya Trump'ın ABD Başkanı seçildiği seçimleri nasıl manipüle ettiği yeterince biliniyor. 2021 Haziran'ında basına sızdırılan Facebook / Meta dosyaları, dünya çapındaki 3,6 milyar kullanıcının kişisel bilgilerinin algoritmalar tarafından nasıl kutuplaştırıcı ve yönlendirici manipülasyonlar için kullanıldığını göstermekteydi. Gene 2021 Ekim'inde ABD Senatosunda yapılan bir toplantıda Facebook, Instagram ve WhatsApp platformlarının sahibi olan Meta tekelinin bilinçli olarak çocuk ve ergen kullanıcılar arasında depresyon ve yeme bozukluklarının artmasına yol açan paylaşımları yaygınlaştırdığını, Myanmar'da Müslüman nüfusa yönelik kitlesel katliam çağrılarının veya Kapitol saldırısının planlarının yayınlanmasına olanak verdiği tespit edilmişti. Örneğin Facebook reklam sistemi reklamları interaksyon angajmanına göre değerlendirerek, nefret suçları içeren reklamların daha ucuz olmasını sağlamaktadır.

Kısacası hiçbir şekilde “sosyal” olmayan dijital medya kapitalist kâr mantığı çerçevesinde toplumsal kutuplaşmaları teşvik eden, kamuoyu görüşünü manipüle etmeye ve bu şekilde daha fazla reklam satarak kârlarını katlamayı hedefleyen bir toplumsal yozlaşma aracı hâline gelmiştir, ki bizce asıl

sorun budur. Bu tespitimizi dijital medyanın kullanılmasına karşı bir görüş olarak algılamanızı istemeyiz. Aksine, dijital medya kullanıcılarının bilinçlenmesi ve özellikle muhalif kesimlerin dijital medya ile egemenlerin belirlediği muharebe alanında savaştıklarını bilmelerini isteriz. Bilhassa toplumsal direniş mekanizmalarının kurulmasında, özellikle sınıf mücadelesinin örülmesinde önemli olan dijital medya araçları değil, eskiden olduğu gibi, ezilen ve sömürülen sınıfların içinde, onlarla “analog” ortamda, yani ezilen ve sömürülenlerin kendi muharebe alanlarında, sokakta, işyerinde, okullarda, yaşamın her alanında var olmak, örgütlenmektir. Aslolan amaçtır, araç değil.

Alman burjuvazisinin Çin ikilemi

13 Kasım 2022

Şansölye Scholz'un tekel temsilcilerini yanına alarak gerçekleştirdiği Pekin ziyareti hem Alman burjuvazisinin Çin ikilemini hem de Avrupalı ve Transatlantikçi hükümet üyeleri arasındaki çekişmeyi gün yüzüne çıkardı. Bu çerçevede asıl çekişmenin Şansölye ile Dışişleri Bakanı arasında sertleşeceği söylenebilir. Scholz, Çin Halk Cumhuriyeti ile olan rekabete rağmen, Pekin ile belirli bir iktisadi iş birliğinin sürdürülmesini savunurken, Dışişleri Bakanı Baerbock ÇHC'ne yönelik saldırgan söylemini bu sefer doğrudan Scholz'u hedef alarak artırmakta. Biden yönetimi de açıkça Baerbock'a destek çıkıyor ve Berlin üzerindeki baskıyı ağırlaştırıyor.

Scholz Pekin'e gitmeden öne FAZ gazetesinde yayımlattığı makalesinde ÇHC'nin "Almanya ve Avrupa için önemli bir iktisat ve ticaret partneri olmaya devam ettiğini" vurgulamış ve "Çin ile bağımızın çözülmesini istemiyoruz" diye devam etmişti. Bununla birlikte "Almanya'nın önemli hammaddeler ile belirli teknoloji ürünlerinde Çin'e olan tek taraflı bağımlılığımız azaltmalıyız" vurgusunu yaparak, Alman sanayicilerinin çıkarlarına "öncelik verdiğini" belirtmişti.

Scholz'un bu pozisyonu Alman tekelci burjuvazisinin ÇHC'ne yönelik yaklaşımlarıyla örtüşmektedir. Örneğin Alman Sanayiciler Birliği BDI gerek 2019'da gerekse de 2022'de yayınladığı "Avrupalı hükümdarlık" başlıklı açıklamalarında, "Almanya'nın mal tedariki çeşitlendirilmek zorundadır, ancak bu zorunluluk Çin ile olan ticaretin büyütülmesine engel değildir" tespitini yapıyordu. Aynı şekilde Alman Otomotiv Sanayi Birliği VDA başkanı Hildegard Müller 3 Kasım 2022'de yaptığı basın açıklamasında, "Çin bize sahip olmadığımız ve alternatif ticari sözleşmelerle güvence altına alamayacağımız önemli hammadde tedariki sağlamaktadır" diyerek, ÇHC'nin Alman emperyalizmi için önemini teyit ediyordu.

Scholz'un Pekin'de olduğu günlerde Özbekistan'ı ziyaret eden Baerbock, geleneklere pek uygun olmayan sert bir üslupla yurtdışından Scholz'u eleştirdi. Baerbock, "Şansölye Çin yönetimine koalisyon sözleşmesinin mesajlarını vermelidir", yani iktisadi iş birliği yerine "insan hakları eleştirisini ifade etmelidir" dedi. Diğer bir Transatlantikçi politikacı olan Avrupa parlamenti Yeşiller üyesi Bütikofer, "Scholz götürdüğü sanayicileri eve geri göndermeli ve Xi Jinping'e sistemik rekabetten ne anladığımızı söylemelidir" diyerek, Baerbock'a destek çıktı.

Baerbock aynı eleştirileri daha sonra Münster'de gerçekleştirilen G7 Dışişleri Bakanları toplantısında da devam ettirdi. "Rusya politikalarında geçmişte yaptığımız hataları Çin politikalarında tekrarlamamalıyız" diyen Baerbock, Scholz'un iktisadi iş birliği çabalarını baltalamakta kararlı olduğunu gösterdi. ÇHC'ne "sistemik rakip olarak sınırlarını göstermeliyiz" diyen Baerbock, G7 Zirvesinde ortak strateji belirlemek isteyen Biden yönetimine destek çıktı.

Baerbock'un bu sert söyleminin tam da ABD'nin Berlin'e yönelik baskılarını artırdığı zamana denk gelmesi dikkat çekici. ABD, ÇHC'ne karşı geliştirdiği ekonomik ve siyasi saldırganlığı yoğunlaştırırken, aynı zamanda Almanya'nın ÇHC ile olan iş birliğini engellemeye, en azından azaltmaya çalışmakta. Zaten en son 27 Ekim 2022'de ABD Ulusal Savunma Stratejisi'ni basına tanıtan ABD Savunma Bakanı Austin, "Çin, ABD açısından gelişmelerin hızını belirleyen merkezi meydan okumadır ve bu nedenle müttefiklerimiz Çin ile olan ilişkilerini gözden geçirmek zorundadırlar" diyerek Scholz hükümeti üzerindeki baskıya ivme kazandırmıştı.

ABD emperyalizminin HC'ne yönelik kuşatma ve zayıflatma stratejisi, ABD ile ve ABD'ne rağmen dünya gücü olmayı hedefleyen Alman tekeli burjuvazisinin çıkarlarına ters düşmekte ve HC ikilemini etrefilleştirmektedir. Görebildiğimiz kadarıyla Almanya siyaseti önümüzdeki aylarda bu ikilem çerçevesinde şekillenen tartışmalara ve çıkar çatışmalarına sahne olacak. Avrupacı ve Transatlantikçi sermaye fraksiyonları ve bunların siyasi temsilcileri arasında söz konusu olacak çekişmede hangi tarafın galip geleceğini henüz öngörebilmek olanaklı değil. Ancak belli olan nokta, emperyalist cephedeki çelişkilerin daha da keskinleşeceğidir.

Futbol: Sadece bir oyun değil!

20 Kasım 2022

Bugün Katar'da 2022 Dünya Futbol Şampiyonası başlıyor. Sadece bir oyun olmayan, aslında çoktan büyük bir sömürü aracı ve sermaye birikim mekanizması hâline gelmiş profesyonel futbolu irdelemek için iyi bir fırsat. Bunu elbette diyalektik materyalizm metoduyla yapacağız, çünkü toplumsal fenomenleri ve işlevlerini ancak onların özgün tarihsel oluşma koşulları üzerinden anlayabiliriz.

İnsanlık toplum olarak var olduğu andan itibaren birlikte oyun oynamaya başlamıştır. Tarihçilere göre futbol oyunu da farklı biçimlerde ve neredeyse bütün kıtalarda beş bin yıldan uzun bir süredir oynanmaktadır. Örneğin Mahmut el Kaşgari'nin Divanü Lugâti't-Türk adlı eserine göre, Orta Asya'daki Türk boyları 11. Yüzyıl'da "Tepük" adlı bir oyunu kadınlı-erkekli oynamaktaymışlar. Benzer bir oyun bugün dahi 15. Yüzyıl'dan bu yana İtalya'nın bazı kentlerinde oynanmaktadır. Günümüzün modern "erkek" futbolu ise İngiltere'nin erken sanayileşme döneminde yaygınlaşmıştır. Futbolun kitleleşmesini sağlayan da bizzat burjuvazinin kendisi olmuştur.

Uzun bir süre amatör ruhla ve kitle sporu olarak oynanan futbol – ne de olsa işçilerin ertesi gün fabrikaya gitmeleri gerekmektedir – bilhassa 1974'te João Havelange'ın FIFA başkanı seçilmesinden sonra ticarileştirilmeye başlandı ve bugün dünya çapında milyarlarca Euro üreten bir ticaret dalı hâline geldi. Örneğin FIFA sadece 2022 üçüncü çeyreğinde 5,7 milyar Euro kâr yaptı. Katar'da düzenlenen şampiyonadan ise toplam 6 milyar Euro daha alacak.

Dünya Şampiyonası'nın Katar'da yapılması kararı alındıktan hemen sonra Avrupa kamuoyunda tepkiler oluştu ve tartışmalar çıktı. Bu tartışmalarda özellikle sol liberal kesimlerin iki yüzlü tavırları da görünür oldu. Katar'daki insan hakları ihlalleri nedeniyle şampiyonanın boykot edilmesini savunan sol liberaller, nedense gene Katar veya Suudi Arabistan'la güçlendirilen enerji iş birliğine ve bu ülkelere yapılan silah satışına ses çıkarmıyorlar. Ayrıca 200 milyar dolarlık tesis inşasında 6,500 göçmen işçinin iş cinayetine kurban gitmesi söz konusu olduğunda, bu göçmen işçilerin geldikleri Endonezya, Kenya, Bangladeş, Pakistan veya Hindistan gibi ülkelerdeki sömürü ilişkileri ve kötü yaşam koşullarına hiç değinilmiyor.

Katar'da hâlihazırda spor tesislerinin inşasındaki ölümlerin haricinde mahkemelerin devamlı kırbaçlama veya idam cezası vermeleri, evlerde çalıştırılan kadın göçmen işçilerin, ki sayıları hayli yüksek, köle gibi tutulmaları ve Katar'ın bölgede ABD emperyalizminin ana üslerinden birisi olması haber değeri dahi taşıyor. Halbuki Katar kendi insan hakları ihlallerinin ötesinde ABD'nin bölgedeki savaş yönetim merkezi ve doğrudan uluslararası hukuka aykırı işgallerin komuta alanıdır. Katar'daki Dünya Futbol Şampiyonası haklı olarak skandalize edilirken, bu gerçeklerin verilmemesi, kamuoyunu aldatmanın bir aracıdır.

Spor olarak futbola dönersek: Futbol, tüm ticarileştirme çabalarına ve FIFA ile diğer ulusal birliklere yönelik haklı eleştirilere rağmen, kitleleri heyecanlandıran ve harekete geçiren bir spor dalıdır. Taraftarlar hem tüketici hem de profesyonel futbolun pazarlama ürünü olarak ikili bir rol oynamaktadırlar. Ama aynı zamanda da Gezi direnişinde görüldüğü gibi, toplumsal protesto hareketlerine ivme katma potansiyeline sahiptirler.

Kapitalist sömürü için sermaye tarafından gasp edilen kitle sporu olarak futbolun yeniden halkların eline geçmesi, hiç şüphesiz toplumsal ve ekonomik koşulların radikal, yani devrimci değişimi

sonucu olacaktır. Ama o zaman kadar bilhassa futbol taraftarları – Amedspor veya Almanya’daki St. Pauli örneğinde görebildiğimiz gibi – eşitlik, özgürlük, barış ve demokrasi mücadelelerine kazanabilirler, kazanılmalıdırlar da.

Nihâyetinde temel amaç futbol sporuna siyasi ve ahlaki görevler yüklemek değil, aksine bu spor dalını daha iyi bir gelecek için verilen mücadele ile bağlantılı hâle getirmek olmalıdır. Dünya çapında bunun birçok örneği vardır. Hem bu şekilde futbol seyretmek çok daha keyif verici hâle gelebilir.

Alternatif arayışları

Alman tekelci burjuvazisinin Çin Halk Cumhuriyeti ile karmaşık ilişkileri üzerine

Kasım 2022

Federal Şansölye Olaf Scholz'un tek el temsilcilerini yanına alarak gerçekleştirdiği Pekin ziyareti, Alman tek elci burjuvazisinin Avrupalı ve Transatlantikçi fraksiyonları arasındaki çıkar çatışmalarını ayyuka çıkardı. Aynı zamanda koalisyon içindeki çatlaklar da görünür oldu. Şahin Dışişleri Bakanı Annalena Baerbock hükümet geleneklerine pek uygun olmayan bir biçimde yurtdışı ziyaretinde kendi Şansölyesini açıkça eleştirmesine rağmen, Scholz Pekin'de yoğun görüşmelerde bulunarak Transatlantikçilerin karşı çıktığı bir "Çin stratejisinde" kararlı olduğunu gösterdi. Nihâyetinde koalisyondaki çatlakların büyüdüğünü görebiliyoruz.

Scholz'un Pekin ziyareti Çin Halk Cumhuriyeti'nin Alman emperyalizmi açısından önemini altını çiziyor. Aynı zamanda Alman tek elci burjuvazisinin içinde bulunduğu ikilemi de açığa çıkartıyor. Sadece 2022'nin ilk yarısı yılında 10 milyar Euro artan Alman yatırımları, ki Alman tekelleri "Wirtschaftswoche" adlı derginin verilerine göre 2021 yılında ÇHC'nde en az 153 milyar Euro ciro yapmış durumdadır, ÇHC'nin Almanya için yaşamsal bir önem taşıdığını gösteriyor. ÇHC 1,4 milyarlık nüfusuyla dünyanın en büyük pazarı. Ne 450 milyonluk nüfusu ile Avrupa Birliği ne de 330 milyonluk nüfusuyla ABD ÇHC'nin bu potansiyeline yetişebilecek durumdadır. Bununla birlikte ÇHC önde gelen yenilikçi branşlarda öylesine ilerleme kaydetmiş ki, uzmanlar tarafından araştırma ve geliştirme için "dünyanın en dinamik alanı" olarak nitelendiriliyor. O nedenle Alman tekellerinin ÇHC'ndeki yatırımları mütemadiyen artmaktadır.

Scholz'un ziyaretinde dikkat çeken bir diğer nokta da Şansölyenin "akıllı bir çeşitlendirme anlamında tek taraflı bağımlılıkları azaltmak istiyoruz" sözü oldu. Burada temel sorun ÇHC'ndeki devasa Lityum veya ender topraklar gibi hammaddelerin tedariki değil. Bunların ÇHC'nden satın alınmasının alternatifi henüz yok. Scholz'un stratejisi Alman tekellerinin tedarik zincirlerini çeşitlendirmeleri üzerine kurulu. Örneğin Almanya'da üretilen elektro araçların baterilerinin dörtte üçünün ÇHC'nde üretiliyor olması ciddi bir sorun olarak görülüyor. Çünkü Berlin ABD ve ÇHC arasındaki ihtilafın, Rusya Federasyonu'na karşı olana benzer bir iktisat savaşına dönüşme ihtimalinin Alman ekonomisi açısından kaldırılamayacak bir darbeye yol açacağından hareket ediyor. Gene de çeşitlendirme stratejisinin açıkları söz konusu: birçok Alman tekeli hem ÇHC'ndeki ekonomik gelişmeden hem de ülkedeki nitelikli, ama aynı zamanda esnek çalıştırmaya uygun büyük iş gücü potansiyelinden başka hiçbir yerde olmadığı kadar faydalanmaktadır.

Kendi kazdığı kuyudan kurtulma umudu

Bu reel durum Scholz'un çeşitlendirme stratejisini diğer Uzak Asya ülkeleriyle biçimlendirmeye zorlamakta. Pekin ziyaretinden hemen sonra Vietnam ve Singapur'a giden Scholz ve yanındaki tek el temsilcileri Güney ve Güneydoğu Asya'daki Çin hakimiyetini kırma çabalarını yoğunlaştırdılar. Scholz Singapur'da Federal İktisat Bakanı Habeck ile Alman sanayicilerinin düzenlediği 17. Asya-Pasifik-Konferansı'na katılarak, Almanya'nın 2000 yılından beri ASEAN üyeleriyle sürdürdükleri ilişkileri geliştirmeye kararlı olduklarını vurguladı.

Alman tekelleri bu çerçevede Vietnam'a büyük umutlar bağlıyorlar. Almanya'nın Güneydoğu Asya'daki ikinci büyük ticaret ortağı olan ve son yıllarda önemli yüksek teknoloji yatırımlarına izin veren Vietnam, ÇHC'ndeki kalkınmanın bir benzerini gerçekleştirmek istiyor. Ancak diğer taraftan

Vietnam'ın sosyalist yönetiminin yabancı tekellerin kontrol altına alınmasına yönelik yasa tasarıları bazı engeller çıkartıyor. Örneğin AB ve Vietnam arasında 2019 yılında imzalanan ikili yatırım sözleşmesi, başta ÇHC karşıtı pozisyonları savunan Yeşillerin girişimiyle Almanya ve bazı AB üyesi ülke tarafından onaylanması engellendi. O nedenle Scholz'un gezisine katılan tekel temsilcileri arasında "kendi kazdığımız kuyudan kurtulma umutları azalıyor" yorumları ifade edilmişti.

Kaldı ki Vietnam'da yapılan ve yapılması planlanan yatırımların Alman emperyalizmini "tek yanlı Çin bağımlılığından" kurtarabilmesi de hayli şüpheli. 2020 yılında Alman tekelleri ÇHC'nde 90 milyar Euro'luk yatırım gerçekleştirmişlerken, aynı yıl Vietnam'a sadece 1,3 milyar Euro'luk bir yatırım gerçekleştirdiler. Diğer taraftan ÇHC'nin devasa ve nitelikli işgücü potansiyeli, gelişmiş altyapısı ve olağanüstü yoğunluktaki yüksek teknoloji şirketi ağı, Vietnam'ın on yıllarca ulaşamayacağı bir avantaj anlamına geliyor. Bununla birlikte Vietnam ekonomisi, ÇHC ve ASEAN arasındaki geliştirilmiş iş birliğinin sonucu olarak ÇHC ekonomisiyle sıkı sıkıya örülü hâlde ve son serbest ticaret görüşmeleri bu iş birliğinin daha da genişletileceğine işaret ediyor.

AB ve ABD uzun zamandır bu iş birliğini zayıflatmak için girişimlerde bulunuyorlar, ancak pek başarılı oldukları söylenemez. 14 Aralık 2022'de gerçekleştirilmesi planlanan AB-ASEAN-Zirvesi ticari ilişkilerin genişletilmesine yol açabilecek mi, o pek belli değil. Her ne kadar ABD Başkanı Joe Biden da ASEAN üyelerini "Hint-Pasifik-Stratejimizin merkezinde" gördüğünü ve "yeni bir iş birliği çağı başlatacaklarını" söylese de çıplak sayılar başka bir gerçeğe işaret ediyorlar: ÇHC 2009'dan bu yana ASEAN üyesi ülkelerin en büyük ticaret partneri. ÇHC'nin 2019'daki ticaret hacmi 507,9 milyar dolara ulaşmışken, ABD'ninki 294,6 milyar ve AB'ninki 280,6 milyar dolar olarak not edilmişti. ABD ve ASEAN arasındaki ticaret hacmi hizmetlerle birlikte 2021'de 441,7 milyar dolar olarak ulaşmışken, ÇHC ve ASEAN arasındaki ürün ticareti aynı yıl 878,2 milyar dolara yükseldi. Bu sayılar ÇHC'nin bölgedeki etkisini ve bu etkinin kolay geriletemeyeceğini açık olarak gösteriyorlar.

Gizlenen antlaşmalar

Scholz'un ziyaretinde kamuoyuna açıklanmayan bazı antlaşmalar da imzalandı. Bunlardan en önemlisi ÇHC'nin Avrupalı Airbus tekeline verdiği 17 milyar dolarlık uçak filosu ihalesi. Böylelikle zaten Çin pazarından uzak tutulan ABD'li Boeing tekeline de ağır bir darbe vurulmuş oldu. Müttefik ABD'nin ÇHC yönelik politikaları nedeniyle ihalenin kamuoyuna açıklanmaması anlaşılır bir şey.

Air China, China Eastern ve China Southern uçak şirketleri yaz aylarında Airbus temsilcileriyle buluşmuş ve toplam değeri 37 milyar dolar tutan 292 Airbus A-320 uçağını sipariş etmişlerdi. ÇHC yönetmelikleri böylesi siparişlerde devlet onayını öngördüğünden basına açıklama yapılmamıştı. Onay tam Scholz'un Pekin ziyareti esnasında verilmiş olmalı ki, China Aviation Supplies Holding Company şirketi 17 milyar dolar tutan ve 140 uçağı sipariş eden ilk ihale bölümünü imzaladı.

İşin ilginç tarafı Berlin'in "ziyaret esnasında ve sonrasında herhangi bir antlaşma imzalanmadı" açıklamasını yapmasıdır. Çinli Global Times ile Reuters Ajansı haricinde de hiçbir basın kuruluşunda konuyla ilgili haber yapılmadı. Ne Airbus yönetimi ne de Federal İktisat Bakanlığı ihale ile ilgili bir yorum vermediler. Aslına bakılırsa bu ihale ABD'li tekelere verilen önemli bir sinyal anlamına geliyor: "Saldırgan politikalara karşı çıkmazsanız, bizimle iş yapamazsınız!". China Southern şirketi önceleri Boeing'in en önemli müşterilerinden birisiydi. Şimdi ise Airbus'tan 40 uçak satın alacak. Ayrıca daha önce Boeing'e verdiği 100 adet Boeing 737 Max yolcu uçağı siparişini de geri çekti. Sonuç itibarıyla Boeing şirket yönetimi, "yürütülen ihtilaf politikaları nedeniyle Çin pazarını kaybettik" mealinde açıklama yapmak zorunda kaldı.

Buna karşın Airbus ÇHC'ndeki yatırımlarını genişletme kararını aldı. Basına yansıdığı kadarıyla Tianjin'deki A-320 montaj fabrikası genişletilecek. Airbus tekelinin verdiği bilgilere göre, A-320 uçaklarının montajı dünya çapında sadece dört fabrikada yapılabiliyor. Toulouse ve Hamburg'daki merkezi fabrikaların yanı sıra birisi ABD'nde Mobile'de diğeri de Tianjin'de.

Biden yönetimini bu çerçevede kızdıran gerçeklerden bir diğeri de ÇHC'nin Airbus ve Boeing modellerine benzer bir model geliştirmiş olmasıdır. Comac C 919 adlı Çin yolcu uçağı kısa bir süre

sonra kullanıma sokulacak. Böylelikle ÇHC Batılı tekeller karşısında yeni bir avantaj daha elde etmiş olacak.

Yeni muharebe alanı olarak Afrika

ABD ve Avrupa'daki Transatlantikçi müttefikleri ÇHC'ne karşı verdikleri mücadelede Afrika'yı yeni muharebe alanı olarak seçmiş durumdalar. Özellikle Alman Dışişleri Bakanı Baerbock bu konuda hayli aktif. Baerbock'un ofisinden yapılan son açıklamalardan da Transatlantikçi fraksiyonların ÇHC'nin Afrika'daki girişimlerinden son derece rahatsız oldukları okunabilir. Sahiden de ÇHC uzun bir süredir Afrika'daki milyarlık yatırımlarıyla dikkat çekiyor. ÇHC bu yatırımları sayesinde hem Afrika ülkelerinin önemli altyapılarını inşa ediyor, hem de geniş hammadde kaynaklarına ulaşabiliyor. New York Times gazetesinde 2022 Ekim ayında yer alan bir makaleye göre hâlihazırda sadece Kongo'daki 19 Kobalt maden işletmesinin 15'i ya ÇHC şirketlerine ya da doğrudan ÇHC tarafından finanse edilen şirketlere ait. Kobaltın elektro araçların aküleri için vazgeçilmez bir maden olduğunu söylemeye gerek yok herhalde.

Alman emperyalizmi ÇHC'nin Afrika'daki etkisini kısıtlamak için kalkınma programı bütçesini artırıyor ve diplomatik kanallardan Almanya ile iş birliğinin "daha avantajlı olacağı" propagandasını yapıyor. Federal Kalkınma Bakanlığı yaptığı bir açıklamada 2023 Ocak'ında yeni Afrika Stratejisinin genişletilmiş bütçesini kamuoyuna tanıtacağını bildirmişti. Alman Transatlantikçilerin bu girişimlerinin başarılı olabileceği konusunda hayli şüpheler var. Bir kere ÇHC'nin Batılı güçler karşısında iki temel avantajı bulunmaktadır: Birincisi, ÇHC'nin Afrika'da bir sömürge geçmişi yoktur. İkincisi ise ÇHC yaptığı yatırımları herhangi bir baskıcı koşula bağlı olmadan gerçekleştirmektedir, ki bu kanımızca en önemli avantajıdır. Örneğin 2017 – 2021 yılları arasında ÇHC'nin Afrikalı ülkelere önkoşulsuz olarak yaptığı 4,2 milyar dolarlık yardım Batılı ülkelerin düşünemeyeceği bir adımdır.

Afrika ülkelerindeki altyapı inşası ise Yeni İpek Yolu Girişimi çerçevesinde desteklenmektedir. Alman Dış Ticaret Topluluğu 2022 ilk yarı raporunda ÇHC'nin Yeni İpek Yolu Girişimi çerçevesinde toplam 140 projeyi finanse ettiği vurgulanarak, Federal Hükümetin Afrika politikalarını gözden geçirmesi istenmişti. Alman Dışişleri Bakanlığının buna verdiği yanıt ise şöyleydi: "Rusya'nın saldırı savaşından Çin politikamız için çıkardığımız öğreti, hiçbir ülkeye bağımlı kalmamamız ve birlikte çalışmak istediğimiz ülkelerin de bağımsız kalmaları için çaba göstermektir."

Afrika'da faaliyet gösteren Alman tekellerinin temsilcileri ise bu politikanın değişmesini ve "gelişmekte olan ülkelerdeki Alman yatırımlarının korunması için adımlar atılmasını" istiyorlar. Bu çerçevede de kalkınma yardımı ile dış ticaret teşviki politikalarının tek çatı altında toplanmasını talep ediyorlar. Federal Hükümetin Yeşil kanadı bu istemlere karşı pek karşılıksız kalamıyor. O nedenle Dışişleri Bakanı Baerbock "Afrikalı ülkelerin ÇHC'ne olan bağımlılıklarını azaltmak için" Almanya'nın Global Gateway projesi üzerinden Afrika'da 150 milyar Euro'luk yatırım yapılacağını ilân etti. Gene de Almanya'nın bu adımlarında geç kaldığını burjuva medyasında bile okumak olanaklı. FAZ gazetesinin bir yorumunda şu tespit yapılmıştı: "Batı, sömürgeci geçmişiyle yüzleşse dahi, Batılı şirketlerin kâr amaçlı faaliyetleri ile ÇHC projelerinin çekiciliğini azaltamayız." Öyle, doğru söze ne denir?

Sonuç yerine

ÇHC emperyalist güçlerin hiç istemedikleri bir yöndeki gelişme rotasında yoluna devam ediyor. ÇKP'nin bu çerçevedeki planları hiç kuşkusuz Batılı kapitalistleri ve siyasi temsilcilerini rahatsız etmektedir. Sovyetler Birliği'nde gerçekleşen karşıdevrim ve "liberal demokrasinin" başarılı olacağı düşüncesi uzun bir süre sosyalizmin alternatif sistem olamayacağı ve bir tehdit olarak ortadan kalkacağı umutlarını beslemişti. Ancak emperyalist-kapitalist dünya düzeninin yapısal krizleri, özellikle etkileri hâlen sürmekte olan 2008 krizi ve üstüne üstlük ÇHC'nin ekonomik başarıları burjuvazinin tüm umutlarını boşa çıkarttı. Bu nedenle 2008 krizinin hemen ardından ÇHC yeniden "düşman" ilân edildi ve BM Şartı temelinde dünya çapındaki sorunlar üzerine söz söyleme hakkını talep etmesi "Çin saldırganlığı" olarak lanse edilmeye başlandı.

2009-2010 yıllarında geliştirilen ve 2011 yılında Obama yönetimince ilân edilen "ABD Hint-Pasifik-Stratejisi" hızla dünya siyasetindeki taşları yerinden oynattı. Bu strateji temelinde askeri

güçlerini Hint-Pasifik-Bölgesine yığan ABD emperyalizmi, NATO'daki ve NATO dışındaki müttefiklerine Avrupa, Orta Doğu ve Afrika'daki kimi "görevlerini" devretmek zorunda kaldı. Başlangıçta Almanya ve Fransa başta olmak üzere ABD müttefiklerinin severek üstlendikleri bu "görevler" sorun yaratmaya başladılar. NATO'nun Doğu Avrupa'ya genişlemesi, ABD'nin nükleer roketleri Doğu Avrupa'ya konuşlandırması ve Rusya Federasyonu'na yönelik kuşatma ve zayıflatma stratejisinin hız kazanması, ABD'nin ÇHC'ne yönelik saldırgan politikasıyla birleşince, Avrupa'daki farklı sermaye fraksiyonları arasında kurulu olan denge bozuldu ve derin çıkar çatışmaları gündeme oturdu.

Güney Çin Denizi'nin dünya çapındaki ürün ve hammadde nakliyat yolları açısından kazandığı yaşamsal önem, özellikle Avrupalı tekellerin üretim alanları ve tedarik zincirleri konusunda ÇHC'nde elde ettikleri avantajlar, teknoloji transferi ve hammadde zenginliklerinin getirdikleri devasa olanaklar, ABD'nin "Hint-Pasifik-Stratejisiyle" ciddi bir tehdit altına girdiler. Özellikle ABD emperyalizminin Transatlantikçi müttefikleri üzerinden doğrudan Berlin'in ÇHC politikalarını belirlemeye çalışması Alman tekeli burjuvazisini çözümü zor bir ikileme karşı karşıya bırakmaktadır. Gerçi Scholz Pekin ziyaretinde "Çin ile olan iktisadi ilişkilerin geliştirilip, derinleştirilmesini istediğini" vurgulayarak, Yeşillerinkinden farklı bir ÇHC stratejisi takip ettiğini göstermişti. Ancak Scholz'un bu stratejisinin başarılı olup olmayacağı ABD'nin ve Transatlantikçi Yeşillerin sabotaj girişimlerinin başarısına veya başarısızlığına bağlı.

Alman emperyalizmi ABD'nin "dost ateşine" maruz kaldığı müddetçe hedeflerine ulaşmakta hayli zorlanacağı belli. ÇHC ile olan karmaşık ilişkiler de giderek daha da karmaşıklaşacaklar gibi görünüyor. Sonuç itibariyle Alman tekel temsilcilerine hak vermek zorundayız: Alman emperyalizmi "kendi kazdığı kuyuda" cebelleşmeye devam edecek.

Almanya'nın sessizliğinin anlamı

27 Kasım 2022

Scholz hükümetinin “TSK kimyasal silah kullanıyor” iddiaları ve en son Rojava ile Güney Kürdistan'a yönelik saldırıları karşısında sessiz kalması, aksine şahin Dışışleri Bakanı Baerbock'un “saldırılar orantılı olmalı” demesi, Almanya'daki muhalif kesimler tarafından “ikiyüzlülük” olarak eleştiriliyor. Kanımızca “böyle feminist dış politika mı olur” diye soran sol liberaller fena yanılıyorlar. Çünkü Almanya kendince “tutarlı” davranıyor. Çünkü Alman emperyalizminin Türkiye politikalarında insan hakları, feminizm veya uluslararası hukuka uyulması gibi değerler yer almıyor. Aslına bakılırsa Berlin, Türkiye'nin Suriye topraklarını işgal etmesine ve askeri saldırılarına devam etmesine tahammül göstererek, “tutarlı” davranıyor.

Çünkü Almanya'nın derdi başka. Almanya'nın asıl derdi Rusya üzerindeki baskıları arttırmak ve Ankara'nın Moskova bağlantısını olabildiğince baltalamak. Türkiye'nin Rusya ile olan ticareti 2021'de 30 milyar dolar tutarken, 2022 sonunda yaklaşık 72 milyar dolar seviyesine çıkacağı tahmin ediliyor. Rusya'dan 26 milyar dolar değerinde petrol ve doğal gaz alan Türkiye, yaptırımlar sonucu Rusya'dan çekilen Batılı ihracatçıların açığını kapatmaya aday ve nihâyetinde yaptırımlar kapsamında olan Batılı ürünlerin Türkiye üzerinden Rusya'ya aktarılması söz konusu.

AB'nin sekizinci yaptırım paketi Rusya'nın ham petrol ihracatına yönelik olduğundan, Türkiye'nin artan biçimde Rusya'dan ham petrol ithal etmesi sorun olarak görülüyor. Örneğin Türkiye'nin Eylül ve Ekim aylarında AB ve ABD'ne ihraç ettiği petrol ürünleri, Temmuz ve Ağustos aylarındakinden yüzde 85 daha fazlaydı. Türkiye'deki rafinerilerin giderek daha fazla oranda Rus ham petrolünü işlediği ve petrol ürünlerini Romanya'nın Constanta ile Lettland'ın Ventsplis limanlarına gönderdiği biliniyor. Bu ise 5 Aralık 2022'de yürürlüğe girecek olan AB petrol ambargosu açısından Almanya'yı son derece rahatsız ediyor – her ne kadar bu sayede Rus petrolü AB'ne yasal olarak ulaşıyor olsa da.

AB'nin sekizinci yaptırım paketi, Rus petrolünün Avrupalı tekellerin tankerlerince nakledilmesine izin verilmesi için, petrol fiyatının AB tarafından belirlenen fiyatı aşmamasını öngörüyor. Ancak Rusya AB'nin fiyat sınırını kabul etmiyor ve bu nedenle petrolünü satmak için Avrupa dışı ülkelerdeki tanker filolarını angaje etmeye çalışıyor. Bu noktada Rusya'nın henüz çözemediği temel sorun ise sigorta sözleşmeleri. Sözleşmelerin genellikle başta Londra olmak üzere Avrupa'dan verildiği düşünülürse, bu sorunun Rusya'nın petrol ihracatını zorlaştıracacağı görülebilir.

İşte Almanya bu çerçevede Türkiye'nin yeni bir karar almasına ön ayak oldu. 1 Aralık 2022'den itibaren İstanbul ve Çanakkale Boğazlarından geçecek olan petrol tankerlerinin zorunlu nakliyat sözleşmelerini yaptıklarını kanıtlamaları gerekiyor. Bu da Rusya açısından ciddi bir soruna, dolayısıyla da Ankara ve Moskova arasındaki ilişkilerin limonileşmesine yol açabilir. Rusya'nın Rojava'ya yönelik saldırılara pek fazla söz söylememesi bu çerçevede ayrı bir anlam kazanıyor.

O açıdan Almanya'nın “insan hakları, demokrasi ve barış” demagojisiyle şekillendirdiği “feminist” dış politikasının TSK'nin son saldırıları karşısında sessiz kalmasının temel nedenlerinin başında Rus petrolüne yönelik ambargo geldiğini söyleyebiliriz. Dahası, bizce Alman emperyalizmi Kürdistan'a yönelik ve kanıtlandığı gibi başta sivilleri hedef alan savaşın tarafıdır. Sadece siyasi anlamda değil, TSK'nin kullandığı silah ve gereçler açısından da.

Zaten hafta başında Ankara’da meslektaşı Süleyman Soylu’yu ziyaret eden Federal İçişleri Bakanı Nancy Faeser’in kimyasal iddiaları ve son saldırılar konusunda tek kelime etmemesi, aksine Türkiye ile olan “teröre karşı mücadele iş birliğini geliştireceğiz” söylemi, bizce hayli anlamlı. Almanya’da yaşayan Kürdistanlılar ve kurumları bu söylemin nasıl bir sonuca yol açacağını çok iyi biliyorlar: Daha fazla kriminalize etme, daha fazla baskı altına alma ve giderek daha fazla Kürdistanlının yurt dışı edilerek, cellatlarına teslim edilmesi.

Feminist dış politikaymı! Hadi oradan, bunu külahımıza anlatabilirsiniz ancak!

Topyekûn ideolojik savaş

4 Aralık 2022

Alman tekeli burjuvazisi ve siyasi temsilcilerinin giderek daha da pervasızlaştığını söylersek, pek yanlış yapmış olmayız. Sadece son iki haftanın gelişmelerine baktığımızda, Alman emperyalizminin “vatan cephesinde” topyekûn bir ideolojik savaş başlattığını görebiliriz. Görüldüğü kadarıyla Almanya’daki egemenler “vatan cephesinde mezarlık sessizliğinden” ziyade, tüm toplumu esir almaya yönelik bir zihinsel seferberlik ilân ettiler.

Kasım başında BM Genel Kuruluna sunulan ve “Nasyonal Sosyalizm, Neonazizm ve benzer pratiklerle mücadeleyi” öngören bir karar tasarısı 105 ülke tarafından kabul edilmesine rağmen Batılı “kolektif” tarafından reddedilmişti. Hemen ardından Alman milletvekillerinin öncülüğünde – ki iki milletvekili haricinde Sol Parti milletvekilleri de dahil olmak üzere – Avrupa Parlamentosu Küba, Nikaragua ve Venezüella’nın yanı sıra Rusya’yı “terörizmi destekleyen ve terörist araçlar kullanan ülke” olarak ilân etti. Peşinden Alman parlamentosu 25 Kasım’da Ceza Yasasında değişikliğe giderek, soykırımların yalanlanmasını veya izafileştirilmesini suç unsuru olarak kabul etti.

Soykırımları, bilhassa Holocaust’u yalanlayanların insanlığa karşı suç işledikleri herkes tarafından kabul görüyor. Ancak Alman parlamenterler örneğin Alman sömürgecilerinin Afrika’da işledikleri suçları veya Ermeni soykırımını tartışmayı “tarihçilere bırakmak” isterken, Alman faşizminin ve Ukraynalı faşistlerin 20. Yüzyıl’da Sovyetlere karşı kullandıkları antikomünist “Holodomor” yalanını temel alarak, hafta ortasında Sovyetler Birliği’nin Ukrayna’da soykırım uyguladığını karar altına aldılar. 1932 ve 1933’te tüm SSCB’nde geniş açlık sorunları olduğunu bilmelerine rağmen.

Ancak “Holodomor” yalanıyla önce Ekim Devrimini ve sosyalizm ideasını karalamak, ardından Alman faşizmini ve suçlarını izafileştirmek ve nihâyetinde Kiev’deki darbeci rejimi ve Ukrayna milliyetçiliğini meşrulaştırmak istedikleri çok açık. Temel amaçları da SSCB’nin “doğal ardılı” olarak kabul ettikleri Rusya Federasyonu’na karşı yürütülen iktisat savaşına rıza üretmek için Almanlar arasında yaygın olan Rus düşmanlığını körüklemektir.

Zihinsel seferberliğin nasıl işlediğini gösteren bir diğer örnek Şanghay’da “sıfır Covid tedbirlerine” karşı gerçekleştirilen protesto gösterilerinin haberleştirilmesidir. Almanya’da – ki 80 milyonluk ülkede bir haftada 150 bin yeni enfeksiyon not edilirken, 1,4 milyarlık nüfusuyla ÇHC’nde aynı sürede 200 bin enfeksiyon tespit edildi – devletin Covid salgınına karşı aldığı tedbirleri protesto edenler genellikle “bilime inanmayan Covid-İdiotları” olarak lanse edilirlerken, benzer nedenlerle sokağa çıkan Şanghaylılar “özgürlük savaşçıları” diye göklere çıkarıldılar.

Gerçek özgürlük mücadelesini destekleyen Kürdistan ve Türkiye kökenli Alman vatandaşları ise, suç unsuru bulunamasa da “siyasi endoktrinasyon” gerekçesiyle ya pasaportlarını vermek zorunda bırakılıyorlar ya da çocuklarının velayeti ellerinden alınıyor, Alman vatandaşı olmayanlar da sürekli yurt dışı edilme tehdidiyle karşı karşıya kahyorlar. Hâlihazırda İran’da halkın Molla rejimine karşı ayaklanması “Jin, Jiyan, Azadi” şiarı kullanılarak güya desteklenirken, bu şiarı kendi ana dillerinde kullananlar kriminalize ediliyor ve “terörizmi destekleme” suçlamasına maruz bırakılıyorlar. Resmi söylemi ifşa eden muhalif Alman kurumları da kamu yararlılıkları ellerinden alınarak, “devlet düşmanı” ilân ediliyorlar.

Alman emperyalizminin bu topyekûn ideolojik savaşı, bir tarafta bir türlü sonuçlanamayan Ukrayna savaşının yol açtığı sorunlar, kamuoyunda bu çerçevede yükselen eleştiriler, diğer tarafta da ABD'nin baskısına rağmen tek sıraya dizilemeyen sermaye fraksiyonları arasında derinleşen çelişkiler nedeniyle yürütölmek zorunda. Nitekim SPD ve Yeşiller bunun için biçilmiş kaftan. Ne de olsa yıllarca karşı çıktıkları serbest ticaret antlaşmaların onaylıyorlar. Aynı en son Kanada ve AB arasında imzalanan CETA antlaşmasını onaylamalarında olduğu gibi. Haklarını vermek lazım: muhafazakârlar bile böylesi ideolojik savaşı bunlar kadar yürütemezler!

Münferit hadise (ler)

11 Aralık 2022

Geride bıraktığımız hafta Almanya’da üç bin polis, istihbarat ve özel tim memurlarının katılımıyla gerçekleştirilen ve toplam 25 (!) darbecinin tutuklanması ile sonuçlanan operasyon dünya çapında medyatik ilgiye maruz kaldı. Almanya burjuva medyası dahi “kurulu düzeni yıkmak isteyen sağcı teröristler” başlığı altında “demokrasimiz savunmasız değil” yorumlarını yaptılar. Federal Savcılık ve hükümetten “bu münferit hadisedir” açıklaması geldikten ve yasaların sertleştirileceği vaatleri verildikten sonra münferit hadise gündemden düştü.

Operasyonu gerçekleştiren makamların operasyon başlatılmadan bir hafta öncesinde büyük basın kuruluşlarına haber vermeleri, peşinden de kameraman ve fotoğrafçıları operasyon güçlerine iştiriklerini eleştirilse de “iyi bir PR çalışması” diye övüldü. Tutuklananların arasında hâlen görevde olan bir hâkim ile polis ve ordu mensuplarının olması ise – gene önceden bilinmesine rağmen – Federal İçişleri Bakanı Faeser için “Anayasa düşmanlarına meydanı bırakmayacak ve ceza yasalarını sertleştireceğiz” söylemine gerekçe oldu.

Halbuki yürürlükteki Anayasa ve zaten defalarca sertleştirilen Ceza Yasası polis teşkilatı, istihbarat, yargı ve ordu içinde örgütlü olan ırkçı-faşist yapılanmaları ortaya çıkartmak, dağıtmak ve mahkemelerde yargılanmalarını sağlamak için tamamen yeterli. Ancak bu yapılmıyor ve federal cumhuriyetin kurulduğu ilk günden itibaren Batı Alman devletinin yasama, yargı ve yürütmesine, hem de en merkezi karar mekanizmalarına sızan Alman faşistleri her defasında “münferit hadise” olarak lanse edilmektedirler. Buna karşın “Son Kuşak” gibi iklim korunması için radikal eylemler gerçekleştiren gençler “Anayasa düşmanları” ve “Eko-teröristler” suçlamasıyla kriminalize ediliyorlar.

Kapitalist devletin baskı aparatı olan polis ve istihbarat teşkilatlarında, ordu ve yargısında milliyetçilerin, ırkçı ve faşistlerin yaygın bir şekilde yer alıyor olmaları eşyanın tabiatına aykırı bir şey değil elbette. Şimdiye kadar, bırakın hakim ve savcılarını, olağan memurlar arasında radikal solcu görüşleriyle tanınan bir kişi dahi bulunmamaktadır. Kaldı ki Alman devleti on yıllardır kapitalizm eleştiri yapanlara ve bilhassa komünistlere memuriyet yasaklarını uygulamaktadır. Günümüzün Alman üniversitelerinde tek bir Marksist öğretim üyesi kalmamıştır.

Alman üniversiteleri tam da bu nedenle kolaylıkla uluslararası tekellerin ve özellikle askeri-sınai kompleksin emrine sokularak, emperyalist yayıncılığa teknik, bilişimsel, sosyolojik ve siyasi destek sunmaları sağlanmış, Marksizm’i salt araştırma konusu olarak inceleyen sol liberallere “kapitalizmin barışçıl potansiyelleri ile insan hakları ve demokrasiye katkılarını kanıtlayan” çalışmaları ile antikomünist propaganda fırsatı verilmiştir. Sosyalizm ve Komünizmi faşizm ile eşit anlamlı hâle getiren, antiemperyalizmi Yahudi düşmanlığı olarak karalayan “bilimsel” çalışmalar üniversitelerde yaygın görüş hâline getirilirken, iklim korunmasının önemine dikkat çeken protestocu öğrenciler polis zoruyla üniversitelerden uzaklaştırılmakta ve “aşırı solcu” olmakla itham edilmektedirler. Buna karşın NSU gibi faşist terör şebekelerinin polis ve istihbarat teşkilatı içinde taraftar bulması, federal ordunun özel timlerinde Alman faşizminin Wehrmacht’ına övgüler düzülmesi veya soykırım gerçekleştiren Alman subaylarının anılması ise “münferit hadiseler” olarak lanse edilmektedir.

O açıdan 25 kişilik darbeci ekibin tutuklanmasının ardından Alman devletinin “Anayasa düşmanlarına karşı alacağı etkin tedbirlerinin” devletin baskı aparatının içindeki ırkçı-faşist

yapılanmalardan ziyade, “Eko-teröristler”, “aşırı solcular”, “devlet düşmanı eylemciler” demagojisiyle kapitalizm eleştirisi yapan herkesi hedefine koyacağından ve aynı gerekçe ile zaten içi boşaltılmış olan demokratik ve sosyal haklara daha fazla saldıracağından hareket edebiliriz. Neticede Alman egemenleri açısından asıl sorun, dün olduğu gibi bugün de faşistlerin devlet içinde örgütlenmesi değil, iktidar ve mülkiyet ilişkilerini ters yüz edecek devrimci hareketlenmelerdir. Radikal iklim protestoları gibi sistemi tehdit dahi etmeyen en ufak eylemleri kriminalize etmelerinin, yasaları sertleştirmek istemelerinin temel nedeni budur.

2022'nin ardından Avrupa

15 Aralık 2022

Başta Almanya olmak üzere tüm Avrupa'da neoliberal politikaların, yaşamın her alanının militaristleştirilmesinin, ırkçı-faşist yaklaşımların kökleşmesinin, emperyalist yayılmacılığın ve demokratik ve sosyal haklara yönelik saldırıların ivme kazandığı bir yılı daha geride bırakıyoruz. 2022 aynı zamanda Avrupa'daki reformist toplumsal ve siyasi solun toplumsal direniş potansiyellerini güçlendirerek egemenleri baskı altına almak yerine meydanı milliyetçi, ırkçı ve faşist hareketlere bıraktığı ve NATO soluna dönüştü bir yıl olarak tarihe geçti.

2022'ye telgraf stilinde bakacak olursak, daha yıl ilk günlerinde, Ocak ayında emperyalist eskalasyon sarmalının nasıl hız kazanacağı belli olduğunu görebiliriz. AB içinde belirleyici güç olan Almanya'da Transatlantikçi şahinler kazandıkları mevzilerden bir tarafta Nord Stream 2 boru hattı tartışmaları, diğer tarafta da Rusya düşmanı söylemlerle Ukrayna ihtilafını körüklemeye devam ettiler.

Nitekim Şubat ayında Rusya'nın gerginliğin bilinçli olarak artırılmasına, Ukrayna'daki faşist rejimin AB ve NATO'ya üye yapılması girişimlerine, NATO medyasına dönüşen yaygın Avrupa medyasının savaş kışkırtıcı propagandalarına ve NATO tarafından kuşatılma stratejisine, aynı Batılı emperyalist güçler gibi BM Şartını ve uluslararası hukuku çiğneyerek Ukrayna'ya saldırarak yanıt verdiği tanık olduk.

İhtilafın sıcak savaşa dönüşmesi ise hareketin başlamasının ardından gelen aylardaki siyasi gelişmeleri belirledi. Mart ayında Scholz hükümeti Almanya'nın 1949 sonrası tarihinin en büyük silahlanma projesini başlatırken, AB Askeri Hareketlilik Fonunun çerçevesi genişletilerek, diğer AB üyesi ülkelerin silahlanma giderleri artırıldı ve 25 Mart'ta "Stratejik Pusula" ile militaristleştirme hız kazandı. Ancak Pandemi sürecinin ardından başlayan sıcak savaş ve Batının Rusya'ya karşı başlattığı iktisat savaşı enerji fiyatlarının ve enflasyon oranlarının artmasına neden olarak toplumsal huzursuzluğun derinleşmesine yol açtı. Egemenler bu huzursuzluğa antikomünizm silahı ile yanıt verdiler.

Mayıs ve Haziran aylarında bir tarafta ABD ve AB stratejilerinin çelişkileri, diğer tarafta da AB üyeleri arasındaki çıkar çatışmaları daha görünür oldu. Her ne kadar Finlandiya ve İsveç'in NATO üyeliğine evet demesi ve Danimarka'nın AB Savunma Stratejilerine dahil olmak istemesi belirli bir birliktelik resmi sergilese de Baltık ülkeleri ile Polonya gibi ABD yanlısı AB üyelerinin Alman-Fransız öncülüğüne itirazları çelişkileri sertleştirdi. Buna rağmen yayılmacılık, neoliberal dönüşüm, sosyal haklara saldırılar, burjuva demokrasilerinin içinin boşaltılması, dış politikanın saldırganlaştırılması, yoksul coğrafyalara yönelik yaptırım ve baskının artırılması, Rusya ve ÇHC düşmanlığı AB'nin karakteristik özellikleri hâline getirildi.

2022 yazında emperyalist güçler arasındaki hegemonya mücadelesi hız kazandı. G7 Zirvesine Arjantin, Endonezya, Güney Afrika Hindistan ve Senegal'i davet ederek, politikalarına eklemlemeye çalışan Batı başarılı olamadı. Madrid'de gerçekleştirilen NATO zirvesinde kabul edilen yeni "Stratejik Konseptle" Rusya'nın yanı sıra ÇHC'nin en büyük rakip olarak ilân edilmesi, bununla birlikte Ukrayna savaşının Avrupa'da resesyon ve enerji krizi olarak etkide bulunması, Avrupalı ve Transatlantikçi sermaye fraksiyonları arasındaki çelişkileri derinleştirdi. ABD Avrupalı müttefikleri üzerindeki baskısını artırarak bilhassa Almanya'yı sıkıştırmaya devam etti.

Eylül ayında Prag'da gerçekleştirilen AB Zirvesinde Alman emperyalizminin öncülük talebini yinemesi ve AB'nin 36 üyeye genişletilmesini savunması, küçük AB üyelerinin, özellikle Doğu Avrupa'daki AB üyesi ülkelerin tepkisine neden oldu. Özellikle Alman şansölyesi Scholz'un Rusya ve ÇHC konusunda ikircikli yaklaşımları Avrupacı fraksiyonların siyasi temsilcilerinin Transatlantikçi fraksiyonlara karşı konumlandıklarını gösterdi. Avrupa toplumlarında enerji fiyatlarına ve yaşam ve çalışma koşullarının zorlaşmasına karşı oluşan tepkilerin yanı sıra, BRICS-Plus toplantıları ve Şanghay İş Birliği Örgütü'nün karşı adımları ABD-AB çelişkilerini derinleştirdi.

AB, BRICS ve ŞİÖ'nün girişimlerine Ekim ayında gerçekleştirilen bir enformel AB Zirvesi ile yanıt vermek istediler. Ancak bu enformel zirve "sohbet toplantılarından" ileri gidemedi ve nihâyetinde Almanya ile Fransa'nın zaafi olarak görüldü. Avrupacı-Transatlantikçi gerilimler derinleşti. Avrupa'da ırkçı-faşist hareketlerin güç kazanması ise reformist solun sefaletini kanıtladı.

Yılın son aylarında ise ABD ile AB arasında ÇHC'ne yönelik yaklaşımlardaki çelişkilerin derinleştiğine tanık olduk. Son G7 Zirvesinde ise Alman hükümetindeki çatlaklar ortaya çıktı. Ancak özellikle Almanya'nın dayatmasıyla AB ülkeleri Avrupa'daki Kürdistanlılar üzerindeki baskılarını artırdılar ve kimyasallar, bombardımanlar ve işgal hareketleriyle Kürdistan üzerinde tehdit oluşturan AKP-Saray Rejimine desteklerini artırdılar. Nihâyetinde 2022 de bir önceki yıl olduğu gibi, emperyalist saldırganlığın vahşetine sahne oldu. Buna rağmen, İran'daki kadın direnişinde olduğu gibi, ezilen ve sömürülen sınıflar direnmeye devam etti ve direniş umutlarını yeşerttiler.

Yeni(den) sömürge hevesleri

18 Aralık 2022

Bazı fotoğraflar sayfalar dolusu yazılardan fazlasını anlatırlar. Geçen hafta Brüksel’de gerçekleştirilen AB – ASEAN Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesinde çekilen bir enstantane buna sahiden iyi bir örnek teşkil ediyor. Medyada yer alan fotoğrafta bir AB bürokratının ASEAN temsilcilerinden birisine neredeyse ağzına girecek derece yakınlaştığı görülüyor, ki bu fotoğrafa Almandada yalakalığı tarif etmek için kullanılan “Speichellecker”, yani “salya yalayıcısı” tanımı cuk oturuyor. Yeni(den) sömürge hevesleri kabaran Avrupalı emperyalist güçler, Çin’e alternatif arayışlarında öylesine esnekleştiler ki, genel söylemlerinde aşağıladıkları Asyalıları yanlarına çekebilmek için her türlü hokkabazlığı yapmaya hazırlar.

AB, Rusya ve Çin’e yönelik saldırgan politikalarına destek alabilmek ve uluslararası tekellerinin tedarik zincirlerini çeşitlendirebilmek için ASEAN ülkelerine yalakalık yapıyorlar. Çarşamba günü, 45 yıl sonra ilk kez bu düzeyde gerçekleştirilen AB – ASEAN Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesini böyle okumak gerekiyor. Çin’in yaygın ve güçlü yüksek teknoloji branşlarına bağımlı olan Avrupalılar bu alanda ASEAN ülkelerini alternatif hâline getirmeye çalışıyorlar. Aynı zamanda yeni serbest ticaret antlaşmaları teklifleriyle ASEAN ülkelerindeki etkilerini artırmak istiyorlar. Bununla birlikte diğer amaçları da ASEAN ülkelerini Rusya ve Çin’e karşı pozisyon aldırma çalışmasıdır.

Ancak zirve bir kez daha Avrupalı emperyalistleri hüsrana uğrattı. Bir kere sonuç bildirgesine Rusya’yı suçlayıcı bir cümle yerleştiremedi. Laos, Tayland ve Vietnam kesin karşı çıkarılarken, ASEAN dönem başkanı Kamboçya Başbakanı Hun Sen ASEAN’ın “her türlü blok siyasetini reddettiğini ve herhangi bir kuşatma girişiminin parçası olmayacağını” açıkladı. Aynı şekilde AB’nin ASEAN ülkelerini Tayvan ihtilafında da yanına çekemediği görüldü ASEAN, Çin ile herhangi bir gerilime girmeyeceğini açıkladı.

Diğer taraftan tedarik zincirleri konusunda Çin’e olan bağımlılığın uzun süre boyunca aşılamayacağı bizzat AB temsilcileri tarafından dile getirildi. Singapur ve Vietnam ile olan, ancak yüksek teknoloji ürünlerinden ziyade sadece tekstil branşında devam ettirilen iş birliğinin Avrupalı otomotiv tekellerinin ihtiyaçlarını karşılayamayacağı çok açık.

ASEAN üyeleri arasında Avrupalıların en çok güvendikleri tek ülke Singapur. Singapur Güney Kore, Japonya ve Tayvan ile hem ABD’nin Hint-Pasifik- Stratejisini destekliyor, hem de Avrupalı silah tekellerinin önemli müşterileri arasında yer alıyor. Geçen salı günü Kiel’de Singapur’a iki denizaltının teslim edildiği törende konuşan Alman Şansöyesi bu nedenle “Singapur ile aramızda iktisadi ve jeopolitik çıkarlar açısından sıkı bir iş birliği mevcuttur” diyordu. Gene de “Avrupa’nın güvenlik politikaları için önemli bir stratejik partner” olarak görülen Singapur’un ASEAN içindeki etkisi, siyaset değişikliği için yeterli değil.

ASEAN 1967’de kurulduğunda, o zamanlar Avrupa Ekonomik Topluluğu çatısı altında toplanan Avrupalı emperyalist ülkelerle birlikte Batının antikomünist ittifaklarının önemli bir bileşeniydi. Avrupalılar Sovyetler Birliği’ne karşı verilen mücadelede saflarını aldıklarında, ASEAN ABD emperyalizminin Vietnam savaşına destek çıkıyor ve oluşturdukları diktatörlüklerle ülkelerinin kaynaklarını Batılı güçlere peşkeş çekiyorlardı. Görüldüğü kadarıyla Avrupalılar ABD’nin de desteğiyle ASEAN’a benzer görevleri yüklemeye çalışıyorlar.

Ama ne ASEAN ülkeleri 1960'ların sömürgelerine benziyorlar, ne de Avrupalıların uzattıkları her yeme kanacak kadar zayıf durumdalar. AB'nin Güneydoğu Asya'daki "yakınlaştırma girişimleri", aynı Afrika'da oluşturmaya çalıştıkları etki alanları girişimleri gibi başarısız kalacak gibi görünüyor. O açıdan dünya ekonomisinin ağırlık noktasının giderek Güneydoğu Asya'ya kaymakta olduğu ve ABD emperyalizminin Pasifik sularını ateşe vermek istediği böylesi bir dönemde Avrupalı emperyalistlerin yeni(den) sömürge hevesleri kursaklarında kalacak tespitini yaparsak, herhalde yanılmış olmayız.

Sistemik kriz

25 Aralık 2022

Savaş karşıtı ve tanınmış antifaşist Alman yazar Erich Kästner 1927’de Goethe’ye atıfta bulunarak kaleme aldığı bir yazısında “Top [mermilerinin] çiçek açtığı ülkeyi tanıyor musun?” diye soruyor ve sorusunu kendisi yanıtlıyordu: “Orada özgürlük olgunlaşamaz. (...) Ne inşa edilirse edilsin – her defasında kışla yapılır... Tanımıyor musun? Tanıyacaksın!” Kästner bu cümleleri yazmasından beş yıl sonra Alman faşizmi iktidarı gasp edecek ve bilinen vahşet çağını başlatacaktı.

Kästner günümüzde yaşıyor olsaydı, muhtemelen ülkesi için benzer cümleleri kurardı. Çünkü Alman tekelci burjuvazisi geçen yüzyılda olduğu gibi, 21. Yüzyıl’da da yaşamın her alanını pervasızca militaristleştirmeye ve emperyalist yayılcılık hayallerini gerçekleştirmeye çalışıyor. Çünkü Alman militarizmi dizginlerinden koparılmış biçimde kamu kaynaklarını talan ederek, sistemik krizleri tetikliyor.

Scholz hükümeti Ukrayna savaşını gerekçe göstererek silahlanma için 100 milyar Euro’luk özel fon hazırlar, “savunma” bütçesini NATO’nun istediği gibi, yurt içi GSMH’nin yüzde ikisine yükseltirken, sağlık gibi farklı sosyal alanlarda derinleşerek devam eden krizlere uluslararası tekellere yarayan ve yaraların üstünü örtmekten başka işlevi olmayan pansuman biçiminde çözüm önerileri sunuyor. Corona Pandemisi döneminde sağlık sektöründe nasıl kaos ve belirsizlik ortaya çıktıysa, bugün de yeni bir kriz, ilaç tedarik krizi ortaya çıktı.

Sağlık sistemini bundan 20 yıl önce özel sermaye birikiminin emrine sokan SPD ve Yeşiller, şimdi liberallerin desteğiyle akut hâle gelen ilaç tedariki sorununa benzer bir çözüm öneriyorlar. Federal Sağlık Bakanı Karl Lauterbach geçenlerde yaptığı ve sağlık sigortaları ile hastaneler “ilaçlar için yüzde 50 fazla fiyat ödesinler” açıklamasıyla ilaç tekellerinin şirket merkezlerinde ve borsada şampanyaların patlatılmasını sağladı. Gerçi Lauterbach, özellikle çocuk ve gençlerin ihtiyaç duyduğu çok sayıda ilaç sıkıntısını çözmek için Baviera Sağlık Bakanı gibi Federal Orduyu göreve çağırmadı, ama ilaç fiyatlarının süresiz pahalılaşmasının önünü açtı.

Federal İlaç ve Tıp Ürünleri Enstitüsü’nün verilerine göre hâlihazırda öksürük şurubu, ateş düşürücü ilaçlar, antibiyotikler ve kanser ilaçlarında ciddi tedarik sorunları söz konusu. Bununla birlikte hastanelerdeki, özellikle pediatri bölümlerindeki personel azlığı nedeniyle hasta çocuk ve gençlerin bakım ve tedavilerinde sıkıntılar yaşanıyor.

Federal Sağlık Bakanlığı’nın hazırladığı ve kabinde destek gören acil eylem planı ise, yapısal sorunlarla temel mücadele yerine, kâr marjı doğal olarak düşük olan çocuk kliniklerini kapatmayı, ilaç fiyatlarını artırmayı, “piyasanın çözümüne güvenmeyi” ve ilaç patentleri uygulamasını “kolaylaştırmayı” öngörüyor. Aynı şekilde resen tespit edilen ilaç fiyatları üst limitleri uygulaması da yürürlükten kaldırılarak, “talebi yüksek ilaçların” Almanya’da üretilmesi “teşvik” edilecek. Eh, ilaç ve sağlık tekelleri buna sevinmeyecekler de kim sevinecek ki?

Tüm diğer yaşam alanlarında olduğu gibi, sağlık alanında da kapitalist üretim tarzının irrasyonelitesini hâkim kılan Scholz hükümeti, bilhassa yönetici tıp doktorları başta olmak üzere, sağlık emekçileri arasındaki zihinsel yozlaşmanın da önünü açıyor. Aksi takdirde Alman Tıp Doktorları Birliği’nin bir yöneticisinin “sosyal açıdan kabul edilebilir erken ölümler” cümlesini kurabilmesi veya

bir hastane başhekiminin “kronik hastalığı olan çocuklar sisteme zarar veriyor” demesi olanaklı olur muydu?

Velhasıl ilaç ve sağlık sektöründeki güncel kriz neoliberal sağlık sisteminin, dolayısıyla burjuva toplumunun krizidir ve yapısaldır. Yapısal olduğundan salt pansumanla değil, kökten tedavi gerektirir. Çünkü asıl hastalık kapitalist üretim tarzı ve özel sermaye birikimine yarayan piyasalaştırmalardır.

Nihâyetinde kapitalizm halk sağlığına zararlı olan bir zehirdir. Panzehri ise sosyalizmdir!

